TRUTH CENTERED TRANSFORMATION

MODULE

អាពាហ៍ពិពាហ៍ និងក្រុមគ្រួសារ

មគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

កម្មវិធីផ្លាស់ប្រែសហគមន៍ដោយផ្តោតលើសេចក្តីពិតជាព័ន្ធកិច្ចរបស់អង្គការ Reconciled World។
សូមស្វែងយល់ថែមទៀតតាមរយៈគេហទំព័រ tctprogram.org

Reconciled World

កម្មវិធីផ្លាស់ប្រែសហគមន៍ដោយផ្ដោតលើសេចក្ដីពិត (Truth Centered Transformation) មេរៀនស្ដីអំពីៈ អាពាហ៍ និងគ្រួសារ។ ត្រូវបានរក្សាសិទ្ធិ © 2012 ដោយអង្គការ រីខុនសាល់ វើលដ៍ (Reconciled World) ទីក្រុង ហ្វូអ៊ិននិក (Phoenix) រដ្ឋអារីសូណា (Arizona) សហរដ្ឋអាមេរិក។
គេហទំព័រwww.reconciledworld.org

ស្នាដៃនេះត្រូវបានដាក់ឲ្យប្រើប្រាស់នៅក្នុងលក្ខខណ្ឌនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0។ អ្នកត្រូវបានអនុញ្ញាត និងលើកទឹកចិត្តដើម្បីសម្របសម្រួលការងារ ថតចម្លង ចែកចាយ និងផ្ទេរស្នាដៃនេះនៅក្នុងលក្ខខណ្ឌដូចខាងក្រោមៈ

- **ការទទួលស្គាល់ៈ** អ្នកត្រូវតែទទួលស្គាល់ស្នាដៃនេះដោយរួមបញ្ចូលសេចក្ដីដូចខាងក្រោម រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង © 2012។ ត្រូវបានចេញផ្សាយដោយអង្គការ រីខុនសាល់ វើលដ៍ (Reconciled World) (www.reconciledworld.org) ក្រោមលក្ខខណ្ឌនៃអាជ្ញាប័ណ្ណ Creative Commons Attribution-ShareAlike 3.0។ សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមចូលទៅកាន់គេហទំព័រ www.creativecommon.org
- **មិនសម្រាប់ធ្វើអាជីវកម្មៈ** អ្នកមិនអាចប្រើប្រាស់ស្នាដៃនេះ ក្នុងគោលបំណងអាជីវកម្មឡើយ។

BY NC

ប្រសិនបើអ្នកមានចំណាប់អារម្មណ៍ក្នុងការបកប្រែសម្ភារៈនេះ សូមទាក់ទងមកកាន់

info@tctprogram.org ។

សម្រាប់អត្ថបទដើមជាភាសាអង់គ្លេសៈ ប្រសិនបើគ្មានការបញ្ជាក់ពីច្បាប់នៃការបកប្រែព្រះគម្ពីរ គ្រប់អត្ថបទគម្ពីរទាំងអស់ត្រូវបានដកស្រង់ចេញពីព្រះគម្ពីរច្បាប់ New International Version ®, NIV ®។ រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាង © ឆ្នាំ១៩៧៣ ១៩៧៨ ១៩៨៤ ដោយ Biblica, Inc.™ ទទួលបានសិទ្ធិអនុញ្ញាតពី Zondervan ។ រក្សាសិទ្ធិគ្រប់យ៉ាងទូទាំងពិភពលោកដោយ www.zondervan.com។ ព្រះគម្ពីររបស់ "NIV" និង "New International Version" ត្រូវបានចុះបញ្ជីពាណិជ្ជសញ្ញានៅក្នុងប៉ាតង់សហរដ្ឋអាមេរិក និងការិយាល័យពាណិជ្ជសញ្ញា តាមរយៈ Biblica, Inc™

សម្រាប់អត្ថបទជាភាសាខ្មែរៈ អត្ថបទគម្ពីរត្រូវបានដកស្រង់ចេញពីព្រះគម្ពីរដ៏វិសុទ្ធ ភាសាខ្មែរបច្ចុប្បន្ន © រក្សាសិទ្ធិដោយសមាគមព្រះគម្ពីរសកល ២០០៥ - ដកស្រង់ដោយមានការអនុញ្ញាត។

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

មានមនុស្សជាច្រើនបានរួមចំណែកនៅក្នុងមេរៀនទាំងនេះ ហើយបានធ្វើឲ្យកម្មវិធីទាំងមូលមានប្រសិទ្ធភាពឡើង។ ដូច្នេះ យើងខ្ញុំសូមធ្វើការថ្លែងអំណរគុណបន្តិចបន្តួចដល់ពួកគេទាំងអស់គ្នា។

ធនធានដើមភាគច្រើនសម្រាប់មេរៀនេះគឺមកពី Kate Marsden ដែលចែករំលែកដោយសប្បុរសនូវសម្ភារៈដែលនាងបានរៀបចំ និងសាកល្បងនៅក្នុងប្រទេសបង់ក្លាដេស។ សម្ភារៈរបស់ Kate ត្រូវបានសម្របសម្រួលក្នុងបរិបទ និងសកម្មភាពដ៏អស្ចារ្យផ្សេងជាច្រើន។ ដូច្នេះ វាបានធ្វើឲ្យការដាក់បញ្ចូលគ្នានេះមានភាពងាយស្រួល។ ជាលើកដំបូងដែលខ្ញុំបង្រៀនមេរៀននេះ ខ្ញុំបានឃើញបុរសពេញវ័យជាច្រើនយំ ដោយមានចិត្តធូរស្បើយ ទាំងដឹងថាមានរបៀបផ្សេងៗទៀតក្រៅពីការវាយដំ ក្នុងការដាក់វិន័យកូនៗរបស់ពួកគេ។ ខ្ញុំមិនដែលដឹងថា វាជាតម្រូវការនោះទេ ប៉ុន្តែ Kate គាត់បានដឹងពីចំណុចនេះ។ ខ្ញុំពិតជាអរគុណ Kate ខ្លាំងណាស់។

ខ្ញុំក៏ចង់ថ្លែងអំណរគុណដល់ Heather Hicks ដែលយកមេរៀននេះទៅកាន់កម្រិតមួយទៀត ហើយបន្ថែមមេរៀនជាច្រើនដែលជាតម្រូវការរបស់ស្ត្រីផងដែរ។ ខ្ញុំផ្ទាល់ចេះតែចង់ប្រញាប់ដើរទៅមុខ ដោយមិនបានកែប្រែដោយប្រុងប្រយ័ត្ននោះទេ។ ដូច្នេះខ្ញុំពិតជាអរគុណខ្លាំងណាស់ចំពោះអ្នកដែលចង់សិក្សាពីមេរៀនទាំងអស់នេះ ហើយធ្វើឲ្យវារួចរាល់ក្នុងការចែករំលែកយ៉ាងទូលំទូលាយ។ សូមអរគុណ Heather។

ខ្ញុំសូមអរគុណជាខ្លាំងចំពោះគ្រូៗដែលបានធ្វើការជាមួយយើងក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំនេះ ដើម្បីសិក្សា និងអនុវត្តគំនិតទាំងអស់នេះ។ ពួកគាត់គឺជាវីរបុរសពិតប្រាកដរបស់ខ្ញុំ។ ការអនុវត្ត និងមតិរបស់ពួកគាត់ពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់ក្នុងការជួយយើងឲ្យបង្កើតសម្ភារៈដែលមានសារៈប្រយោជន៍ ហើយការលើកទឹកចិត្តរបស់ពួកគេធ្វើឲ្យខ្ញុំបន្តទៅមុខជាច្រើនថ្ងៃបន្ថែមទៀត នៅពេលដែលខ្ញុំចង់បោះបង់វាចោល។ ខ្ញុំនៅតែមានសេចក្តីស្រលាញ់យ៉ាងពិសេសសម្រាប់ក្រុមគ្រូបង្រៀនលើកដំបូង ដែលយល់ច្រឡំទាំងស្រុង នៅពេលដែលខ្ញុំរៀនពីរបៀប និងអ្វីដែលត្រូវបង្រៀន។ ពួកគេព្យាយាមយល់យ៉ាងអត់ធ្មត់ ហើយថែមទាំងបង្រៀន និងគំនិតដែលក្រោយមកទើបយើងដឹងថាវាមានភាពស្មុគស្មាញសម្រាប់បរិបទរបស់ពួកគេ។ ប៉ុន្តែ ព្រះជាម្ចាស់បានផ្លាស់ប្តូរសហគមន៍ទាំងនេះចេញពីភាពក្រីក្រផងដែរ ក៏ដូចជាការរំលឹកថាការនេះមិនមែនសម្រាប់ខ្ញុំ ឬអ្វីដែលខ្ញុំកំពុងធ្វើទេ ប៉ុន្តែអំពីព្រះជាម្ចាស់ និងអ្វីដែលទ្រង់កំពុងធ្វើ។ ខ្ញុំពិតជាទទួលការប៉ះពាល់យ៉ាងធំធេង ដែលព្រះជាម្ចាស់អនុញ្ញាតឲ្យខ្ញុំក្លាយជាបំណែកនៃសាច់រឿងនេះ ហើយប្រើប្រាស់ខ្ញុំទោះជាខ្ញុំមានចំណុចខ្សោយក៏ដោយ។ ខ្ញុំសូមលើកតម្កើងសិរីរុងរឿងថ្វាយដល់ទ្រង់។

ជាចុងក្រោយនេះ ខ្ញុំចង់អរគុណដល់ស្វាមីរបស់ខ្ញុំ ដែលបានបង្រៀនខ្ញុំអំពីដែលជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដ៏អស្ចារ្យនោះ។ ប្រសិនបើគ្មានគាត់នោះទេ នោះនឹងគ្មានអ្វីទាំងអស់នេះអាចធ្វើទៅបានទេ។ អូនដឹងថាបងបានលះបង់ជាច្រើនក្នុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំនេះដើម្បីធ្វើឲ្យវាកើតឡើងបាន។ បងជាខ្យល់ដែលជួយអូនឲ្យត្រដាងស្លាបហោះទៅមុខបាន។ អូនស្រលាញ់បង។

Anna Ho
នាយកប្រតិបត្តិ
Reconciled World

មាតិកា

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ......ii

មុនពេលដែលអ្នកចាប់ផ្តើម......1

ការរៀបចំសម្រាប់ការបង្រៀនមេរៀន......1

គន្លឹះសំខាន់ៗសម្រាប់ការបង្រៀនដែលមានប្រសិទ្ធភាព......1

របៀបប្រើប្រាស់សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៏សម្រាប់គ្រូបង្រៀន......3

មេរៀនទី ១៖ តួនាទីនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍......4

សេចក្តីផ្តើម......4

តួនាទីរបស់ស្វាមី......6

តួនាទីរបស់ភរិយា......10

ជំហានសកម្មភាព......13

មេរៀនទី ២៖ អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុភមង្គល......15

សេចក្តីណែនាំអំពីការសម្តែងរឿង......15

អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុភមង្គល......16

ការដោះស្រាយភាពខុសគ្នា......19

មេរៀនទី ៣៖ ការលើកលែងទោស វគ្គទី១......22

រំលឹក និងសេចក្តីផ្តើម......22

ជំហានទី១៖ ការកំណត់ឲ្យដឹងពីការឈឺចាប់......23

ជំហានទី ២៖ ការសុំអភ័យទោស......25

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន......27

មេរៀនទី ៤៖ ការលើកលែងទោស វគ្គទី២......29

រំលឹក......29

ជំហានទី ៣៖ ការលើកលែងទោស......29

ជំហាននៃការលើកលែងទោស......32

អនុវត្តជំហាននៃការលើកលែងទោស......33

ជំហានទី ៤៖ ចាប់ផ្តើមសាជាថ្មីជាមួយគ្នា......33

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន......34

មេរៀនទី ៥៖ ការពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នក 35
សេចក្តីផ្តើម 35
ការបង្ហាញការពេញចិត្ត (ឬការអរគុណ) 36
អធិស្ឋានជាមួយគ្នា 38
ដាក់ស្វាមីឬភរិយារបស់អ្នកសំខាន់ជាងអ្នកដទៃ....................39
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន....................43
មេរៀនទី ៦៖ ស្រ្តីជាមនុស្សមានតម្លៃ 44
សេចក្តីផ្តើម 44
សេចក្តីពិតអំពីស្រ្តី 47
វប្បធម៌របស់ព្រះយេស៊ូ និងរបៀបដែលទ្រង់ប្រព្រឹត្តចំពោះស្រ្តី 49
យើងអាចនាំការផ្លាស់ប្តូរបាន 51
មេរៀនទី ៧៖ តួនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ....................56
សេចក្តីផ្តើម 56
តួនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ 57
ការរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ 58
ការរីកចម្រើនខាងបញ្ញាស្មារតី 59
ការរីកចម្រើនខាងផ្នែកសង្គម 61
ការរីកចម្រើនខាងផ្នែកផ្លូវកាយ 63
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន....................64
មេរៀនទី ៨៖ ការជួយដល់កុមារ ឲ្យមានអត្តចរិតល្អ 65
សេចក្តីផ្តើម....................65
ការស្តាប់ឲ្យបានល្អ 67
គោលការណ៍នៃការស្តាប់អារម្មណ៍របស់ក្មេង 69
សេចក្តីសន្និដ្ឋាន 71

មេរៀនទី ៩៖ សារៈសំខាន់នៃពាក្យសម្ដីរបស់យើង 72
សេចក្ដីផ្ដើម 72
ពាក្យបញ្ឈឺចិត្ត 73
ការប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមាន 75
ពាក្យលើកទឹកចិត្ត 76
សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន 77
មេរៀនទី១០៖ សេចក្ដីស្រលាញ់ និង ការដាក់វិន័យដែលមានប្រសិទ្ធភាព 78
សេចក្ដីផ្ដើម 78
ជម្រើសជំនួសក្នុងការដាក់ទណ្ឌកម្ម 81
រំលឹកមេរៀន 84

មុនពេលដែលអ្នកចាប់ផ្ដើម

ការរៀបចំសម្រាប់ការបង្រៀនមេរៀន

១. សូមអាន **សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់គ្រូបង្រៀន** ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ហើយអានឲ្យបានបួនប្រាំដងប្រសិនបើអាច។ សូមគូសចំណាំ ឬធ្វើកំណត់ត្រានៅលើគែមទំព័រដើម្បីរំឭកខ្លួនអ្នកពីចំណុចសំខាន់ៗ។

២. សូមមើលទៅលើ **គោលបំណង** ក្នុងមេរៀននីមួយៗ ដើម្បីឲ្យដឹងថាសិស្សគួររៀនពីអ្វីខ្លះតាមរយៈមេរៀននោះ។

៣. សូមអាន **អត្ថបទគម្ពីរ** ទាំងអស់ជាមុន។

៤. សូមពិនិត្យមើល ថាតើសម្ភារៈអ្វីខ្លះដែលអ្នកត្រូវការនៅក្នុងមេរៀននីមួយៗ ហើយត្រូវប្រាកដថាអ្នកមានច្បាប់ចម្លងនៃសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស (មេរៀន) និងបង្កើតរូបភាពជំនួយដល់ការសិក្សាដែលត្រូវបានប្រើនៅក្នុងមេរៀន។

៥. ត្រូវប្រាកដថាអ្នកដឹងពី**សកម្មភាព**នីមួយៗនៅក្នុងមេរៀន (ការសម្ដែងរឿង ល្បែងកម្សាន្ត រូបភាពជំនួយដល់ការសិក្សា)។ អ្នកអាចអនុវត្តវាជាមួយនឹងគ្រួសារ ឬមិត្តភក្ដិរបស់អ្នក។

៦. ចំណាយពេល**អធិស្ឋាន**ទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់ ដើម្បីរៀបចំសិស្ស និងឲ្យសិស្សឮពីអ្វីដែលព្រះជាម្ចាស់ចង់ឲ្យពួកគេឮ ហើយឲ្យទ្រង់ជួយអ្នកក្នុងការបង្រៀនសម្ភារៈទាំងនេះ។ ចូរចាំថា គឺមានតែតាមរយៈកម្លាំងរបស់ព្រះជាម្ចាស់ប៉ុណ្ណោះ ដែលនឹងធ្វើឲ្យយើងឃើញមនុស្សផ្លាស់ប្ដូរ។

គន្លឹះសំខាន់ៗសម្រាប់ការបង្រៀនដែលមានប្រសិទ្ធភាព

១. មកដល់មុនម៉ោង ហើយរៀបចំសម្ភារៈរបស់អ្នក និងកន្លែងដែលអ្នកនឹងប្រើប្រាស់។

២. កុំបង្រៀនប្រញាប់ប្រញាល់ពេល។ រៀបចំពេលវេលាឲ្យបានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ពេលពិភាក្សា សកម្មភាព និងម៉ោងសម្រាក។ គោលដៅរបស់យើងគឺឲ្យមនុស្សមានពេលដើម្បីស្វែងយល់ និងបានចូលរួមក្នុងដំណើរនៃការរៀនសូត្រ។ ពេលផ្លាស់ប្ដូរពីប្រធានបទមួយ ទៅប្រធានបទមួយ ត្រូវប្រាកដថាមនុស្សគ្រប់គ្នាយល់។ នៅក្នុងមេរៀនខ្លះ ប្រហែលជាត្រូវការពេលកន្លះថ្ងៃ ទៅមួយថ្ងៃបន្ថែមទៀត។

៣. ឧស្សាហ៍រំលឹក។ នៅដើមវគ្គសិក្សានីមួយៗ សូមឲ្យសិស្សរំលឹកពីអ្វីទាំងអស់ដែលពួកគេបានរៀន នៅក្នុងការបណ្ដុះបណ្ដាលមេរៀន។ ការលើកឡើងម្ដងទៀត ជួយឲ្យមនុស្សចាំពីអ្វីដែលបានរៀន។

៤. អនុវត្តតាមមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់គ្រូបង្រៀន និងកំណត់ត្រានៃការរៀបចំរបស់អ្នក។

៥. ត្រូវប្រាកដថាបញ្ចូលផ្នែកទាំងបួននេះនៅក្នុងមេរៀននីមួយៗ
- ក. ការណែនាំអំពីប្រធានបទ៖ សកម្មភាពនានានឹងផ្សារភ្ជាប់ប្រធានបទ ទៅនឹងបទពិសោធន៍មុនរបស់ពួកគេ។
- ខ. ផ្តល់នូវព័ត៌មានថ្មីៗ៖ មានរបៀបច្រើនណាស់ដើម្បីចែករំលែកនូវព័ត៌មានថ្មី។
- គ. ឲ្យសិស្សនូវអ្វីដែលពួកគេបានរៀន៖ សកម្មភាពអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេយល់កាន់តែប្រសើរពីព័ត៌មានដោយធ្វើការជាមួយអ្នកដទៃ បង្កើតអ្វីមួយ ឬការប្រើប្រាស់ព័ត៌មានថ្មីនៅក្នុងរបៀបមួយចំនួន។
- ឃ. ផ្សារភ្ជាប់ព័ត៌មានទៅកាន់ជីវិតរបស់ពួកគេ៖ នេះជាជំហាននៃការអនុវត្តដែលជួយសិស្សឲ្យសម្រេចចិត្តពីរបៀបជាក់លាក់ដែលពួកគេនឹងអនុវត្តព័ត៌មានថ្មីដែលពួកគេបានរៀន នៅក្នុងជីវិតរបស់ពួកគេ។ ការរៀនដោយមិនអនុវត្ត មិនបង្កើតឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរទេ ហើយក៏មិនមានប្រយោជន៍ដែរ។

៦. រំលឹកឡើងវិញពីការរៀនគោលការណ៍មនុស្សពេញវ័យ និងជំនាញផ្សេងៗដែលបានបង្រៀននៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលការអភិវឌ្ឍអ្នកសម្របសម្រួល។
- ក. ផ្តល់ការណែនាំឲ្យបានច្បាស់
- ខ. សួរសំណួរបើកជាច្រើន (សំណួរដែលទាមទារឲ្យមានការឆ្លើយតបច្រើន ជាជាងឆ្លើយបាទ/ចាស)
- គ. ថ្លែងអំណរគុណដល់ការចូលរួមរបស់ពួកគេ
- ឃ. សូមកុំប្រាប់ពួកគេថា អ្វីដែលពួកគេអាចរៀនល្អប្រសើរនោះគឺតាមរយៈការរុករកស្រាវជ្រាវ
- ង. កសាងលើអ្វីដែលពួកគេបានស្គាល់រួចទៅហើយ ហើយទទួលស្គាល់ពីបទពិសោធន៍របស់ពួកគេ
- ច. ត្រូវតែអត់ធ្មត់ និងរង់ចាំមនុស្សឲ្យឆ្លើយតប

៧. លើកទឹកចិត្តមនុស្សគ្រប់គ្នាឲ្យចូលរួម ចែករំលែក និងរួមចំណែកក្នុងការពិភាក្សា។ រកវិធីណាមួយដើម្បីលើកទឹកចិត្តដល់មនុស្សដែលខ្មាសអៀន ឲ្យចូលរួមដោយមិនធ្វើឲ្យពួកគេអាម៉ាស់។

៨. អធិស្ឋានដើម្បីសូមឲ្យព្រះជាម្ចាស់បង្ហាញពីអ្វីថ្មីមកកាន់អ្នក ហើយនឹងសិស្ស។

របៀបប្រើប្រាស់សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់គ្រូបង្រៀន

១. **គោលបំណង និង សម្ភារៈ៖** មេរៀននីមួយនឹងចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងផ្នែកនេះ។

ក. **គោលបំណង៖** សិស្សគួរតែអាចសម្រេចបាននូវគោលបំណងទាំងនេះនៅចុងមេរៀននីមួយៗ។ ជាការល្អក្នុងការសួរខ្លួនឯងថាតើគោលបំណងទាំងអស់នេះបានសម្រេចដែរឬទេ បន្ទាប់ពីបង្រៀនវា។ សូមចំណាយពេលរំលឹកពីគំនិតសំខាន់ៗជាញឹកញាប់ ដើម្បីជួយគេឲ្យចងចាំ។

ខ. **សម្ភារៈ៖** សម្ភារៈចាំបាច់ដែលត្រូវការ ត្រូវបានរៀបរាប់នៅក្នុងមេរៀននីមួយៗ រួមបញ្ចូលជាមួយរូបភាពជំនួយដល់ការសិក្សា និងមេរៀនរបស់សិស្ស។ អ្នកអាចជ្រើសរើសបានថាគួរផ្តល់សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្សទាំងមូល ឬតែមួយផ្នែកតូចទៅកាន់អ្នកចូលរួមម្នាក់ៗ ដូចដែលបានណែនាំនៅក្នុងមេរៀននីមួយៗ។ យើងក៏សូមណែនាំឲ្យមានផ្ទាំងក្រដាសក្តារខៀនដើម្បីប្រើនៅក្នុងក្រុមធំ។

២. **សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖** មានការណែនាំពិសេសនៅក្នុងមេរៀនដើម្បីជួយឲ្យអ្នកដឹកនាំការបណ្តុះបណ្តាលឲ្យបានល្អ តែមិនមែនសម្រាប់ចែករំលែកជាមួយសិស្សនោះទេ។ សូមអានចំណុចទាំងនោះជាមុន ដើម្បីអ្នកអាចរៀបចំដឹកនាំការពិភាក្សា និងសកម្មភាព។ សំណួរមួយចំនួនក៏មានចម្លើយជាអក្សរទ្រេត ដើម្បីជួយដល់អ្នកសម្របសម្រួលដឹងពីគំនិតដើម្បីបញ្ជាក់ជាមួយសិស្ស។ វាមិនគ្រាន់តែជាចម្លើយដ៏ល្អតែមួយនោះទេ ថែមទាំងចម្លើយល្អៗផ្សេងៗទៀតផងដែរ។

២. **ការគ្រប់គ្រងទំហំនៃពេលវេលា និងលំហូរ៖** ទំហំនៃពេលវេលាមិនត្រូវបញ្ចូលក្នុងមេរៀននីមួយៗទេ។

ក. ចំណាយពេលឲ្យបានច្រើនតាមដែលត្រូវការដើម្បីជួយដល់សិស្សឲ្យរៀនពីគំនិតនៅក្នុងមេរៀន។ វាមានតម្លៃណាស់ក្នុងការយកចិត្តទុកដាក់អំពីអ្វីដែលមនុស្សកំពុងរៀន ជាជាងបញ្ចប់មេរៀនតាមពេលវេលាដែលបានកំណត់។

ខ. ចូរចាំថា ត្រូវទុកពេលឲ្យអ្នកសម្របសម្រួលចាប់ផ្តើមជាមួយនឹងការចំណាយពេលជាមួយព្រះជាម្ចាស់ ចែករំលែកនូវទីបន្ទាល់ ពិភាក្សាអំពីបញ្ហាណាមួយដែលពួកគេមាន ហើយអធិស្ឋានជាមួយគ្នា។

កំណត់ចំណាំពិសេសសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលសម្រាប់មេរៀនអាពាហ៍ពិពាហ៍ និងគ្រួសារ៖ លើកទឹកចិត្តឲ្យមនុស្សគ្រប់គ្នាចូលរួមនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ ទោះបីជាពួកគេមិនទាន់បានរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ក៏ដោយ ឬទោះបីពួកគេមិនទាន់មានកូនក៏ដោយ។ សូមធ្វើការកែប្រែសម្រាប់ការពិភាក្សាជាប្តីប្រពន្ធ។ ប្រធានបទទាំងនេះគឺមានតម្លៃសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នាក្នុងការរៀន និងអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងល្អនៅក្នុងសហគមន៍ទាំងមូល។

មេរៀនទី ១៖
តួនាទីនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. ស្វែងយល់ពីតួនាទីផ្សេងៗរបស់បុរស និងស្ត្រីនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ

២. បង្កើតផែនការដើម្បីបង្ហាញសេចក្តីស្រលាញ់ និងការគោរពចំពោះប្តី ឬប្រពន្ធរបស់ពួកគេ

សម្ភារៈ

១. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស

ក. ១.១ តួនាទីរបស់ស្វាមី និងភរិយា

ខ. ១.២ អត្ថបទស្តីអំពីសេចក្តីស្រលាញ់ និងការគោរព (អាចជ្រើសរើសបាន)

សេចក្តីផ្តើម

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំឲ្យនរណាម្នាក់ស្ម័គ្រចិត្តអានសាច់រឿងនីមួយៗ ហើយពិភាក្សានូវសំណួរនៅក្នុងក្រុមធំ។*

សាច់រឿងរបស់នាងលេអា

នាងលេអាអង្គុយនៅមាត់ទ្វារ កំពុងលាងបន្លែសម្រាប់ចម្អិនអាហារពេលល្ងាច។ នាងតែងតែឃោលអង្រឹងទៅមក ពេលដែលកូនតូចកំពុងគេងលក់។ ម្តាយក្មេករបស់នាងកំពុងតែសម្រាន្តនៅលើកន្ទេលដែលត្បាញពីឫស្សី ហើយស្រមុកតិចៗនៅពេលរសៀល ក្រោមចំហាយថ្ងៃក្តៅ។ នាងលេអាទើបតែរៀបការបានពីរឆ្នាំតែប៉ុណ្ណោះ ប៉ុន្តែជីវិតរបស់នាងខុសស្រឡះពីអ្វីដែលនាងបានរំពឹងទុកទាំងស្រុង។ នាងមានអារម្មណ៍ថាខ្លួនមានវ័យចំណាស់ ហើយហត់នឿយផង ។ នាងនឹកមិត្តភក្តិរបស់នាង ហើយសង្ឃឹមថាខ្លួននឹងបានទៅលេងឳពុកម្តាយរបស់នាង។ ប៉ុន្តែ នាងត្រូវនៅមើលកូន និងផ្ទះសម្បែងសម្រាប់គ្រួសាររបស់ស្វាមីនាង។

នាងលេអាដឹងថាម្តាយក្មេករបស់នាង រំពឹងថាអ្វីៗនឹងរៀបចំរួចរាល់នៅពេលដែលគាត់ភ្ញាក់ពីគេង។ នាងលេអាបានធ្វើសរសៃឲ្យខ្លួនឯង និងរើតនៅកន្លែងដែលឈឺ ត្រង់កញ្ចឹងករបស់នាង។ នៅពេលដែលនាង

ហើយនិងលោកធីមូសទើបតែរៀបការដំបូង ពេលខ្លះគាត់ប្រញាប់ចេញពីធ្វើការ ហើយពួកគេទៅដើរលេង ឬក៏ជិះម៉ូតូដើរលេងជាមួយគ្នា។ តែឥឡូវនេះ គាត់តែងតែនៅដល់យប់ជ្រៅជាមួយមិត្តរបស់គាត់។ ពេលគាត់ត្រលប់មកផ្ទះ ខ្លួនធុំសុទ្ធតែស្រា និងបារី ហើយមិនសូវនិយាយស្តីអ្វីសោះមុនចូលសម្រាន្ត។

នាងលេអាបានជួបជាមួយធីមូសនៅឯក្រុមជំនុំ ក្នុងក្រុមយុវជន។ មុនពេលដែលគាត់រៀបការ គាត់ហាក់ដូចជាចូលចិត្តទៅក្រុមជំនុំ។ នាងបានស្រមៃថា គាត់នឹងក្លាយជាបុរស និងឪពុកដ៏ល្អម្នាក់។ លោកធីមូសមិនកាចឃោរឃៅទេ។ គាត់ក៏មិនបានវាយដំនាងលេអាដែរ ហើយនាងក៏ដឹងថាគាត់មិនបានទៅក្រៅជាមួយស្ត្រីផ្សេងនោះឡើយ ប៉ុន្តែចិត្តរបស់គាត់ហាក់ដូចជានៅឆ្ងាយពីនាង។ ទោះបីជានៅរសៀលថ្ងៃអាទិត្យ គាត់នៅផ្ទះក៏ដោយ ប៉ុន្តែគាត់ហាក់ដូចជាមានគំលាតពីនាង។ គាត់មិនដែលលេងជាមួយកូន ហើយក៏មិនបាននិយាយជាមួយនាងលេអាដែរ។ គាត់មានតែគេង ឬក៏មើលទូរទស្សន៍តែប៉ុណ្ណោះ។ នៅពេលដែលកូនយំ ឬម្តាយរបស់គាត់ត្អូញត្អែរអំពីនាងលេអា លោកធីមូសក៏ឈ្លោះគ្នាជាមួយនាងលេអា ហើយថែមទាំងស្រែកគំហកដាក់នាងទៀតផង។ នាងលេអាចាប់ផ្តើមគិតថា នាងមិនគួររៀបការទាល់តែសោះ។ នាងមិនដែលស្រមៃថា ជីវិតរបស់នាងនឹងពិបាកបែបនេះឡើយ។

សាច់រឿងរបស់លោកធីមូស

នៅល្ងាចថ្ងៃដដែល លោកធីមូសអង្គុយផឹកកាហ្វេជាមួយមិត្តភក្តិរបស់គាត់។ លោកបារ៉ាកំពុងតែនិយាយរឿងកំប្លែងអំពីស្ត្រីម្នាក់ ហើយធ្វើឲ្យទាំងអស់គ្នាសើច។ ស្រាប់តែលោកធីមូសនឹកឃើញអំពីនាងលេអា ហើយក៏ភ័យញ័រ។ គាត់ដឹងថានាងនៅរង់ចាំគាត់ ហើយនៅពេលដែលគាត់ទៅដល់ផ្ទះ នោះនាងនឹងផ្ទុះកំហឹងជាមិនខាន។ នាងមិនដែលសប្បាយចិត្តទេ។ នាងតែងតែត្អូញត្អែរពីម្តាយរបស់ធីមូស និងគ្រប់កិច្ចការទាំងអស់ដែលនាងធ្វើនៅផ្ទះ។ លោកធីមូសដឹងថាម្តាយរបស់គាត់អាចមានចរិតពិបាកបន្តិច តែគាត់រំពឹងថាលេអាអាចអត់ធ្មត់ជាងនេះ។ ម្តាយរបស់គាត់បានធ្វើការហត់នឿយពេញមួយជីវិតគាត់ហើយ ហើយគាត់សមនឹងសម្រាកនៅពេលនេះ ព្រោះគាត់ចាស់ហើយ។ នាងលេអាគួរតែយល់ពីចំណុចនោះ។

លោកធីមូសចាប់ផ្តើមចំណាយពេលនៅខាងក្រៅជាមិត្តភក្តិរបស់គាត់ ហើយរកលេសដើម្បីនៅឆ្ងាយពីផ្ទះ ដោយសារតែគាត់មិនចង់ស្តាប់ឮការទាស់ទែងគ្នារវាងនាងលេអា និងម្តាយរបស់គាត់។ គាត់ហត់នឿយនឹងពាក្យសម្តីត្អូញត្អែររបស់នាងលេអាពីកិច្ចការផ្ទះសម្បែង និងកូនតូចណាស់។ នាងហាក់ដូចជាខឹងនឹងគាត់ហួត។ តើនាងមិនយល់ទេឬថា គាត់ធ្វើការពេញមួយថ្ងៃ ហើយគាត់គ្រាន់តែចង់នៅស្ងាត់ និងសម្រាកនៅពេលល្ងាច?

គាត់ថែមទាំងគេចមិនចង់ទៅក្រុមជំនុំជាមួយលេអា។ គាត់ស្អប់ការធ្វើពុតថាអ្វីៗនឹងប្រសើរឡើងចំពោះពួកគេ។ នៅពេលដែលទៅក្រុមជំនុំនៅព្រឹកថ្ងៃអាទិត្យ នាងលេអារៀបចំស្លៀកពាក់ឲ្យកូន និងអ៊ុតអាវស្អាតឲ្យលោកធីមូស។ វាដូចជានាងចង់ឲ្យមនុស្សគ្រប់គ្នាជឿថាពួកគេមានបាន និងមានសុភមង្គល។ តែការពិតពួកគេពិបាកនឹងស្វែងរកប្រាក់ល្មមគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីផ្គត់ផ្គង់គ្រួសារ ហើយមិនដែលមានសុភមង្គលនៅផ្ទះទេ។ លោកធីមូសចាប់ផ្តើមនឹកឆ្ងល់ថា តើមាននរណាម្នាក់ពិតជាមានសុភមង្គលដូចដែលគាត់ធ្វើពុតនោះដែរឬទេ។ គាត់មានអារម្មណ៍ថាបាក់ទឹកចិត្ត ហើយគាត់មិនចង់ទៅក្រុមជំនុំទៀតឡើយ។ គាត់មិនប្រាកដថាវាមានន័យអ្វីនោះទេ។ គាត់មិនដែលស្រមៃថា ជីវិតរបស់គាត់ច្របូកច្របល់បែបនេះទេ។

- តើមានអ្វីកើតឡើងនៅក្នុងសាច់រឿងនេះ?
- តើយើងអាចប្រៀបធៀបរឿងនេះទៅកាន់គ្រួសារនានានៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកបានយ៉ាងណាខ្លះ?
- តើអ្នកនឹងផ្តល់ដំបូន្មានអ្វីទៅនាងលេអា? សូមគិតអំពីតម្រូវការរបស់លោកធីមូស៖ តើនាងអាចធ្វើអ្វីបានខ្លះ ដើម្បីមើលថែរក្សាលោកធីមូសឲ្យបានល្អប្រសើរ?
- តើអ្នកនឹងផ្តល់ដំបូន្មានអ្វីទៅលោកធីមូស? សូមគិតអំពីតម្រូវការរបស់នាងលេអា៖ តើគាត់អាចធ្វើអ្វីដើម្បីមើលថែរក្សានាងលេអាឲ្យបានល្អប្រសើរវិញ?

នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលពីតួនាទីរបស់ស្វាមី និងភរិយានៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍។ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានគោលការណ៍ណែនាំ ដើម្បីជួយយើងឲ្យមានអាពាហ៍ពិពាហ៍ប្រកបដោយជោគជ័យ។

តួនាទីរបស់ស្វាមី (សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១.១)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- តើអ្នកគិតថាស្វាមីមានតួនាទីអ្វីខ្លះនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍? សូមពណ៌នា។

សូមអាន អេភេសូ ៥៖២៣, ២៥, ២៨-២៩។

- តើខទាំងនេះចែងយ៉ាងណាខ្លះ ពីតួនាទីរបស់ស្វាមី?
    - ស្វាមីនាំមុខភរិយា។
    - ស្វាមីត្រូវស្រលាញ់ភរិយា ដូចព្រះគ្រិស្តបានស្រលាញ់ក្រុមជំនុំ។
    - ស្វាមីត្រូវស្រលាញ់ភរិយាឲ្យបានដូចស្រលាញ់រូបកាយរបស់ខ្លួនដែរ។
- ស្វាមីនាំមុខភរិយាដូចព្រះគ្រិស្តនាំមុខក្រុមជំនុំ។ តើព្រះគ្រិស្តប្រព្រឹត្តបែបណា ក្នុងនាមជាអ្នកនាំមុខក្រុមជំនុំ? តើស្វាមីគួរប្រព្រឹត្តបែបណាក្នុងនាមជាអ្នកនាំមុខភរិយា?

  - ស្វាមីគឺជាអ្នកដឹកនាំ។
  - ព្រះយេស៊ូបានលះបង់ព្រះជន្ម និងសិទ្ធិរបស់ទ្រង់ជាព្រះ ដើម្បីធ្វើជាព្រះសង្គ្រោះរបស់យើង ដូច្នេះស្វាមីត្រូវលះបង់ ដើម្បីថែរក្សា ការពារ និងផ្គត់ផ្គង់ដល់ភរិយារបស់ខ្លួន ដោយមិនគ្រាន់តែធ្វើអ្វីដែលជាប្រយោជន៍សម្រាប់ខ្លួនប៉ុណ្ណោះទេ។
  - ស្វាមីមិនបង្ខំឲ្យភរិយារបស់ខ្លួនចុះចូលនឹងខ្លួនទេ ប៉ុន្តែគាត់ស្រលាញ់នាងដោយឥតលក្ខខណ្ឌ (ព្រះគ្រិស្តមិនដែលបង្ខំក្រុមជំនុំឲ្យចុះចូលនឹងទ្រង់ទេ)។
  - នៅពេលដែលស្វាមីធ្វើការសម្រេចចិត្ត គាត់គួរតែពិភាក្សាជាមួយភរិយារបស់ខ្លួន ហើយពិចារណាពីអ្វីដែលល្អបំផុតសម្រាប់ភរិយា មិនគ្រាន់តែស្វែងរកផលប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួនឡើយ។
- តើអ្នកគិតថា ព្រះជាម្ចាស់មានសេចក្តីស្រលាញ់បែបណាដែរ?

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

សូមប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១.១ ដើម្បីអានគម្ពីរ ១កូរិនថូស ១៣៖៤-៨ និងយ៉ូហាន ១៣៖២-១៧ ហើយឆ្លើយនូវសំណួរខាងក្រោម៖

- តើខគម្ពីរទាំងនេះពណ៌នាបែបណាអំពីសេចក្តីស្រលាញ់របស់ព្រះជាម្ចាស់?
  - ១ កូរិនថូស ១៣៖៤-៨ ៖ *អត់ធ្មត់ ជួយធុរគេ ហើយមិនចេះឈ្នានីសគេ មិនវាយឫកខ្ពស់ មិនអួតបំប៉ោង មិនប្រព្រឹត្តអំពើថោកទាប មិនស្វែងរកប្រយោជន៍ផ្ទាល់ខ្លួន មិនមួម៉ៅ មិនចងគំនុំ។ មិនអបអរនឹងអំពើទុច្ចរិតទេ តែរីករាយនឹងសេចក្តីពិតវិញ។ អត់ឱនឲ្យទាំងអស់ ជឿទាំងអស់ សង្ឃឹមទាំងអស់ ហើយទ្រាំទ្រទាំងអស់។ ហើយសេចក្តីស្រលាញ់មិនសាបសូន្យសោះ។*
  - ភីលីព ២៖១-៨ ៖ *បន្ទាបខ្លួន គិតពីប្រយោជន៍របស់អ្នកដទៃជាមុន បម្រើ និងលះបង់។*
  - យ៉ូហាន ១៣៖២-១៧៖ *បម្រើអ្នកដទៃ។*
- តើលោកជីមូសអាចធ្វើអ្វីបាន (ចេញពីសាច់រឿងខាងលើនេះ) ដើម្បីស្រលាញ់នាងលេអាជាប្រពន្ធ ទៅតាមរបៀបដែលព្រះគម្ពីរបង្រៀន?
  - *ជួយធ្វើកិច្ចការងារផ្ទះ ឬលេងជាមួយកូន*
  - *ចំណាយពេលជាមួយនាងលេអា*
  - *លើកទឹកចិត្តឲ្យនាងលេអា មានពេលជាមួយគ្រួសាររបស់នាង*
  - *និយាយជាមួយនាងលេអា ហើយគាំទ្រនាងនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយម្តាយរបស់គាត់។*

- តើស្វាមីអាចបង្ហាញសេចក្តីស្រលាញ់ទៅភរិយារបស់ខ្លួន តាមរបៀបទាំងនេះបានដោយរបៀបណា? នៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នក ចូរស្វែងរកចំណុចអនុវត្តទាំង១០ ដែលស្វាមីអាចបង្ហាញសេចក្តីស្រលាញ់បែបនេះទៅកាន់ភរិយារបស់ខ្លួន។
    - អត់ឱនឲ្យភរិយារបស់ខ្លួន នៅពេលដែលមានការខ្វែងគំនិតគ្នា
    - ស្តាប់យោបល់របស់ភរិយានៅពេលដែលធ្វើការសម្រេចចិត្ត
    - ជួយមើលថៃកូន ជួយងូតទឹកឲ្យកូន
    - ជួយដងទឹកឲ្យភរិយា
    - ស្មោះត្រង់ជាមួយភរិយា
    - ជួយមើលកូនៗ ដើម្បីឲ្យភរិយាមានពេលខ្លះទៅលេង និងជួបជាមួយអ្នកដទៃទៀត
    - គិតពីតម្រូវការរបស់ភរិយាមុនតម្រូវការរបស់ខ្លួន
    - ធ្វើជាគំរូដ៏ល្អផ្នែកខាងវិញ្ញាណ ដោយត្រូវប្រាកដថាគ្រួសារចូលរួមក្រុមជំនុំរៀងរាល់សប្តាហ៍
    - អធិស្ឋានសម្រាប់ភរិយារបស់ខ្លួន
    - ស្វែងរកយោបល់របស់នាង ហើយពិភាក្សាអំពីការសម្រេចចិត្តសំខាន់ៗជាមួយគ្នា។
- តើនឹងមានលទ្ធផលអ្វីខ្លះ ប្រសិនបើស្វាមីមិនបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនដូចដែលបានពណ៌នានៅក្នុងព្រះគម្ពីរ?
- ប្រសិនបើស្វាមីបានធ្វើចំណុចទាំងនេះ តើអ្នកគិតថានឹងមានឥទ្ធិពលអ្វីកើតឡើងនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍?

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *រំលឹកសំណួរខាងលើ ហើយឲ្យក្រុមនីមួយៗចែករំលែកពីបញ្ជីនៃសកម្មភាពរបស់ពួកគេ។ ប្រហែលជាអ្នកនឹងឮពីការកុហកផ្សេងៗនៅក្នុងវប្បធម៌ខ្មែរ ដូច្នេះចូរត្រលប់ទៅមើលអ្វីដែលចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ ហើយលើកទឹកចិត្តឲ្យពួកគេអធិស្ឋានអំពីវា។*

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានឲ្យស្វាមីមានតួនាទីពីរនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺត្រូវធ្វើជាអ្នកនាំមុខភរិយា ហើយត្រូវស្រលាញ់ភរិយាដូចដែលព្រះគ្រិស្តស្រលាញ់ក្រុមជំនុំ។ ព្រះយេស៊ូបានបង្ហាញពីអត្តចរិតជាអ្នកបម្រើ លាងជើងសិស្សរបស់ទ្រង់ ហើយលះបង់ព្រះជន្មរបស់ទ្រង់ដើម្បីធ្វើជាយញ្ញបូជាសម្រាប់ការសង្គ្រោះរបស់យើង។ ព្រះយេស៊ូយកចិត្តទុកដាក់ និងមានចិត្តសប្បុរស បោះបង់សិទ្ធិជាព្រះ ហើយមិនត្រួតត្រា។

វាជាការសំខាន់ដែលយើងយល់ពីរបៀបដែលព្រះយេស៊ូធ្វើជាគំរូ និងបង្ហាញពីតួនាទីទាំងនេះ ហើយយើងមិនត្រូវបំពេញតាមតួនាទីតែមួយឬពីរ ហើយបំភ្លេចតួនាទីដទៃនោះទេ។ ប្រសិនបើយើងមើលទៅជីវិតរបស់លោកអប្រាហាំ ពេលខ្លះយើងឃើញថាគាត់ផ្តោតលើតួនាទីមួយ ខ្លាំងជាងតួនាទីផ្សេងទៀត ហើយនៅរាល់លើកដែលគាត់ធ្វើដូច្នេះ បាននាំមកនូវបញ្ហា។

១. **ធ្វើជាអ្នកនាំមុខ តែគ្មានសេចក្តីស្រលាញ់ (លោកុប្បត្តិ ១២៖១០-១៦)**៖ លោកអប្រាហាំបាននាំប្រពន្ធរបស់គាត់ទៅស្រុកអេស៊ីបដើម្បីគេចចេញពីគ្រោះទុរ្ភិក្ស។ គាត់បានប្រាប់ប្រពន្ធរបស់គាត់ឲ្យប្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នាថានាងជាប្អូនស្រីរបស់គាត់ ដើម្បីកុំឲ្យគាត់មានគ្រោះថ្នាក់។ តែទោះជាយ៉ាងណានេះមានន័យថានាងសារ៉ាត្រូវបានព្រះចៅផារ៉ោនយកធ្វើជាមហេសីម្នាក់ក្នុងចំណោមមហេសីជាច្រើនរបស់ទ្រង់។ ក្នុងករណីនេះយើងអាចឃើញថាលោកអប្រាហាំបានធ្វើជាអ្នកនាំមុខនៅក្នុងគ្រួសារ ហើយព្យាយាមដោះស្រាយបញ្ហាគ្រោះទុរ្ភិក្សសម្រាប់គ្រួសាររបស់គាត់។ ទោះជាយ៉ាងណា គាត់មិនបានស្រលាញ់ប្រពន្ធរបស់គាត់ទេ ដោយបានសុំឲ្យនាងនិយាយកុហកដើម្បីក្លាយជាប្រពន្ធរបស់បុរសដទៃ។ ព្រះជាម្ចាស់ត្រូវតែធ្វើអន្តរាគមន៍ និងជួយដល់នាងសារ៉ានៅក្នុងស្ថានភាពនោះ។

២. **សេចក្តីស្រលាញ់ ប៉ុន្តែមិនបានធ្វើជាអ្នកនាំមុខក្នុងគ្រួសារ (លោកុប្បត្តិ ១៦៖១-៤)**៖ នាងសារ៉ាបានប្រាប់ឲ្យអប្រាហាំរួមដំណេកជាមួយនាងហាការដើម្បីឲ្យនាងអាចមានកូនតាមរយៈនាងហាការ ហើយបន្ទាប់មកនៅពេលដែលមានបញ្ហាកើតឡើង នាងក៏ប្រាប់លោកអប្រាហាំឲ្យបណ្តេញនាងហាការចេញ។ លោកអប្រាហាំក៏បានធ្វើតាមបំណងចិត្តរបស់នាងសារ៉ាដោយមិនបានអធិស្ឋានថាវាជាការសម្រេចចិត្តត្រឹមត្រូវដែរឬទេ។ គាត់ស្រលាញ់នាងសារ៉ា ប៉ុន្តែក្នុងនាមជាអ្នកនាំមុខរបស់ភរិយា គាត់គួរតែបានរំលឹកសារ៉ាពីក្រឹត្យវិន័យរបស់ព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់ការរួមភេទ គឺសម្រាប់តែគូស្វាមីភរិយា ហើយមិនត្រូវយល់ស្របជាមួយនឹងផែនការរបស់នាងឡើយ។

នៅក្នុងករណីទាំងពីរនេះ លោកអប្រាហាំមិនបានធ្វើជាប្តីដ៏ល្អទេ។ ប្រសិនបើបុរសម្នាក់ជាប្តីដ៏ល្អ គាត់គួរធ្វើជាអ្នកនាំមុខប្រពន្ធ និងស្រលាញ់ប្រពន្ធរបស់ខ្លួនដូចដែលព្រះយេស៊ូស្រលាញ់ក្រុមជំនុំ។ បើបំពេញតួនាទីមួយ ហើយភ្លេចពីតួនាទីដទៃទៀត នោះនឹងធ្វើឲ្យប៉ះពាល់ដល់អាពាហ៍ពិពាហ៍។

តួនាទីរបស់ភរិយា (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១.១)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- ចូរពណ៌នាអំពីតួនាទីរបស់ភរិយានៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍។

សូមអាននៅក្នុង លោកុប្បត្តិ ២៖២០

- តើព្រះជាម្ចាស់ពណ៌នាបែបណាពីស្ត្រី? (អ្នកជំនួយ)
- ចូរផ្តល់និយមន័យនៃពាក្យ «អ្នកជំនួយ»?

សូមអានទុតិយកថា ៣៣៖២៩ និង ទំនុកតម្កើង ១២១៖១-២

- តើនរណាជាអ្នកជំនួយយើងនៅក្នុងខគម្ពីរទាំងនេះ?
- ចូរពណ៌នាពីអ្នកជំនួយនៅក្នុងខគម្ពីរទាំងនេះ។

តាមការពិតនៅក្នុងភាសាដើម ខគម្ពីរទាំងនេះប្រើពាក្យដូចគ្នា។ នៅពេលដែលព្រះជាម្ចាស់ពណ៌នាពីស្ត្រីជាអ្នកជំនួយ ទ្រង់បានប្រើពាក្យដែលមានអត្ថន័យសំដៅលើអ្នកជំនួយបែបដែលយើងប្រើប្រាស់សម្រាប់ឧទាហរណ៍ទីពីរ ស្តីពីអ្នកជំនួយ។ មារសាតាំងបានកុហកយើង ហើយបានឲ្យយើងយល់ខុសពីអត្ថន័យនៃពាក្យ «អ្នកជំនួយ។ វាមិនមែនមានអត្ថន័យដូចគ្នានឹងអ្នកបម្រើ ឬទាសករទេ។ អត្ថន័យដ៏ពិតនៃ «អ្នកជំនួយ» គឺជាឧទាហរណ៍ទីពីរដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រើប្រាស់។ «អ្នកជំនួយ» នៅក្នុងព្រះគម្ពីរមានអត្ថន័យពិតប្រាកដថា «មនុស្សដ៏ខ្លាំងម្នាក់ដែលមកជួយគាំទ្រ និងផ្តល់ជំនួយដល់មនុស្សដែលមានតម្រូវការ»។ ពាក្យដូចគ្នានេះត្រូវបានប្រើចំនួន១៦ដងនៅក្នុងសេចក្តីយោងទៅនឹងបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ព្រះជាម្ចាស់៖ ទ្រង់ជាកម្លាំងរបស់យើង ជាព្រះសង្គ្រោះ ព្រះដែលការពារ និងជាជំនួយដល់យើង! ព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតនាងអេវ៉ាដើម្បីផ្តល់កម្លាំង និងជំនួយដ៏មានតម្លៃវិសេសវិសាលដល់អដាំ។

- តើសេចក្តីនេះបានផ្លាស់ប្តូររបៀបដែលយើងយល់ពីតួនាទីរបស់ភរិយាយ៉ាងណាខ្លះ?

សូមអានគម្ពីរអេភេសូ ៥៖២២, ២៤, ៣៣ និង ១ពេត្រុស ៣៖៥

- តើខគម្ពីរទាំងនេះចែងយ៉ាងណាអំពីតួនាទីរបស់ភរិយា?
    - ភរិយាត្រូវគោរពចុះចូលនឹងស្វាមីដូចជាគោរពចុះចូលនឹងព្រះអម្ចាស់។
    - ភរិយាត្រូវប្រព្រឹត្តចំពោះស្វាមីដោយការគោរព។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូចៈ

ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១.១ ដើម្បីឆ្លើយសំណួរខាងក្រោមៈ

- តើមានអ្វីខ្លះដែលនាងលេអាអាចធ្វើ ដើម្បីធ្វើជា «អ្នកជំនួយ» និងប្រព្រឹត្តចំពោះលោកធីមូសដោយការគោរព?
- តើយើងអាចធ្វើជា «អ្នកជំនួយ» ហើយបង្ហាញការគោរព និងចុះចូលទៅកាន់ស្វាមីដោយរបៀបណាខ្លះ? នៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នក សូមស្វែងរកឧទាហរណ៍ឲ្យបាន១០។
    - *រៀបចំអាហារ និងសម្អាតផ្ទះ -ល-។*
    - *ត្រូវប្រាកដថា គ្រួសារមានសម្លៀកបំពាក់ស្អាត*
    - *គាំទ្រដល់ការងារគាត់*
    - *រៀបចំគ្រួសារដែលមានសុភមង្គល*
    - *លើកទឹកចិត្តប្ដីរបស់យើង*
    - *ស្ដាប់តាមប្ដីរបស់យើង*
    - *និយាយល្អៗពីប្ដីរបស់យើង*
- តើវានឹងជះឥទ្ធិពលបែបណាដល់ទំនាក់ទំនងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ប្រសិនបើភរិយាបានធ្វើកិច្ចការទាំងនេះ?
- តើនឹងមានលទ្ធផលបែបណា ប្រសិនបើភរិយាមិនបានបំពេញតួនាទីរបស់ខ្លួនដូចដែលបានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ?

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួលៈ *ឲ្យក្រុមនីមួយៗចែករំលែកអំពីបញ្ជីនៃសកម្មភាពរបស់ពួកគេ។ រំលឹកពីសំណួរខាងលើ។ ប្រសិនបើមានការយល់ច្រឡំ ឬមានសំណួរពីអត្ថន័យក្នុងការដែលភរិយាគោរពចុះចូលនឹងស្វាមីរបស់ខ្លួន លើកទឹកចិត្តឲ្យពួកគេត្រលប់ទៅវិញអានជំពូកទាំងមូលនៅក្នុងអេភេសូ ហើយសុំប្រាជ្ញាមកពីព្រះជាម្ចាស់។*

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ប្រសិនបើនៅក្នុងវប្បធម៌របស់អ្នក ជាទូទៅស្ត្រីៗជាអ្នកដែលធ្វើការងារភាគច្រើន ប្រហែលជាផ្នែកនេះមិនសូវសមរម្យទេ។ វាអាចបញ្ចប់ទៅដោយឲ្យគេកាន់តែជឿលើការកុហកដែលថា ស្ត្រីគួរតែធ្វើការឲ្យដូចជាទាសករ ហើយបុរសគ្រាន់តែអង្គុយមើលបានហើយ។ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ ប្រសិនបើស្ត្រីត្រូវបានហាមឃាត់មិនឲ្យធ្វើការងារមួយចំនួន នោះផ្នែកនេះប្រហែលជាមានប្រយោជន៍ដើម្បីឲ្យគេយល់ពីទស្សនៈដែលស្របតាមព្រះគម្ពីរ ចំពោះសកម្មភាពសមរម្យដែលស្ត្រីអាចធ្វើបាន។*

សូមអានសុភាសិត ៣១៖១០-៣១

- តើខគម្ពីរទាំងនេះថែងអំពីនរណា? (ស្ត្រីគ្រប់លក្ខណ៍)
- តើខគម្ពីរទាំងនេះសរសេរទៅកាន់នរណា? (ខទី២-បុរស)
- សូមរៀបរាប់ពីសកម្មភាពដែលភរិយានេះកំពុងតែធ្វើ៖
  - *នាងបង្កើតសម្ភារៈដោយផ្ទាល់ដៃរបស់នាងដូចជា សម្លៀកបំពាក់ និងសម្ភារៈក្នុងផ្ទះ*
  - *នាងរៀបចំអាហារឆ្ងាញ់ៗសម្រាប់គ្រួសាររបស់នាង*
  - *ទិញដី*
  - *ដាំទំពាំងបាយជូ*
  - *នាងទិញ និងធ្វើការជួញដូរដោយជោគជ័យនៅក្នុងទីផ្សារ*
  - *នាងខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការ*
  - *នាងចែកទានដល់ជនក្រីក្រ និងជនទុគ៌ត*
- តើសកម្មភាពណាខ្លះដែលស្ត្រីៗនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកធ្វើជាទូទៅ? តើសកម្មភាពណាខ្លះដែលមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យស្ត្រីៗធ្វើ?
- ហេតុអ្វីបានជាស្ត្រីម្នាក់នេះជាស្ត្រីគ្រប់លក្ខណ៍? (នាងមិនខ្ជិលច្រអូស ហើយនាងមានសមត្ថភាព និងទទួលបានការកោតសរសើរពីមនុស្សជុំវិញ)
- តើភរិយារបស់អ្នកធ្វើកិច្ចការអ្វីខ្លះ? តើអ្នកអាចផ្តល់កិត្តិយសដល់នាងដោយរបៀបណាខ្លះ?

ជំហានសកម្មភាព
(ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១.១ - អាចជ្រើសរើសបាន)

ការពិភាក្សាក្នុងក្រុមធំ

សូមអានអេភេសូ ៥៖២១

- តើនៅក្នុងខនេះបង្ហាញយើងយ៉ាងណាអំពីតួនាទីរបស់ស្វាមីនិងភរិយា នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលស្របតាមព្រះជាម្ចាស់?

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ប្រើប្រាស់មេរៀន «សេចក្តីស្រលាញ់ និងការគោរព» ប្រសិនបើមានបុរស និងស្ត្រីនៅលាយឡំគ្នា ឬប្រសិនបើមានបញ្ហាជាមួយការប្រាស្រ័យទាក់ទងរវាងបុរសនិងស្ត្រីនៅក្នុងតំបន់របស់អ្នក។*

យើងតែងតែគិតថា យើងសង្ឃឹមថាស្វាមី ឬភរិយានឹងធ្វើនេះ ឬធ្វើនោះសម្រាប់យើង។ យើងមានអារម្មណ៍ពិបាកចិត្ត ឬខឹងនៅពេលដែលគាត់មិនបានធ្វើកិច្ចការទាំងនោះ។ ពេលខ្លះការនេះធ្វើឲ្យយើងឆ្ងល់ថា តើស្វាមីឬភរិយារបស់យើងពិតជាស្រលាញ់ ឬគោរពយើងដែរឬទេ។ សូមព្យាយាមគិត និងប្រព្រឹត្តដោយរបៀបផ្សេងវិញ។

ចាប់ដៃគូ៖

១. ចូរបង្កើតបញ្ជីពីអ្វីដែលប្តី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នកធ្វើដើម្បីជួយដល់អ្នក។ (សម្រាប់អ្នកនៅលីវ តើឪពុកម្តាយរបស់អ្នកធ្វើអ្វីខ្លះដើម្បីជួយដល់អ្នក?)

២. មើលទៅកាន់បញ្ជីទាំងនេះ អធិស្ឋាន និងអរគុណព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់ប្តី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នក (ឬក៏ឪពុកម្តាយរបស់អ្នក)។

រៀបចំផែនការ៖

- នៅថ្ងៃបន្ទាប់៖
    - **ស្វាមី៖** ចូរប្រាប់ភរិយារបស់ខ្លួនថា ពិតជាអរគុណនាងខ្លាំងណាស់សម្រាប់អ្វីដែលនាងធ្វើដើម្បីថែរក្សាគ្រួសាររបស់អ្នក។ សូមសួរនាងថាមានអ្វីខ្លះដែលអ្នកអាចធ្វើបាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជីវិតរបស់នាងមិនសូវលំបាក។ ត្រូវចាំថានាងចង់ឲ្យអ្នកស្រលាញ់នាង។
    - **ភរិយា៖** ប្រាប់ស្វាមីរបស់អ្នកថា ពិតជាអរគុណដល់គាត់ខ្លាំងណាស់ ហើយអ្នកពេញចិត្តនឹងការខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការដើម្បីមើលថែទាំគ្រួសាររបស់អ្នក។ សូមសួរគាត់ថាមានអ្វីដែលអ្នក

អាចធ្វើបានខ្លះ ដើម្បីធ្វើឲ្យជីវិតរបស់គាត់មិនសូវលំបាក។ ត្រូវចាំថា គាត់ចង់ដឹងថាអ្នកគោរពដល់គាត់។

- **អ្នកនៅលីវ៖** ប្រាប់ឪពុកម្ដាយរបស់អ្នកថា អ្នកពិតជាអរគុណពួកគាត់ជាខ្លាំង សម្រាប់កិច្ចការទាំងប៉ុន្មានដែលពួកលោកធ្វើសម្រាប់ក្រុមគ្រួសារ។ សូមសួរពួកគាត់ថាមានអ្វីដែលអ្នកអាចធ្វើបានដើម្បីធ្វើឲ្យជីវិតរបស់ពួកលោកមិនសូវលំបាក។

- បន្ទាប់មក ជារៀងរាល់ថ្ងៃសូមព្យាយាមធ្វើកិច្ចការមួយយ៉ាងតិចបំផុត ដើម្បីបង្ហាញទៅកាន់ប្ដី ឬប្រពន្ធ (ឪពុកម្ដាយ) របស់អ្នក ថាអ្នកស្រលាញ់នាង ឬគោរពដល់គាត់។ ឧទាហរណ៍៖
    - នាងលេអាអាចព្យាយាមមិនរអ៊ូទាំនៅពេលដែលលោកជីមូសមកដល់ផ្ទះយប់ជ្រៅ ហើយព្យាយាមអត់ធ្មត់ជាមួយម្ដាយរបស់លោកជីមូស។
    - លោកជីមូសអាចមកពីធ្វើការ លេងជាមួយកូន ហើយអាចនិយាយសួរសុខទុក្ខនាងលេអា និងប្រាប់នាងពីសុខទុក្ខរបស់គាត់។
- ចូរចំណាយពេលសរសេរគំនិតពីរបីដោយខ្លួនឯង ពីអ្វីដែលអ្នកអាចធ្វើជារៀងរាល់ថ្ងៃនៅក្នុងសប្ដាហ៍នេះ។

ជំហានទាំងនេះ ស្ដាប់ទៅដូចជាពិបាក។ ប្រសិនបើអ្នកមិនទាន់ត្រៀមខ្លួនរួចរាល់ក្នុងការនិយាយទៅកាន់ប្ដី ឬប្រពន្ធ (ឬក៏ឪពុកម្ដាយ) របស់អ្នក សូមចាប់ផ្ដើមអធិស្ឋានសម្រាប់គាត់ ឬនាងជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ចូរអធិស្ឋានគ្រប់ពេលដែលអ្នកមានអារម្មណ៍ថាពិបាកចិត្ត ឬខឹង។ ចូរអរព្រះគុណព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់ស្វាមី ឬភរិយារបស់អ្នក ហើយសុំជំនួយមកពីព្រះជាម្ចាស់ ដើម្បីជួយអ្នកនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍។

មេរៀនទី ២៖
អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុភមង្គល

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. ស្វែងយល់ពីគោលការណ៍ព្រះគម្ពីរដែលអាចដោះស្រាយជម្លោះឲ្យបានល្អប្រសើរ

២. រកឃើញនូវភាពខុសគ្នារវាងប្ដីប្រពន្ធ ឬសមាជិកគ្រួសារដែលជិតស្និទ្ធ ព្រមទាំងបង្កើតផែនការដោះស្រាយនូវភាពខុសគ្នាទាំងនោះ

៣. ប្រើគោលការណ៍ព្រះគម្ពីរដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបត្រឹមត្រូវក្នុងការដោះស្រាយនូវភាពខុសគ្នារបស់យើង

សម្ភារៈ

១. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស

ក. ២.១ ការទទួលស្គាល់ពីភាពខុសគ្នារវាងយើង (មួយច្បាប់សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ ហើយមានបន្ថែមសម្រាប់ប្ដីប្រពន្ធ)

ខ. ២.២ ការដោះស្រាយនូវភាពខុសគ្នារវាងយើងរាល់គ្នា (មួយក្រុម មួយច្បាប់)

សេចក្ដីណែនាំអំពីការសម្ដែងរឿង

សកម្មភាពក្នុងក្រុមធំ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំអ្នកស្ម័គ្រចិត្តស្ត្រីចំនួន៣នាក់។ ដាក់ពួកគាត់តាមតួនាទី៖ ម៉ារ៉ា ម្ដាយរបស់នាង និងប្រពន្ធរបស់គ្រូគង្វាលឈ្មោះ ស៊ូសានណា។*

អ្នកពោល៖ ម៉ារ៉ាកំពុងអង្គុយនៅលើកៅអីនៅក្នុងផ្ទះរបស់ម្ដាយនាងទាំងពិបាកចិត្ត។ នាងនិយាយទៅកាន់ម្ដាយរបស់នាង។

ម៉ារ៉ា៖ «ពិធីរៀបការរបស់យើងទាំងពីរពិតជារីករាយណាស់ ហើយខ្ញុំគិតថាជីវិតអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើងក៏នឹងមានសុភមង្គលដែរ។ តែយើងរៀបការបានជាងមួយខែហើយ ហើយហាក់ដូចជាខ្ទេចខ្ទីអស់ហើយ។»

(ប្រពន្ធរបស់គ្រូគង្វាល ស៊ូសានណាក៏ដើរចូលមក)

ស៊ូសាណា៖ «តើមានអ្វីដែលខ្វែចខ្វី?»

ម៉ារ៉ា៖ «ខ្ញុំគ្មានអ្វីដែលត្រូវរំពឹងទៀតទេ។ ខ្ញុំគិតថាខ្ញុំនឹងមានសុភមង្គលនៅពេលរៀបការ។ ប៉ុន្តែឥឡូវនេះ វាហាក់ដូចជាមានការទាស់ទែងគ្នាគ្រប់ពេល។ យើងដូចជាមិនដែលយល់ស្របនឹងគ្នាសោះ។»

ស៊ូសានណា៖ «អឺរ! ខ្ញុំក៏ធ្លាប់មានបញ្ហាដូចគ្នាដែរជាមួយប្តីរបស់ខ្ញុំ! ប៉ុន្តែមីងរបស់ខ្ញុំបាននិយាយជាមួយខ្ញុំ ហើយបានជួយខ្ញុំយ៉ាងច្រើន។ មកនេះ តោះយើងពិភាក្សាពីវា។»

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- តើមានអ្វីកើតឡើងនៅក្នុងការសម្តែងរឿងនេះ?
- តើបញ្ហានេះធ្លាប់កើតឡើងនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកដែរឬទេ?
- ហេតុអ្វីបានជាវាកើតឡើង?
- តើធ្លាប់មានមនុស្សចែករំលែកពីបញ្ហារបស់គេ ដូចម៉ារ៉ាបានធ្វើជាមួយនឹងស៊ូសានណាដែរឬទេ?
- តើមានដំបូន្មានអ្វីខ្លះ ដែលយើងអាចឲ្យទៅម៉ារ៉ាបាន?

អាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុភមង្គល (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសសម្រាប់សិស្ស ២.១)

មិនថាអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់មនុស្សមានសុខភាពល្អយ៉ាងណាក៏ដោយ នឹងមានជម្លោះមួយចំនួនតែងតែកើតឡើងជានិច្ច។ ប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់ប្រាប់អ្នកថា ពួកគេមិនដែលទាស់សម្តីគ្នានៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពួកគេប្រហែលជាមិនស្មោះត្រង់ជាមួយយើងទាំងស្រុងទេ។

- តើមានរឿងអ្វីខ្លះដែលធ្វើឲ្យប្តីប្រពន្ធតែងតែមិនយល់ស្របគ្នា?

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

ចូរអានខគម្ពីរខាងក្រោម។ តើយើងអាចយល់អ្វីខ្លះតាមរយៈខគម្ពីរទាំងនេះ ដើម្បីជួយយើងឲ្យយល់ពីរបៀបដោះស្រាយជម្លោះឲ្យបានល្អប្រសើរ?

- ១ កូរិនថូស ១៥៖៤១ និង ១ កូរិនថូស ១២៖៤-៧៖ *ព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតយើងមកមានលក្ខណៈពិសេសខុសៗគ្នា។ យើងមានអតីតកាលខុសៗគ្នា និងត្រូវបានប្រទានឲ្យមានទេពកោសល្យខុសៗគ្នា។ យើងត្រូវតែយល់ពីភាពខុសគ្នា និងសុខចិត្តទទួលស្គាល់ថាព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតយើងមកឲ្យមានលក្ខណៈខុសគ្នា។*

- អេភេសូ ៤៖៣២ ៖ *យើងត្រូវមានចិត្តសប្បុរស ចិត្តអាណិតមេត្តា និងប្រណីសន្តោស ហើយត្រូវចាំថា យើងក៏មិនល្អឥតខ្ចោះដែរ។*
- ១ពេត្រុស ៣៖៩ និងម៉ាថាយ ៥៖២៣-២៤៖ យើងត្រូវត្រៀមខ្លួនក្នុងការសុំអភ័យទោស។ ទោះបីជាដៃគូម្ខាងទៀតជាអ្នកចាប់ផ្តើមបញ្ហាក៏ដោយ ក៏យើងត្រូវតែត្រៀមខ្លួនក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាឲ្យបានប្រសើរឡើងដែរ។
- ភីលីព ២៖៨-៤ ៖ យើងត្រូវគិតដល់ប្រយោជន៍អ្នកដទៃជាជាងប្រយោជន៍ខ្លួនឯង។

របាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំឲ្យក្រុមណាមួយចែករំលែកពីអ្វីដែលពួកគេបានរៀនអំពីការដោះស្រាយជម្លោះតាមរយៈខគម្ពីរមួយចំនួនដំបូងគេ។ ចូរសុំក្រុមផ្សេងទៀតឲ្យចែករំលែកពីខគម្ពីរមួយចំនួនផ្សេងទៀត។*

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

វានឹងតែងតែមានការទាស់ទែងនៅពេលខ្លះ។ ព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតយើងមកមានលក្ខណៈខុសគ្នា។ យើងមានអតីតកាលខុសគ្នា ហើយនៅពេលដែលយើងរៀបការ យើងក៏មានការរំពឹងទុកខុសគ្នាដែរ។ យើងទាំងអស់គ្នាមានគំនិតរំពឹងថាតើស្វាមី ឬភរិយាគួរតែមានលក្ខណៈបែបណា ប៉ុន្តែគ្មានផ្លូវដែលពួកគេអាចក្លាយដូចជាអ្វីដែលយើងរំពឹងទុកនោះទេ។

ជាមួយប្តីប្រពន្ធ ឬដៃគូ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សូមប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍ម្រាប់សិស្ស ២.១ ការទទួលស្គាល់ពីភាពខុសគ្នារវាងយើង។ ចូរប្រាប់ឲ្យមនុស្សម្នាក់ៗគូសសញ្ញាពីរនៅតាមបន្ទាត់នីមួយៗ គឺមួយសម្រាប់ខ្លួនឯង (ប្រើសញ្ញា «X») ហើយមួយសម្រាប់ប្តីឬ ប្រពន្ធរបស់គេ ប្រសិនបើមិនទាន់រៀបការ សូមគូសសម្រាប់សមាជិកគ្រួសារដែលជិតស្និទ្ធ (ប្រើសញ្ញា «O»។ ប្រសិនបើមានប្តីឬប្រពន្ធរបស់នរណាម្នាក់អវត្តមាន ចូរឲ្យពួកគាត់នូវមេរៀនបន្ថែមដើម្បីយកទៅផ្ទះ ដើម្បីឲ្យប្តីឬប្រពន្ធរបស់គាត់អាចបំពេញវា ហើយពួកគាត់អាចពិភាក្សាគ្នានៅពេលក្រោយ។ ប្រសិនបើមានសមាជិកមួយចំនួនមិនសូវចេះអាន អ្នកអាចអានឃ្លានីមួយៗឲ្យឮៗ ហើយប្រាប់ឲ្យពួកគាត់គូសសញ្ញាទាំងពីរសម្រាប់ពួកគាត់ និងប្តី ឬប្រពន្ធ/សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់ពួកគាត់នៅត្រង់បន្ទាត់នោះ។ នៅពេលដែលពួកគាត់បានបំពេញវារួចហើយ ចូរប្រាប់ឲ្យពួកគាត់មើលវាជាមួយគ្នា។*

ជាដំបូង ត្រូវមើលលើប្រធានបទទាំងអស់ ហើយធ្វើកិច្ចការពីរខាងក្រោម៖

១. សម្រាប់ប្រធានបទនីមួយៗ ចូរគូសសញ្ញា «X» នៅលើបន្ទាត់ ត្រង់សកម្មភាពដែល**អ្នក**ចូលចិត្តធ្វើ (ឬឧស្សាហ៍ធ្វើ)។

២. សម្រាប់ប្រធានបទនីមួយៗ ចូរគូសសញ្ញា «O» នៅលើបន្ទាត់ ត្រង់សកម្មភាពដែលប្ដីឬប្រពន្ធ ឬក៏សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់អ្នកចូលចិត្តធ្វើ (ឬឧស្សាហ៍ធ្វើ)។

បន្ទាប់មកនៅពេលដែលអ្នកធ្វើវារួចរាល់ហើយ សូមចែករំលែកវាជាមួយនឹងប្ដីឬប្រពន្ធ ឬក៏សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់អ្នកពីអ្វីដែលអ្នកបានគូសនៅលើក្រដាស ហើយចូរពិភាក្សា៖

- តើអ្នកយល់ច្បាស់ពីចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ដៃគូរម្ខាងទៀតដែរឬទេ?
- តើអ្នក និងប្ដីឬប្រពន្ធ/សមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធរបស់អ្នក តែងតែមានចម្លើយដូចគ្នាសម្រាប់ប្រធានបទនីមួយៗក្នុងនេះដែរឬទេ?
- តើមានចំណុចណាខ្លះ ដែលចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់អ្នក និងចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ពួកគេមានភាពស្រដៀងគ្នា?
- តើមានចំណុចណាខ្លះ ដែលចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់អ្នក និងចំណង់ចំណូលចិត្តរបស់ពួកគេមានលក្ខណៈខុសគ្នាស្រឡះ?
- តើអ្នកអាចប្រើប្រាស់ភាពខ្លាំងរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ដើម្បីកសាងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ឬទំនាក់ទំនងរបស់អ្នកបានដោយរបៀបណាខ្លះ?
- ចូរពិភាក្សា រិះរកវិធីដោះស្រាយភាពខុសគ្នាទាំងនេះក្នុងទំនាក់ទំនង ឬនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារ។

ប្រសិនបើអ្នកទើបតែរៀបការមិនបានយូរប៉ុន្មាន នោះវាហាក់ដូចជាអ្នកមានលក្ខណៈខុសគ្នាច្រើន។ ជំនួសដោយការព្យាយាមផ្លាស់ប្ដូរមនុស្សម្នាក់ទៀតនោះ អ្នកត្រូវតែមើលលើភាពខ្លាំងរបស់គាត់ហើយជួយគាត់នៅក្នុងផ្នែកណាដែលគាត់ខ្សោយ។

សរសេរផែនការជាមួយគ្នា៖ ចូរបង្កើតជាផែនការមួយពីរបៀបដែលអ្នកនឹងដោះស្រាយផ្នែកដែលមានលក្ខណៈខុសគ្នា។ សូមជ្រើសរើសចំណុចពីរខុសគ្នា ហើយសរសេរវានៅក្នុងផែនការរបស់អ្នកពីរបៀបដែលអ្នកនឹងដោះស្រាយវា។

ឧទាហរណ៍ទី១៖ លុយ

ប្រសិនបើប្ដីឬប្រពន្ធរបស់អ្នកចូលចិត្តចាយវាយ ហើយអ្នកចូលចិត្តសន្សំនោះ ចូរបង្កើតផែនការមួយពីរបៀបដែលអ្នកនឹងចាយលុយមួយចំនួន និងសន្សំលុយមួយចំនួន។ ប្រហែលជាអ្នកយល់ស្របក្នុងការ

សន្សំក្នុងចំនួនជាក់លាក់មួយ ខណៈពេលដែលប្ដីឬប្រពន្ធរបស់អ្នកអាចមានលុយប្រចាំអាទិត្យ/ខែដើម្បីចាយវាយលើតម្រូវការរបស់គ្រួសារដោយយោងទៅតាមអ្វីដែលអ្នកយល់ស្របជាមួយគ្នា។

ឧទាហរណ៍ទី២៖ ការសម្រាក

ប្រសិនបើរបៀបនៃការសម្រាករបស់អ្នកគឺនៅផ្ទះ ហើយដៃគូរបស់អ្នកចូលចិត្តទៅដើរលេងនៅខាងក្រៅ ចូរព្រមព្រៀងគ្នាលើរបៀបមួយដែលអ្នកទាំងពីរអាចមានភាពសប្បាយរីករាយ។ អ្នកអាចយល់ស្របជាមួយគ្នាថា ចេញទៅក្រៅម្ដងក្នុងមួយអាទិត្យនៅពេលល្ងាច ហើយនៅផ្ទះសម្រាកជាមួយគ្នាម្ដងក្នុងមួយអាទិត្យ។ ឬក៏អ្នកអាចយល់ស្របថា ប្ដីឬប្រពន្ធរបស់អ្នកអាចទៅដើរលេងខាងក្រៅនៅពេលល្ងាចម្ដង ឬពីរដងក្នុងមួយអាទិត្យ ហើយអ្នកនឹងនៅផ្ទះវិញ។

ការដោះស្រាយភាពខុសគ្នា (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ២.២)

វាតែងតែមានការមិនយល់ស្របគ្នា ប៉ុន្តែយើងត្រូវតែរៀនដោះស្រាយវានៅក្នុងរបៀបដ៏ត្រឹមត្រូវ។ យើងមិនអាចបណ្ដោយឲ្យជម្លោះបន្តកើតឡើងនោះទេ។ យើងត្រូវតែព្យាយាមឆាប់ដោះស្រាយជម្លោះណាមួយ មុនពេលដែលបញ្ហានោះមានឱកាសរីកធំឡើង។

គម្ពីរអេភេសូ ៤៖២៦ ប្រាប់យើងថាយើងមិនគួរទុកកំហឹងរហូតដល់ថ្ងៃលិចនោះទេ។ នេះជាការរំលឹកដ៏ល្អដើម្បីឲ្យយើងប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការដោះស្រាយភាពខុសគ្នាឲ្យបានលឿន និងមិនបណ្ដោយឲ្យពេលវេលាកន្លងផុតទៅ។ នេះពិតជាសំខាន់ខ្លាំងណាស់នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើង ហើយថែមទាំងនៅក្នុងទំនាក់ទំនងទាំងប៉ុន្មានរបស់យើងដែរ។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ដោយប្រើប្រាស់មេរៀន ២.២ ការដោះស្រាយភាពខុសគ្នារវាងយើងរាល់គ្នា ចូរណែនាំឲ្យក្រុមទាំងអស់ឲ្យអានខគម្ពីរខាងក្រោម ហើយសរសេរនូវគំនិតចម្បងៗ។ នៅពេលដែលក្រុមនីមួយៗឆ្លើយចាល់ហើយ សូមសរសេរគោលការណ៍សំខាន់ៗនៅលើក្ដារខៀន។ ចូរអានខគម្ពីរនីមួយៗ រួចសរសេរពីគោលការណ៍សំខាន់ៗអំពីរបៀបដោះស្រាយភាពខុសគ្នា។*

- ម៉ាយថាយ ៧៖៣-៥៖ *ត្រូវប្រាកដថាអ្នកស្គាល់ពីកំហុសរបស់អ្នកមុន កុំប្រញាប់ចង្អុលបង្ហាញពីកំហុសរបស់អ្នកដទៃ។*
- ម៉ាយថាយ ១៨៖៥៖ *ចូរពិភាក្សាពីបញ្ហាតែពីរនាក់ មិនធ្វើចំពោះមុខអ្នកដទៃ ជាពិសេសកូនៗ។*
- សុភាសិត ១៥៖១៖ *ពិភាក្សាដោយទន់ភ្លន់។ ប្រសិនបើអ្នកខឹង ចូរពន្យាពេលពិភាក្សាសិន។*
- កូឡូស ៤៖៦៖ *បង្ហាញពីចំណុចរបស់អ្នកដោយទន់ភ្លន់ មិនមែនក្នុងរបៀបបញ្ឈឺ ឬបង្កជម្លោះ។*
- ភីលីព ២៖៣៖ *ព្យាយាមយកចិត្តគេដាក់ចិត្តខ្លួនឯង។ ប្រហែលជាគាត់ត្រូវ ហើយអ្នកខុស។*

- អេភេសូ ៤៖២៦៖ *បន្ទាប់ពីបង្ហាញពីអារម្មណ៍ ឬទស្សនៈរបស់អ្នក សូមទុកវានៅត្រឹមហ្នឹងសិន។ សូមកុំព្យាយាមយកឈ្នះមនុស្សម្នាក់ទៀត។ ពេលខ្លះអ្នកត្រូវតែយល់ស្របថា យើងមានលក្ខណៈខុសគ្នា។ ប្រសិនបើវាបញ្ចប់ទៅដោយសេចក្ដីស្រលាញ់ នោះមានន័យថា យើងអាចរក្សាសេចក្ដីសុខសាន្ត។*
- សុភាសិត ១៩៖១១៖ *កុំមានអារម្មណ៍ឈឺចាប់ ឬបញ្ចេញកាយវិការមិនពេញចិត្ត។ ប៉ុន្តែត្រូវស្រលាញ់ជាងមុន ដើម្បីឲ្យសេចក្ដីសុខសាន្តនៅជាប់នឹងគ្រួសាររបស់អ្នក។*

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *នៅពេលដែលក្រុមទាំងអស់បានរកឃើញពីគោលការណ៍សំខាន់ៗហើយ ចូររំលឹកពីគោលការណ៍ទាំងនោះម្ដងទៀតដោយប្រើការបកស្រាយខាងលើ។*

សកម្មភាពក្នុងក្រុមតូច

ចូរប្រើប្រាស់គំនិតសំខាន់ៗដែលអ្នកបានរកឃើញបង្កើតជាការសម្ដែងរឿងពីរ។ រឿងមួយបង្ហាញពីរបៀបខុសឆ្គងក្នុងការដោះស្រាយអំពីភាពខុសគ្នា ហើយមួយទៀតបង្ហាញពីរបៀបដែលត្រឹមត្រូវ។ សូមជ្រើសរើសស្ថានភាពមួយដែលអាចកើតឡើងជាទូទៅ ចំពោះគំនិតខុសគ្នានោះ។ អ្នកអាចប្រើឧទាហរណ៍មួយដែលបានលើកឡើងខាងលើ។

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំឲ្យក្រុមនីមួយៗឡើងសម្ដែងរឿង ហើយឲ្យក្រុមដែលនៅសល់មើល ហើយសួរទៅកាន់ក្រុមដែលនៅសល់ថា តើមានគោលការណ៍សំខាន់ៗណាខ្លះដែលពួកគេបានឃើញមនុស្សធ្វើ និងមិនធ្វើ។*

ការរំលឹកនៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *រំលឹកនូវគំនិតដែលស្របតាមព្រះគម្ពីរក្នុងការដោះស្រាយភាពខុសគ្នាម្ដងទៀត។ នៅចុងបញ្ចប់ សូមអធិស្ឋានថាព្រះជាម្ចាស់នឹងជួយពួកគេម្នាក់ៗ នៅពេលដែលមិនយល់ស្រប គឺទៅតាមរបៀបត្រឹមត្រូវ និងស្របតាមព្រះជាម្ចាស់ ហើយត្រូវប្រាកដថាភាពខុសគ្នារវាងពួកគេមិនបង្កទៅជាការទាស់ទែង ឬជម្លោះនោះឡើយ។*

- តើមានគោលការណ៍សំខាន់ៗណាខ្លះដែលអ្នកតែងតែភ្លេច ឬពិបាកក្នុងការធ្វើវា?
- តើមានវិធីណាខ្លះ ដែលអាចជួយឲ្យអ្នកចងចាំនូវសេចក្ដីពិតនេះនៅពេលដែលអ្នកមិនយល់ស្របគ្នានៅពេលក្រោយ?

ចូរចាំចងពីគោលការណ៍ទាំងនេះថា វាមិនគ្រាន់តែសម្រាប់មនុស្សរៀបការហើយប៉ុណ្ណោះទេ។ វាក៏មិនមែនតែសម្រាប់ប្ដីប្រពន្ធរបស់អ្នកដែរ។ យើងអាចប្រើគោលការណ៍ទាំងនេះនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់យើងនៅពេលដែលយើងមានជម្លោះ។

មេរៀនទី ៣៖
ការលើកលែងទោស វគ្គទី១

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. សិក្សាអំពីអ្វីដែលព្រះគម្ពីរចែងពីការធ្វើបាបអ្នកដទៃ និងការឈឺចាប់

២. ឆ្លុះបញ្ចាំងពីរបៀបដែលយើងបានធ្វើបាបអ្នកដទៃ ឬធ្លាប់ឈឺចាប់ដោយសារអ្នកដទៃ

៣. ការអនុវត្តដោយប្រើជំហានទាំងប្រាំមួយក្នុងការសុំអភ័យទោសពីអ្នកដទៃ

សម្ភារៈ

១. រូបភាពជំនួយការសិក្សា

ក. ៣.១ រូបភាពនៃក្រុមគ្រួសារមួយ (មួយក្នុងមួយក្រុម - ហែកចេញពីគ្នា)

២. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស

ក. ៣.១ ការកំណត់ឲ្យឃើញពីការឈឺចាប់ (ម្នាក់មួយច្បាប់)

ខ. ៣.២ ជំហានសម្រាប់ការសុំអភ័យទោស (ម្នាក់មួយច្បាប់)

៣. ស្កុត (គ្រប់គ្រាន់សម្រាប់ក្រុមនីមួយៗ ប្រើដើម្បីបិតរូបគ្រួសារជាមួយគ្នា)

រំលឹក និងសេចក្តីផ្តើម (ប្រើរូបភាព ៣.១)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សូមសួរទៅកាន់ក្រុមថាតើពួកគេនៅចាំអ្វីពីមេរៀនមុនដែរឬទេ។ រំលឹកខគម្ពីរដើម្បីធ្វើឲ្យក្រុមចាំពីចំណុចសំខាន់ៗ។*

តើមានគោលការណ៍អ្វីខ្លះ ដែលបានអ្នកបានរៀនពីរបៀបដែលយើងអាចពិភាក្សា និងដោះស្រាយភាពខុសគ្នារវាងយើង?

សកម្មភាពក្នុងក្រុមធំ

ទោះបីជានៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលល្អឥតខ្ចោះក៏ដោយ ក៏មានពេលខ្លះមិនថាប្តីឬប្រពន្ធ ឬទាំងប្តីនិងប្រពន្ធបានធ្វើឲ្យគ្នាឈឺចាប់។ ពេលខ្លះការឈឺចាប់ខ្លះកើតចេញដោយចេតនា ហើយពេលខ្លះទៀតដោយអចេតនា។

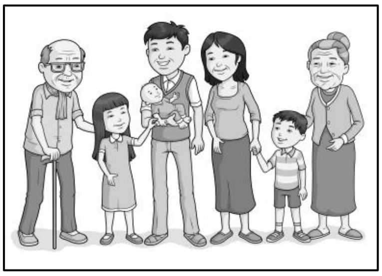

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ឲ្យក្រុមនីមួយៗនូវរូបភាព ៣.១ រូបភាពគ្រួសារ (យ៉ាងហោចណាស់មាន ៤-៦ បំណែក) និងស្កុតមួយចំនួន។ ប្រាប់ឲ្យពួកគេបិតរូបនោះចូលគ្នា។*

ប្រសិនបើគ្មានស្កុតទេ គេមិនអាចភ្ជាប់រូបភាពនេះចូលគ្នាវិញបានឡើយ។ ការលើកលែងទោស គឺជា «ស្កុត» នៅក្នុងទំនាក់ទំនង ជាពិសេសគឺអាពាហ៍ពិពាហ៍។ វាធ្វើឲ្យបំណែកនីមួយៗនៅជាប់គ្នា ទោះបីជាមានការឈឺចាប់ និងការបែកបាក់នៅក្នុងទំនាក់ទំនងក៏ដោយ។

ការឈឺចាប់បំផ្លាញអាពាហ៍ពិពាហ៍។ វាធ្វើឲ្យមនុស្សមិនសូវជិតស្និទ្ធជាមួយគ្នា ហើយយូរៗទៅគេលែងគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមក។

នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងមើលពីរបៀបដែលយើងអាចស្ដារឡើងវិញ នូវអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលត្រូវបានបំផ្លាញដោយការឈឺចាប់។

ជំហានទី១៖ ការកំណត់ឲ្យដឹងពីការឈឺចាប់ (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៣.១)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *មើលទៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៣.១ ការកំណត់ឲ្យដឹងពីការឈឺចាប់ជាមួយគ្នា។ សូមទុកពេលឲ្យមានការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួនបន្ទាប់ពីការអាន និងពិភាក្សានៅក្នុងខគម្ពីរនីមួយៗ។*

សូមអានម៉ាថាយ ៥៖២៣-២៤

ដោយយោងទៅតាមខគម្ពីរនេះ តើអ្នកគិតថាការផ្សះផ្សាការឈឺចាប់ ឬជម្លោះមានសារៈសំខាន់បែបណា?

- តើខនេះមានអត្ថន័យបែបណាដែលថា «មានទំនាស់នឹងអ្នក»?
- តើយើងត្រូវធ្វើអ្វីប្រសិនបើមានការឈឺចាប់នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើង?

នៅក្នុងព្រះគម្ពីរបានបញ្ជាក់យ៉ាងច្បាស់ថា យើងត្រូវតែផ្សះផ្សាទំនាក់ទំនង។ ព្រះជាម្ចាស់គិតថាវាពិតជាមានសារៈសំខាន់ណាស់បានជាទ្រង់ប្រាប់យើងឲ្យចាកចេញពីក្រុមជំនុំ ហើយផ្សះផ្សាទំនាក់ទំនងសិន។ យើងផ្សះផ្សាទំនាក់ទំនងកាន់តែលឿនប៉ុនណា នោះការឈឺចាប់ក៏នឹងត្រូវកាត់បន្ថយប៉ុណ្ណឹងដែរ។ ប្រហែលជាពីរបីខែបន្ទាប់ពីយើងចាប់ផ្ដើមមានការឈឺចាប់បន្តិចបន្តួចក៏ដោយ វានឹងរីកចម្រើនឲ្យទៅជាបញ្ហាធំជាមិនខាន។

នៅក្នុងខនេះរំលឹកយើងថា ប្រសិនបើយើងធ្វើឲ្យនរណាខឹង យើងត្រូវតែទៅសុំការលើកលែងទោស។ នៅក្នុងខបន្ទាប់ យើងឃើញថាប្រសិនបើនរណាម្នាក់ធ្វើឲ្យយើងខឹង យើងនៅតែមានទំនួលខុសត្រូវក្នុងការទៅសុំការលើកលែងទោសដែរ។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

យើងនឹងចំណាយពេលពីរបីនាទីដោយស្ងៀមស្ងាត់ សុំឲ្យព្រះជាម្ចាស់បង្ហាញថាយើងបានធ្វើឲ្យដៃគូរបស់យើងឈឺចាប់បែបណាខ្លះ។ សូមគិតពីចំណុចខាងក្រោមនេះ៖

- តើមានអ្វីខ្លះដែលអ្នកគួរតែធ្វើ ប៉ុន្តែបែរជាមិនបានធ្វើ?
- តើមានអ្វីខ្លះដែលអ្នកមិនគួរធ្វើ ប៉ុន្តែបែរជាបានធ្វើ (ឬកំពុងធ្វើ)?
- តើអ្នកមិនបានបំពេញតម្រូវការរបស់ស្វាមី/ភរិយារបស់អ្នកក្នុងរបៀបណាមួយដែរឬទេ?
- តើអ្នកធ្លាប់និយាយអ្វីដែលនាំឲ្យមានការឈឺចាប់ដែរឬទេ?
- តើអ្នកធ្លាប់ខកខានក្នុងការបង្ហាញសេចក្តីស្រលាញ់ និងការលើកទឹកចិត្តដែរឬទេ?

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សូមអានម៉ាថាយ ១៨៖១៥

យើងមិនត្រឹមតែត្រូវទទួលស្គាល់ពីរបៀបដែលយើងបានធ្វើឲ្យដៃគូរបស់យើងឈឺចាប់ និងខូចចិត្តនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ប៉ុណ្ណោះទេ តែក៏ត្រូវត្រៀមខ្លួនប្រាប់ដៃគូរបស់យើងនៅពេលដែលយើងឈឺចាប់ដែរ។ ពេលខ្លះដៃគូរបស់យើងមិនមានចេតនាធ្វើឲ្យយើងឈឺចាប់ទេ ប៉ុន្តែយើងនៅតែឈឺចាប់។ គាត់ប្រហែលជាមិនចាំពីអ្វីដែលគាត់បានធ្វើឡើយ។ ប្រសិនបើអ្នកមិនបានប្រាប់ពួកគេ ការឈឺចាប់នោះអាចនឹងធ្វើឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍បែកបាក់។ ដៃគូរបស់អ្នកនឹងមិនដែលដឹងថាមានអ្វីខុស និងមិនអាចជុះជួលការបែកបាក់នោះឡើយ។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

ឥឡូវនេះ សូមចំណាយពេលមួយភ្លែតដោយគិតពីរបៀបដែលអ្នកធ្លាប់ឈឺចាប់។ វាអាចជាអ្វីដែលដៃគូរបស់អ្នកដឹង ឬមិនដឹងថាបានធ្វើឲ្យអ្នកឈឺចាប់តាមរយៈការណ៍នោះ។

- តើអ្នកធ្លាប់មានការឈឺចាប់ដែលបង្កឡើងដោយប្តី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នកដែរឬទេ?

ការអនុវត្ត

ចូរអធិស្ឋាន និងប្តេជ្ញាថានឹងចាប់ផ្តើមពិភាក្សាពីចំណុចទាំងនេះជាមួយនឹងប្តី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នកនៅសប្តាហ៍នេះ។

មនុស្សយើង គ្មាននរណាម្នាក់ល្អឥតខ្ចោះទេ។ យើងទាំងអស់គ្នាធ្លាប់ធ្វើឲ្យអ្នកដទៃឈឺចាប់ ហើយយើងក៏ធ្លាប់ឈឺចាប់ដែរ។ នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងរៀនបន្ថែមពីរបៀបផ្សះផ្សាទំនាក់ទំនងរបស់យើងពីការឈឺចាប់ទាំងនេះ។ នៅសប្តាហ៍នេះ យើងត្រូវតែចាំពីអ្វីៗដែលអ្នកកំពុងគិតនៅពេលនេះ ហើយពិភាក្សាពីវាជាមួយដៃគូរបស់អ្នក សូមការអភ័យទោស និងលើកលែងទោសនៅពេលដែលសមស្រប។

ជំហានទី ២៖ ការសុំអភ័យទោស (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៣.២)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

តើមានឧបសគ្គអ្វីខ្លះ ដែលយើងជួបប្រទះក្នុងការសុំអភ័យទោស និងសុំឲ្យនរណាម្នាក់លើកលែងទោសឲ្យយើង?

- *អំនួត*
- *ការខ្មាសអៀន*
- *ការស្វែងរកពេលវេលា*
- *ភាពភ័យខ្លាច*

អាន លូកា ១៥៖១១-២២

- តើមានឧបសគ្គអ្វីដែលខ្លះ ដែលកូនប្រុសពៅជួបប្រទះ?
- តើកូនពៅនោះបានធ្វើអ្វី ដើម្បីស្តារទំនាក់ទំនងរវាងខ្លួន និងឪពុក?
- តើយើងអាចរៀនបានពីអ្វីខ្លះនៅក្នុងរឿងនេះ អំពីការសុំអភ័យទោស?

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ចូរសរសេរពីជំហានទាំងនេះនៅលើក្តារខៀន ឬបង្កើតជាផ្ទាំងក្រដាស ដើម្បីអានពីជំហាននីមួយៗ។ បន្ទាប់មកអាននៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៣.១ ជំហានសម្រាប់ការសុំអភ័យទោស ដើម្បីពន្យល់ពីជំហាននីមួយៗ។ នៅពេលដែលមនុស្សគ្រប់គ្នាយល់ពីជំហាននីមួយៗហើយ សូមបញ្ចប់ចំណុចនេះដោយឲ្យពួកគេសម្តែងជាសាច់រឿងសម្រាប់ការសុំអភ័យទោស។*

ជំហានទាំង៦ សម្រាប់ការសុំអភ័យទោស ដើម្បីស្តារទំនាក់ទំនងឡើងវិញនៅពេលដែលខ្ញុំធ្វើឲ្យអ្នកដទៃឈឺចាប់៖

១. សារភាពទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់

២. សារភាពទៅកាន់មនុស្សដទៃទៀត*ដោយគ្មានការដោះសារ*

៣. សុំអភ័យទោសចំពោះកិច្ចការជាក់លាក់ សម្រាប់អ្វីដែលអ្នកបានធ្វើ

៤. សុំការលើកលែងទោស

៥. ផ្លាស់ប្តូរអត្តចរិតរបស់អ្នក

៦. ទទួលយកលទ្ធផលសម្រាប់សកម្មភាពរបស់អ្នក

សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៣.២ ជំហានសម្រាប់ការសុំអភ័យទោស៖

១. សារភាពទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់៖ នៅពេលដែលយើងធ្វើឲ្យដៃគូរបស់យើងឈឺចាប់ នោះយើងក៏មិនគោរពព្រះជាម្ចាស់ដែរ។ យើងត្រូវតែចូលទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់ ហើយសុំការលើកលែងទោសពីទ្រង់សម្រាប់កំហុសដែលយើងបានធ្វើ។

២. សារភាពទៅកាន់មនុស្សដទៃទៀតដោយគ្មានរកលេស៖ ភាគច្រើន នៅពេលដែលយើងសារភាព យើងចង់ពន្យល់ពីមូលហេតុដែលយើងបានធ្វើ។ តែទោះជាយ៉ាងណា វាអាចនឹងធ្វើឲ្យមនុស្សដែលលើកលែងទោសឲ្យយើងមានការពិបាកក្នុងការអត់ទោសដល់យើង។

ឧទាហរណ៍ ១៖

ការស្តីបន្ទោស៖ ខ្ញុំដឹងថា ខ្ញុំបានស្តីឲ្យអ្នកនៅចំពោះមុខមិត្តរបស់អ្នកកាលពីម្សិលមិញ ប៉ុន្តែខ្ញុំនឹងមិនធ្វើដូច្នោះទេ ប្រសិនបើអ្នកមិនធ្វើឲ្យយើងមកយឺតជិតមួយម៉ោងនោះ។

ពាក្យសមរម្យ៖ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យអ្នកឈឺចាប់ដោយបានស្តីឲ្យអ្នកនៅចំពោះមិត្តរបស់អ្នកកាលពីម្សិលមិញ ខ្ញុំធ្វើជ្រុលបន្តិចហើយ។

ឧទាហរណ៍ ២៖

ការស្តីបន្ទោស៖ ខ្ញុំដឹងថា ខ្ញុំបានម្សួរម៉ៅ និងហាក់ដូចជាឈ្លើយទៅកាន់អ្នកកាលពីយប់មិញ ប៉ុន្តែអ្នកគួរតែចាំថាម្តាយរបស់អ្នកបានរិះគន់ខ្ញុំច្រើនណាស់ថ្មីៗនេះ ហើយខ្ញុំហត់នឿយនឹងកិច្ចការទាំងអស់នោះខ្លាំងណាស់។

សមរម្យ៖ ខ្ញុំអត្មានិយម ហើយឆាប់ម្សួរម៉ៅ បានជាខ្ញុំធ្វើដូចជាឈ្លើយ និងម្សួរម៉ៅដាក់អ្នកកាលពីយប់មិញ។ ខ្ញុំសូមទោសដែលបានធ្វើឲ្យអ្នកឈឺចាប់។

ចូរប្រៀបធៀបឧទាហរណ៍ខាងលើ តើមួយណាដែលធ្វើឲ្យអ្នកចង់លើកលែងទោសជាង?

៣. **សុំអភ័យទោស៖** ត្រូវប្រាកដថាអ្នកបញ្ជាក់ពីអ្វីដែលអ្នកចង់សុំទោស និងបង្ហាញពីទុក្ខព្រួយរបស់អ្នកដោយចិត្តស្មោះ។ ចូរនិយាយដូចជា «ខ្ញុំពិតជាសុំទោសខ្លាំងណាស់សម្រាប់អ្វីដែលខ្ញុំបានធ្វើ» ឬ «ខ្ញុំពិតជាមានអារម្មណ៍មិនល្អទេ ពីរបៀបដែលខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នក»។

៤. **សុំការលើកលែងទោស៖** យើងត្រូវតែយល់ថា យើងត្រូវការការលើកលែងទោស។ វាអាចថាដៃគូរបស់យើងមិនទាន់ត្រៀមខ្លួនក្នុងការលើកលែងទោសឲ្យយើងភ្លាមៗនោះទេ ដូច្នេះយើងប្រហែលជាត្រូវអត់ធ្មត់សិន។ ចូរអធិស្ឋានសុំឲ្យព្រះជាម្ចាស់ជួយដល់ដៃគូរបស់អ្នកក្នុងការលើកលែងទោសឲ្យអ្នក។ អ្នកមិនត្រូវបង្ខំពួកគេឲ្យនិយាយលើកលែងទោសប្រឆាំងនឹងឆន្ទៈរបស់ពួកគេទេ។

៥. **ផ្លាស់ប្ដូរឥរិយាបថរបស់អ្នក៖** វាមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ ក្នុងការដែលសារភាព និងសុំអភ័យទោសនោះ ប្រសិនបើយើងមានផែនការក្នុងការផ្លាស់ប្ដូរ និងមានចេតនាប្រព្រឹត្តកំហុសដដែលៗ។ ផ្នែកនៃការស្ដារទំនាក់ទំនងគឺប្រាកដថាអ្នកមានចិត្ត និងបំណងក្នុងការផ្លាស់ប្ដូរអត្តចរិតរបស់អ្នក។ អ្នកគួរតែព្យាយាមមិនប្រព្រឹត្តវាម្ដងទៀត ដោយអស់ពីសមត្ថភាព។

៦. **ទទួលយកលទ្ធផល៖** គេប្រហែលជាត្រូវការពេលដើម្បីលើកលែងទោសឲ្យអ្នក។ អ្នកត្រូវតែអត់ធ្មត់ ហើយសុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យជួយគេលើកលែងទោសឲ្យអ្នក។ ការឈឺចាប់ខ្លះប្រហែលជាបំផ្លាញទំនុកចិត្តនៅក្នុងទំនាក់ទំនង។ អ្នកត្រូវតែយល់ថា ប្ដីឬប្រពន្ធរបស់អ្នកមិនងាយទុកចិត្តអ្នកដូចកាលពីមុននោះទេ។ នេះជាលទ្ធផលនៃសកម្មភាពរបស់អ្នក។ ការសុំអភ័យទោសមិនអាចធ្វើឲ្យអ្វីគ្រប់យ៉ាងក្លាយទៅជាថ្មីបានទេ។ ពេលខ្លះអ្នកត្រូវតែរស់នៅជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃអ្វីដែលអ្នកបានធ្វើ។ វាត្រូវការពេលវេលាដើម្បីឲ្យការឈឺចាប់ដែលអ្នកបានបង្កឡើងនោះរសាត់ចេញទៅ។

សកម្មភាពដៃគូ

សូមគិតអំពីស្ថានភាពទូទៅដែលអ្នកនឹងត្រូវសុំការលើកលែងទោសពីប្ដីឬប្រពន្ធរបស់អ្នក ឬពីសមាជិកគ្រួសារជិតស្និទ្ធម្នាក់ទៀត។ ចូរសម្ដែងម្ដងម្នាក់ពីរបៀបដែលអ្នកនឹងសុំអភ័យទោស និងសុំការលើកលែងទោស។

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *អ្នកអាចអញ្ជើញអ្នកដែលចង់ឡើងសម្ដែង ដើម្បីឡើងសម្ដែងបង្ហាញទៅកាន់ក្រុម។*

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

គម្ពីរអេភេសូ ៤៖៣១-៣២ ចែងថា «សូមបងប្អូនកម្ចាត់ចិត្តជូរចត់ ចិត្តក្ដៅក្រហាយ កំហឹង...ត្រូវមានចិត្តសប្បុរស និងចេះអាណិតមេត្តាដល់គ្នាទៅវិញទៅមក។ ត្រូវប្រណីសន្ដោសគ្នាទៅវិញទៅមក ដូចព្រះជាម្ចាស់បានប្រណីសន្ដោសបងប្អូនដោយសារព្រះគ្រិស្ដដែរ។»

នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងបានឃើញនៅក្នុងផ្នែកពីរដំបូង ពីការស្តារទំនាក់ទំនងដែលត្រូវបានបំផ្លាញដោយការឈឺចាប់។

ជំហានទី១៖ កំណត់ឲ្យដឹងពីការឈឺចាប់ដែលយើងបានបង្កឡើង និងការឈឺចាប់ដែលយើងមាន។ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានឲ្យយើងនូវទំនួលខុសត្រូវដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាទាំងពីរនេះ។

ជំហានទី២៖ សុំអភ័យទោស (រំលឹកជំហានទាំង៦ឡើងវិញមួយភ្លែត)

បន្ទាប់មកយើងមើលទៅជំហាននៃការលើកលែងទោស និងការចាប់ផ្តើមសារជាថ្មី។

ការអនុវត្ត

សូមចំណាយពេលគិតថាតើមានអ្វីដែលនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នក ដែលអ្នកត្រូវការសុំអភ័យទោសដែរឬទេ។ នៅពេលដែលអ្នកនិយាយទៅកាន់ប្តីប្រពន្ធរបស់អ្នក សូមធ្វើការសុំអភ័យទោសសម្រាប់ការឈឺចាប់ដែលអ្នកបានបង្កឡើង។ ចូរព្យាយាមធ្វើតាមជំហានទាំងនោះ។ ប្រសិនបើអ្នកមិនទាន់រៀបការ អ្នកក៏អាចធ្វើតាមជំហានដូចគ្នានេះដែរ ដើម្បីដោះស្រាយការឈឺចាប់នៅក្នុងទំនាក់ទំនងនានាដូចជាជាមួយឪពុកម្តាយ បងប្អូន សាច់ញាតិ ឬមិត្តភក្តិ។

មេរៀនទី ៤៖
ការលើកលែងទោស វគ្គទី ២

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀននេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. ស្គាល់ថាអ្វីជាការលើកលែងទោស និងអ្វីដែលមិនមែនជាការលើកលែងទោស
២. អនុវត្តជំហាននៃការលើកលែងទោសជាមួយនឹងស្ថានភាពផ្ទាល់ខ្លួនដែលបានបង្កឲ្យមានការឈឺចាប់
៣. ស្វែងយល់ពីសារៈសំខាន់នៃការចាប់ផ្តើមសាជាថ្មី និងសម្លឹងឆ្ពោះទៅមុខបន្ទាប់ពីលើកលែងទោសអ្នកដទៃ
៤. ដឹងថាការលើកលែងទោស និងការស្តារទំនាក់ទំនងដែលបានបែកបាក់នោះគឺជាដំណើរការបន្តិចម្តងៗ

សម្ភារៈ

១. រូបភាពជំនួយការសិក្សា
    ក. ៤.១ ជំហាននៃការលើកលែងទោស (ម្នាក់មួយ)

រំលឹក

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ចូររំលឹកពីជំហានពីរដំបូងនៅក្នុងមេរៀនមុន លើការស្តារទំនាក់ទំនងដែលត្រូវបានបំផ្លាញ (ការកំណត់ពីការឈឺចាប់ និងជំហាននៃការសុំអភ័យទោស)។

ជំហានទី ៣៖ ការលើកលែងទោស

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ចូរអានខគម្ពីរខាងក្រោម៖

- លូកា ២៣៖៣៤

- ម៉ាថាយ ១៨៖២១-២២
- កូឡូស ៣៖១៣

ពិភាក្សា៖

- តើមានលទ្ធផលអ្វីកើតឡើង ប្រសិនបើមានការមិនលើកលែងទោសនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍?

ការលើកលែងទោសគឺពិតជាសំខាន់ណាស់ដើម្បីប្រាកដថា អាពាហ៍ពិពាហ៍នឹងរីកចម្រើនឡើងហើយរឹងមាំ។ នៅក្នុងព្រះគម្ពីរ យើងត្រូវបានបង្គាប់ជាច្រើនដងឲ្យលើកលែងទោស។ ប៉ុន្តែ ជាដំបូងយើងត្រូវតែយល់ឲ្យបានច្បាស់ថាតើអ្វីជាការលើកលែងទោស និងអ្វីមិនមែនជាការលើកលែងទោសសិន។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *គូរតារាងដែលមានជួរឈរពីរនៅលើក្តារខៀនហើយសរសេរ «ការលើកលែងទោស**មិនមែនជា**» ហើយ «ការលើកលែងទោស**គឺ**»* នៅក្នុងជួរនីមួយៗ។ សូមសរសេរពីចំណុចនីមួយៗចូលនៅពេលដែលអ្នកពន្យល់ពីវា។

ការលើកលែងទោស**មិនមែនជា**	ការលើកលែងទោស**គឺ**
១. អារម្មណ៍ ២. ការតម្រូវឲ្យមនុស្សម្នាក់ផ្លាស់ប្តូរ មុនយើងលើកលែងទោសឲ្យពួកគេ ៣. ការទទួលយកភាពអយុត្តិធម៌ ៤. ការទ្រាំទ្រនូវការឈឺចាប់ ឬអត្តចរិតដែលរំលោភបំពាន ៥. ការបំភ្លេច ៦. ការធ្វើពុតថាគ្មានបញ្ហា	១. ការប្រឈមមុខជាមួយនឹងកំហុសដែលបានប្រព្រឹត្ត ២. ការជ្រើសរើសថា មិនរក្សាការឈឺចាប់ប្រឆាំងនឹងប្តីឬប្រពន្ធរបស់យើង ៣. ថ្វាយប្តីឬប្រពន្ធរបស់យើងទៅក្នុងព្រះហស្តរបស់ព្រះជាម្ចាស់

ការលើកលែងទោស**មិនមែនជា**

- **អារម្មណ៍៖** ការលើកលែងទោសគឺជាជម្រើសរបស់យើង។ យើងមិនចាំបាច់ត្រូវរង់ចាំរហូតដល់យើងមានអារម្មណ៍ថាចង់លើកលែងទោសនោះទេ ប៉ុន្តែផ្ទុយទៅវិញ យើងសម្រេចចិត្តថាយើងនឹងលើកលែងទោសឲ្យនរណាម្នាក់។ យើងមិនបាច់សួរខ្លួនឯងថា «តើខ្ញុំចង់លើកលែងទោសដែរឬទេ?» នោះទេ ប៉ុន្តែ

យើងអាចសម្រេចចិត្តថាលើកលែងទោស ហើយបោះបង់ចោលនូវការអាណិតអាសូរខ្លួនឯង និង បំណាងចង់សងសឹកនោះ។

- **ការតម្រូវឲ្យមនុស្សម្នាក់ផ្លាស់ប្តូរ មុនយើងលើកលែងទោសឲ្យពួកគេ៖** យើងមិនអាចបង្ខំឲ្យនរណាម្នាក់ផ្លាស់ប្តូរបានទេ។ យើងលើកលែងទោសដោយសារតែព្រះគ្រិស្តបានសុំឲ្យយើងធ្វើដូច្នោះ មិនមែនដោយសារតែអ្វីដែលយើងទាមទារពីគាត់នោះទេ។
- **ការទទួលយកភាពអយុត្តិធម៌៖** យើងលើកលែងទោសឲ្យនរណាម្នាក់ យើងមិនចាំបាច់ត្រូវជឿថាអ្វីដែលពួកគេបានធ្វើនោះត្រឹមត្រូវទេ។ យើងអាចកំណត់ថា អ្វីដែលពួកគេបានធ្វើគឺជាកំហុស ប៉ុន្តែយើងនឹងលើកលែងទោសឲ្យពួកគេមិនថាយ៉ាងណាក៏ដោយ។
- **ការទ្រាំទ្រនូវការឈឺចាប់ ឬអត្តចរិតដែលរំលោភបំពាន៖** ដោយសារតែយើងលើកលែងទោសឲ្យនរណាម្នាក់ មិនមែនមានន័យថាយើងអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេបន្តធ្វើឲ្យយើងឈឺចាប់ទៀតនោះទេ។
- **ការបំភ្លេច៖** ពេលខ្លះនៅពេលដែលយើងលើកលែងទោស យើងមិនអាចបំភ្លេចការឈឺចាប់ដែលបានប្រព្រឹត្តចំពោះយើងភ្លាមៗនោះទេ។ យើងត្រូវតែបន្តលើកលែងទោសឲ្យគាត់ជារៀងរាល់ពេលដែលយើងមានអារម្មណ៍ខឹង។
- **ការធ្វើពុតថាគ្មានបញ្ហា៖** នៅពេលដែលយើងលើកលែងទោសឲ្យនរណាម្នាក់នោះគឺយើងមិនបានន័យថា អ្វីដែលពួកគេធ្វើនោះមិនអីទេ ឬមិនបានប៉ះពាល់ដល់យើងទេ។ យើងចង់និយាយថាថ្វីបើពួកគេបានបង្កប្អូសស្នាមដល់យើងដោយរបៀបណាក៏ដោយ ក៏យើងនៅតែលើកលែងទោសឲ្យគេដែរ។

ការលើកលែងទោសគឺ៖

- **ការប្រឈមមុខជាមួយនឹងកំហុសដែលបានប្រព្រឹត្ត៖** យើងត្រូវតែទទួលស្គាល់ថា មានមនុស្សដែលប្រព្រឹត្តខុសចំពោះយើង និងបានធ្វើឲ្យយើងឈឺចាប់។
- **ការជ្រើសរើសថាមិនរក្សាការឈឺចាប់ប្រឆាំងនឹងប្តី ឬប្រពន្ធរបស់យើង៖** បន្ទាប់ពីបានលើកលែងទោសឲ្យគាត់រួចហើយ យើងមិនអាចនៅតែរំលឹកពីអ្វីដែលគាត់បានធ្វើ និងប្រើវាដើម្បីឲ្យគាត់ធ្វើអ្វីមួយសម្រាប់យើងនោះទេ។
- **ថ្វាយប្តីឬប្រពន្ធរបស់យើងទៅក្នុងព្រះហស្តរបស់ព្រះជាម្ចាស់៖** នៅពេលដែលយើងលើកលែងទោស គឺយើងបោះបង់សិទ្ធិដើម្បីសងសឹក ឬតម្រូវឲ្យមានការផ្លាស់ប្តូរចោល។ ផ្ទុយទៅវិញ យើងអនុញ្ញាតឲ្យព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកដាក់ពិន័យ ឬផ្លាស់ប្តូរគាត់តាមតែទ្រង់ចង់។

ការលើកលែងទោសអាចពិបាក ជាពិសេសប្រសិនបើពួកគេពិតជាធ្វើឲ្យយើងឈឺចាប់។ ព្រះគម្ពីររំលឹកយើងថា យើងលើកលែងទោសដោយនឹកចាំ និងដឹងគុណពីអ្វីដែលព្រះជាម្ចាស់បានធ្វើសម្រាប់យើង មិនមែនដោយសារគាត់ «សម» នឹងទទួលការលើកលែងទោសទេ។ នៅពេលដែលយើងលើកលែងទោស យើងមិនបានមានន័យថាអ្វីដែលគេធ្វើនោះគ្មានបញ្ហានោះទេ ប៉ុន្តែយើងចង់បង្ហាញថាយើងនឹងអនុញ្ញាតឲ្យព្រះជាម្ចាស់ជាអ្នកវិនិច្ឆ័យ និងសម្រេចពីរបៀបដែលទ្រង់ចង់ឆ្លើយតបទៅកាន់សកម្មភាពរបស់គេ។

ជំហាននៃការលើកលែងទោស (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៤.១)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៤.១ ដើម្បីនិយាយអំពីជំហាននៃការលើកលែងទោស។ សូមពន្យល់ថាប្រសិនបើការឈឺចាប់ដែលពួកគេធ្លាប់មាននោះតូច នោះប្រហែលជាងាយស្រួលក្នុងការធ្វើតាមជំហានទាំងនេះ។ ប្រសិនបើការឈឺចាប់នោះមានលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរ នោះដំណើរការនេះប្រហែលជាត្រូវការពេលវេលាបន្ថែមទៀត។ បន្ទាប់ពីធ្វើតាមជំហានទាំងនេះ សូមសួរទៅកាន់ក្រុមថាតើពួកគេមានសំណួរបន្ថែមពីជំហាននីមួយៗដែរឬទេ។ ចូរបញ្ជាក់ឲ្យបានច្បាស់ប្រសិនបើពួកគេមិនប្រាកដពីអ្វីមួយ។*

<u>**ជំហាននៃការលើកលែងទោស៖**</u>

១. ទទួលស្គាល់ថាអ្វីដែលបានប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នក គឺអយុត្តិធម៌
២. ទទួលស្គាល់នូវកំហឹង និងបំណងទាំងឡាយដែលអ្នកចង់ឲ្យគាត់ឈឺចាប់វិញ
៣. សុំឲ្យព្រះជាម្ចាស់ជួយអ្នកដើម្បីលើកលែងទោស
៤. ជ្រើសរើសថាមិនសងសឹក
៥. បោះបង់ចោលបំណងចិត្តចង់បញ្ឈឺគេនោះ
៦. ថ្វាយទំនួលខុសត្រូវក្នុងការកាត់ទោសទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់
៧. សុំឲ្យព្រះជាម្ចាស់ដករាល់ទាំងភាពជូរចត់ និងការអាក់អន់ចិត្តទាំងប៉ុន្មាន
៨. សុំឲ្យព្រះជាម្ចាស់ព្យាបាលការឈឺចាប់របស់អ្នក និងលទ្ធផលនៃភាពអយុត្តិធម៌នៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នក

អនុវត្តជំហាននៃការលើកលែងទោស

តើមានអ្វីមួយដែលអ្នកត្រូវលើកលែងទោសឲ្យប្ដី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នកដែរឬទេ? ប្រសិនបើអ្នកនឹកមិនឃើញពីអ្វីមួយ ជាមួយនឹងប្ដីឬប្រពន្ធរបស់អ្នកទេ សូមគិតអំពីនរណាម្នាក់ដែលធ្លាប់ប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកដោយអយុត្តិធម៌។ ប្រសិនបើអ្នកនៅតែនឹកមិនឃើញទេនោះ ចូរគ្រាន់តែអធិស្ឋានដោយស្ងាត់ៗសម្រាប់អ្នកដែលនឹងអនុវត្តជំហានក្នុងដំណើរការនេះ។ សូមបិទភ្នែក ហើយស្ដាប់ពីជំហាននីមួយៗ។

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *អានជំហាននីមួយៗឲ្យឮៗនៅពេលដែលអ្នកចូលរួមបិទភ្នែក។ សូមផ្អាករយៈពេលមួយនាទីបន្ទាប់ពីអានជំហាននីមួយៗ ដើម្បីឲ្យអ្នកចូលរួមមានពេលគិតពីជំហាននីមួយៗ។ នៅពេលដែលអ្នកបញ្ចប់ជំហានទាំង ៨ រួចហើយ ចូរអធិស្ឋានសម្រាប់ក្រុមដើម្បីឲ្យព្រះជាម្ចាស់ដករាល់ទាំងការឈឺចាប់ដែលកើតមានដោយសារភាពអយុត្តិធម៌ ដែលពួកគេទើបតែលើកលែងទោសឲ្យ។*

ជំហានទី ៤៖ ចាប់ផ្ដើមសាជាថ្មីជាមួយគ្នា

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ចូរអានខគម្ពីរនីមួយៗ៖

- ១កូរិនថូស ១៣៖៥
- យ៉ាកុប ៥៖១៦
- ភីលីព ៣៖៣

នៅពេលដែលយើងបានអនុវត្តតាមជំហាននៃការកំណត់ឲ្យដឹងពីការឈឺចាប់ ការសុំអភ័យទោស និងការលើកលែងទោសរួចហើយ យើងត្រូវតែមានចិត្តក្នុងការចាប់ផ្ដើមសាជាថ្មីម្ដងទៀត។ វាពិតជាពិបាកខ្លាំងណាស់ក្នុងការធ្វើអនុវត្តនៅក្នុងជំហាននេះ ដូច្នេះយើងត្រូវតែលួងលោម និងអធិស្ឋានសម្រាប់គ្នាទៅវិញទៅមក។ បន្ទាប់មកជំនួសដោយការចងចាំពីអ្វីដែលបានកើតឡើងកាលពីអតីតកាល យើងត្រូវតែផ្ដោតលើអនាគតវិញ។

តើអ្នកត្រូវសម្អាតផ្ទះញឹកញាប់បែបណា?

វាដូចជាការសម្អាតផ្ទះអញ្ចឹង យើងត្រូវតែសម្អាតការឈឺចាប់ទាំងប៉ុន្មាននៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើង និងទំនាក់ទំនងផ្សេងៗឲ្យបានទៀងទាត់។ ប្រសិនបើយើងមិនបានសម្អាតការឈឺចាប់របស់យើងឲ្យបានទៀងទាត់នោះទេ នោះវានឹងប្រមូលផ្ដុំឡើង ហើយធ្វើឲ្យមានភាពរញ៉េរញ៉ៃនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់យើង! សូមជួយដល់អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នកឲ្យនៅរឹងមាំដោយប្រាកដថា អ្នកត្រូវអនុវត្តតាមជំហាននេះឲ្យបានទៀតទាត់។

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ចូររំលឹកពីអ្វីដែលជាការលើកលែងទោស និងអ្វីដែលមិនមែនជាការលើកលែងទោស ព្រមទាំងជំហាននៃការលើកលែងទោស។ ចូររំលឹក ៤ ជំហាននៃការស្ដារទំនាក់ទំនងដែលត្រូវបានបំផ្លាញ ហើយសួរថាតើមានសំណួរបន្ថែមដែរឬទេ។ ចូររំលឹកទៅកាន់ក្រុមថា បន្ទាប់ពីបានបញ្ចប់ដំណើរនេះ យើងត្រូវសម្លឹងឆ្ពោះទៅមុខ មិនត្រូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងអតីតកាលឡើយ។ យើងក៏ត្រូវប្រាកដថាយើងអនុវត្តនូវដំណើរការនេះឲ្យបានទៀងទាត់ដែរ។ សូមលើកទឹកចិត្តពួកគេឲ្យពឹងផ្អែកលើព្រះជាម្ចាស់នៅក្នុងដំណើរការនេះ។*

<u>៤ ជំហាននៃការស្ដារទំនាក់ទំនងដែលត្រូវបានបំផ្លាញ៖</u>

ជំហានទី ១៖ កំណត់ឲ្យដឹងពីការឈឺចាប់

ជំហានទី ២៖ ការសុំអភ័យទោស

ជំហានទី ៣៖ ការលើកលែងទោស

ជំហានទី ៤៖ ចាប់ផ្ដើមសាជាថ្មីជាមួយគ្នា

អធិស្ឋាននៅក្នុងក្រុមតូច (**២-៣នាក់ មិនឲ្យលើសពី៣នាក់**)

ចូរអធិស្ឋានឲ្យគ្នានៅក្នុងក្រុម។ ចូរសុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យជួយអ្នកដើម្បីលើកលែងទោសឲ្យអ្នកដទៃដូចដែលទ្រង់បានលើកលែងទោសឲ្យអ្នក។ ចូរសុំឲ្យព្រះជាម្ចាស់ព្យាបាលទំនាក់ទំនងរបស់អ្នកតាមរយៈការអនុវត្តនូវការលើកលែងទោស។

មេរៀនទី ៥៖
ការពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នក

គោលបំណង (នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖)

១. ស្គាល់ពីរបៀបបីយ៉ាងក្នុងការពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេ។
២. រកឃើញលក្ខណៈមួយចំនួនដែលពួកគេពេញចិត្តអំពីប្តី ប្រពន្ធ ឬឪពុកម្តាយរបស់គេ និងរបៀបដើម្បីបង្ហាញពីការពេញចិត្តនោះ។
៣. យល់ពីសារៈសំខាន់នៃការអធិស្ឋានជាមួយគ្នា ដើម្បីពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍។
៤. ស្គាល់ពីរបៀបដ៏ល្អប្រសើរក្នុងការដាក់ប្តី ឬប្រពន្ធរបស់ខ្លួនសំខាន់ជាងអ្នកដទៃទាក់ទងនឹងពេលវេលា និងការសម្រេចចិត្ត។

សម្ភារៈ

១. គ្មាន

សេចក្តីផ្តើម

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ
តើកីឡាករនឹងធ្វើអ្វី ប្រសិនបើគាត់ចង់ខ្លាំងជាងមុន និងលេងឲ្យបានល្អប្រសើរ? *(ឧ. អនុវត្ត លើកដុំដែក ខិតខំប្រឹងប្រែង)*។

សេចក្តីនេះក៏ដូចគ្នាដែរជាមួយអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើង។ អាពាហ៍ពិពាហ៍គឺជាព្រះអំណោយទានដ៏អស្ចារ្យបំផុតដែលមកពីព្រះជាម្ចាស់ ហើយនៅពេលដែលស្វាមី និងភរិយាសាមគ្គីគ្នាខ្លាំងនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ ពួកគេអាចធ្វើអ្វីៗដ៏អស្ចារ្យដើម្បីបម្រើ និងថ្វាយសិរីរុងរឿងដល់ព្រះជាម្ចាស់។ ទោះជាយ៉ាងណា ដើម្បីឲ្យការនេះកើតឡើងនោះ អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើងត្រូវតែរឹងមាំ និងមានសុខភាពល្អ។ ការធ្វើឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍រឹងមាំ និងរក្សាឲ្យវានៅតែរឹងមាំអស់មួយជីវិតនោះត្រូវការខិតខំប្រឹងប្រែង។ នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងមើលទៅរបៀបផ្សេងៗដែលអ្នកអាចពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នកបាន។

<u>របៀបបីយ៉ាងដើម្បីពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នក</u>

១. បង្ហាញពីការពេញចិត្ត

២. អធិស្ឋានជាមួយគ្នា

៣. ដាក់ប្ដី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នកសំខាន់ជាងអ្នកដទៃ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ចូរសរសេរពីរបៀបបីយ៉ាង ដើម្បីពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នកនៅលើក្ដារខៀន ឬសរសេរលើផ្ទាំងក្រដាស។*

ការបង្ហាញការពេញចិត្ត (ឬការអរគុណ)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ការបង្ហាញការពេញចិត្តមានន័យថា ប្រាប់ទៅដៃគូរបស់អ្នកពីអ្វីដែលអ្នកចូលចិត្តអំពីពួកគេ និងមូលហេតុដែលអ្នកពេញចិត្តជាខ្លាំងក្នុងការរៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍ជាមួយគាត់។

នេះជាឧទាហរណ៍មួយចំនួន៖

- «បងពិតជាពេញចិត្តខ្លាំងណាស់ ដែលអូនតែងតែរៀបចំម្ហូបអាហារសម្រាប់យើង។ បងដឹងថាអូនមានកិច្ចការច្រើនណាស់ជារៀងរាល់ថ្ងៃ»។
- «បងពិតជាពេញចិត្តណាស់ដែលអូនចុះសម្រុងគ្នាជាមួយគ្រួសាររបស់បង»។
- «អូនពិតជាអរគុណបងខ្លាំងណាស់ដែលបានជួយមើលកូនៗពីរបីម៉ោង ដើម្បីឲ្យអូនមានពេលទៅលេងមិត្តភក្ដិរបស់អូន»។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

សូមគិតយ៉ាងស្ងៀមស្ងាត់អំពីសំណួរខាងក្រោម៖

- តើនៅពេលណា ដែលជាពេលចុងក្រោយដែលនរណាម្នាក់បង្ហាញការពេញចិត្ត (ឬការដឹងគុណ) ចំពោះអ្នក?
- តើគាត់បាននិយាយអ្វី?
- តើអ្នកមានអារម្មណ៍បែបណា?

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ពីរបីនាទីក្រោយមក សូមសួររកអ្នកស្ម័គ្រចិត្តឲ្យចែករំលែកពីចម្លើយរបស់ពួកគេ។ ប្រសិនបើពួកគេអៀន សូមត្រៀមខ្លួនដើម្បីចែករំលែកពីបទពិសោធន៍របស់អ្នកផ្ទាល់។*

ការពេញចិត្តធ្វើឲ្យយើងមានអារម្មណ៍ល្អអំពីខ្លួនយើង។ វាធ្វើឲ្យយើងរីករាយ និងមានអារម្មណ៍ថា យើងអាចទ្រាំទ្របាន នៅថ្ងៃណាដែលពិបាកបំផុត។ នៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍ វាងាយស្រួលណាស់ក្នុងការដែលលែងខ្វល់ថាតើដៃគូម្ខាងទៀតសំខាន់សម្រាប់យើងប៉ុណ្ណា។ ដោយសារតែយើងមើលឃើញគាត់ជារៀងរាល់ថ្ងៃ យើងពិបាកក្នុងការបង្ហាញការយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះគាត់ នៅពេលដែលគាត់មានវត្តមាននៅចំពោះមុខយើង។ ដោយសារតែគាត់បានធ្វើកិច្ចការផ្សេងៗដល់យើងជារៀងរាល់ថ្ងៃដូចជាចម្អិនម្ហូប យើងភ្លេចពីការខឹតខំប្រឹងប្រែងដែលគាត់មានក្នុងការរៀបចំម្ហូបអាហារសម្រាប់យើង ហើយគ្រាន់តែរំពឹងទុកថាគាត់នឹងធ្វើវា។ ជំនួសដោយការអរគុណសម្រាប់ការចម្អិនម្ហូបរបស់គាត់ យើងបែរជាមានអារម្មណ៍ខឹងម្សួរម៉ៅនៅពេលដែលគាត់រៀបចំអាហារយឺតយ៉ាវ។

ដើម្បីឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍រឹងមាំ យើងត្រូវតែប្រាកដថាយើងនឹងមិនឈប់កត់សម្គាល់អ្វីដែលស្វាមីឬភរិយារបស់យើងធ្វើមកកាន់យើងនោះទេ។ យើងមិនត្រូវភ្លេចនិយាយពាក្យថាអរគុណ និងបង្ហាញការពេញចិត្តទៅកាន់គាត់នោះឡើយ។ អ្វីដែលល្អបំផុតនោះគឺ យើងគួរតែបង្ហាញពីការពេញចិត្តរបស់យើងជារៀងរាល់ថ្ងៃ។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

យើងមិនត្រឹមតែត្រូវបង្ហាញការពេញចិត្តរបស់យើងជាមួយពាក្យសម្តីប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងកាយវិការផងដែរ។ នៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នក សូមព្យាយាមគិតអំពីរបៀបជាច្រើនតាមតែអាចធ្វើបានក្នុងការបង្ហាញការពេញចិត្ត (ឧ. *ការជួយ ការផ្តល់អំណោយជាការអរគុណ សរសេរសំបុត្រ ឬកាតជូនពរ*)។

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *នៅពេលដែលក្រុមនីមួយៗរួចរាល់ហើយ សុំឲ្យពួកគេចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេទៅកាន់ក្រុមទាំងមូល។*

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

- តើមានអ្វីខ្លះដែលអ្នកពេញចិត្ត (ឬអរគុណ) ពីស្វាមី ឬភរិយារបស់អ្នក (ប្រសិនបើមិនទាន់រៀបការ សូមគិតអំពីឪពុកម្តាយរបស់អ្នក)? ត្រូវប្រាកដថាអ្នកមិនត្រឹមតែគិតអំពីអ្វីដែលពួកគេធ្វើនោះទេ ប៉ុន្តែតើពួក

គេជានរណា។ ឧទាហរណ៍ «អូនពេញចិត្តខ្លាំងណាស់ដែលបងបានខិតខំប្រឹងប្រែងធ្វើការសម្រាប់គ្រួសារ» ឬ «បង/អូនពេញចិត្តណាស់ដែលអូន/បងជាមនុស្សដែលគួរឲ្យទុកចិត្ត និងស្មោះត្រង់»។

- តើមានរបៀបណាខ្លះដែលអ្នកអាចបង្ហាញពីការពេញចិត្តទៅកាន់ប្ដី ឬប្រពន្ធរបស់អ្នកបាននៅសប្ដាហ៍នេះ?

អធិស្ឋានជាមួយគ្នា

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សូមអានសាស្ដា ៤៖១២ «ពួរដែលផ្ញេដោយខ្សែបីសរសៃមិនងាយដាច់ទេ។»

ជំនាញដែលសំខាន់មួយទៀតក្នុងការកសាងអាពាហ៍ពិពាហ៍ឲ្យបានរឹងមាំនោះគឺអធិស្ឋានជាមួយគ្នា។ នៅពេលដែលយើងអធិស្ឋានជាមួយគ្នា គឺយើងដាក់ព្រះជាម្ចាស់នៅចំកណ្ដាលអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើង។ ព្រះជាម្ចាស់មិនដែលគ្រោងទុកថា ស្វាមីឬភរិយារបស់យើងនឹងបំពេញរាល់តម្រូវការគ្រប់យ៉ាងរបស់យើងនោះទេ។ នៅពេលដែលយើងរំពឹងថាស្វាមី ឬភរិយារបស់យើងនឹងយល់ពីយើងច្បាស់ និងបំពេញរាល់តម្រូវការរបស់យើង នោះយើងនឹងបរាជ័យហើយធ្វើឲ្យគ្នាឈឺចាប់។ យើងត្រូវបានបង្កើតមកដើម្បីមានទំនាក់ទំនងជាមួយព្រះជាម្ចាស់ ហើយមានតែទ្រង់ទេដែលអាចបំពេញរាល់តម្រូវការរបស់យើងបាន។

អាពាហ៍ពិពាហ៍គួរតែដូចរូបនេះ៖

- ស្វាមីគួរតែមានទំនាក់ទំនងផ្សារភ្ជាប់ផ្ទាល់ជាមួយព្រះជាម្ចាស់។
- ភរិយាគួរមានទំនាក់ទំនងផ្សារភ្ជាប់ផ្ទាល់ជាមួយព្រះជាម្ចាស់។
- ស្វាមី និងភរិយាគួរតែមានទំនាក់ទំនងផ្សារភ្ជាប់ជាមួយគ្នា។

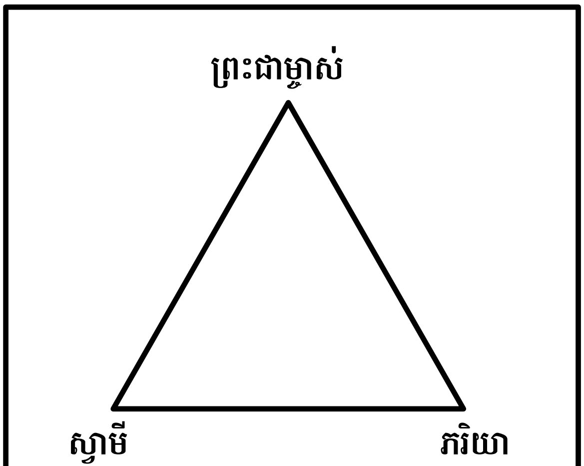

របៀបសំខាន់មួយដើម្បីឲ្យព្រះជាម្ចាស់នៅចំកណ្ដាលអាពាហ៍ពិពាហ៍ គឺត្រូវចំណាយពេលនិយាយជាមួយទ្រង់ជាមួយគ្នា ហើយផ្ទាល់ខ្លួនផង។ ការអធិស្ឋានជាមួយគ្នានឹងជួយឲ្យស្វាមី និងភរិយាអាចពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់ពួកគេ។ វានឹងធានាថា អាពាហ៍ពិពាហ៍នោះជាអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុភមង្គល និងនៅស្ថិតស្ថេរអស់មួយជីវិត។ នៅពេលដែលយើងអធិស្ឋាន យើងអាចស្វែងរកបំណងព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់ឧបសគ្គផ្សេងៗដែលយើងជួបប្រទះ និងការសម្រេចចិត្តផ្សេងៗដែលយើងត្រូវធ្វើ។

ដំបូន្មានសម្រាប់ការអធិស្ឋានជាមួយគ្នា៖

- វាជាការប្រសើរក្នុងការអធិស្ឋាន៥នាទីក្នុងមួយថ្ងៃជារៀងរាល់ថ្ងៃ ជាជាងកន្លះម៉ោងម្តងក្នុងមួយខែ។
- សូមប្រើពេលនេះដើម្បីអធិស្ឋានសម្រាប់តម្រូវការរបស់គ្នាទៅវិញទៅមក មិនជាតម្រូវការរបស់មនុស្សគ្រប់គ្នាទេ។
- ចាប់ផ្តើមអរព្រះគុណព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់គ្នាទៅវិញទៅមក សម្រាប់អាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នក សម្រាប់គ្រួសារ -ល-។
- ចូរស្តាប់គ្នាទៅវិញទៅមកនៅពេលដែលអធិស្ឋាន។
- ត្រូវប្រាកដថាអ្នកអធិស្ឋានទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់។ មិនត្រូវប្រើពាក្យអធិស្ឋានរបស់អ្នកដើម្បីព្យាយាមផ្លាស់ប្តូរគាត់នោះទេ។
- ជ្រើសរើសពេលវេលាណាមួយដើម្បីអធិស្ឋាន ហើយនៅតែបន្តធ្វើវា។ ឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលក្រោកពីគេង ឬមុនចូលគេង ឬនៅពេលដែលកូនៗចេញទៅសាលារៀន។

ដាក់ស្វាមីឬភរិយារបស់អ្នកសំខាន់ជាងអ្នកដទៃ

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំឲ្យនរណាម្នាក់អានសាច់រឿងនេះ។*

នាងតាម៉ាពិបាកចិត្តជាខ្លាំង។ នាងនិងប្តីរបស់នាងទើបតែមានជម្លោះខ្លាំងៗជាមួយគ្នា ហើយឥឡូវនេះគាត់នៅខាងក្រៅជាមួយមិត្តភក្តិរបស់គាត់។ វាហាក់ដូចជាកើតឡើងជាញឹកញាប់ណាស់ឥឡូវនេះ។ ពួកគេទាស់សម្តីគ្នាពីរឿងជាច្រើន។ ថ្ងៃនេះគាត់បានប្រាប់នាងថា គាត់នឹងទៅឆ្ងាយ៤ថ្ងៃដើម្បីទៅលេងសាច់ញាតិ។ នាងបានពន្យល់ថាកូនដែលទើបតែមានអាយុ៤ខែនោះឈឺ ហើយគេងមិនលក់។ នាងបានប្រាប់កាលែបជាប្តីថានាងពិតជាត្រូវការគាត់ឲ្យជួយនាង និងកូនៗផ្សេងទៀត ហើយរៀបចំដីស្រែដើម្បីដាំដំណាំ។ គាត់បាននិយាយថា មានម្នាក់ដែលជាសាច់ញាតិរបស់គាត់មិនស្រួលខ្លួនហើយត្រូវការគាត់ ដូច្នេះគាត់ត្រូវតែទៅជួយពួកគេ។

នៅពេលដែលកាលែបត្រលប់មកដល់ផ្ទះនាពេលយប់ជ្រៅ គាត់បាននិយាយថាគាត់បានពិភាក្សាជាមួយមិត្តរបស់គាត់ពីស្ថានការណ៍នេះ។ មនុស្សគ្រប់គ្នាយល់ស្របថាគាត់គួរតែត្រូវមើលសាច់ញាតិរបស់គាត់។ ដូច្នេះ នៅពេលព្រឹកឡើងគាត់រៀបចំចេញដំណើរទៅ។ ខណៈដែលនាងតាម៉ាអង្គុយបំបៅដោះកូន នាងទទួលស្គាល់ថា នាងពិតជាកោតសរសើរណាស់ថាគាត់យកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងចំពោះសាច់ញាតិរបស់គាត់។ ប៉ុន្តែ នាងមានអារម្មណ៍ច្រណែនថាហេតុអ្វីបានជាគាត់មិនយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះនាងដូចគ្នាអញ្ចឹង?

- តើមានអ្វីកើតឡើងនៅក្នុងសាច់រឿងនេះ?
- តើមានរឿងស្រដៀងគ្នានេះកើតឡើងនៅក្នុងចំណោមអ្នករាល់គ្នាទេ?
- តើមានបញ្ហាអ្វីកើតឡើង?
- តើអ្នកគិតថានរណាជាអ្នកខុស? ហេតុអ្វី?

នៅពេលដែលយើងរៀបការ យើងបានទទួលនូវទំនាក់ទំនងដ៏ពិសេសមួយ។ តាមការពិត ព្រះជាម្ចាស់ពណ៌នាពីវាថា ជាការដែលមនុស្សពីរនាក់រួមគ្នាតែមួយ។ ដូច្នេះ ពួកគេលែងជាមនុស្សពីរនាក់ទៀតហើយ ប៉ុន្តែជាមនុស្សតែមួយ។ ព្រះយេស៊ូបាននាំលើកទៅកាន់ពួកផារិស៊ីពីការពិតដ៏សំខាន់នេះ។

ចូរអាន ម៉ាថាយ ១៩៖៤-៦

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ការពិភាក្សានេះ មិនមែនផ្តោតត្រឹមតែនៅកន្លែងដែលពួកគេរស់នៅទេ។ ដូច្នេះ សូមជួយឲ្យក្រុមស្គាល់ពីភាពខុសគ្នារវាងការអនុវត្តតាមប្រពៃណីរបស់គេ និងអ្វីដែលអត្ថបទគម្ពីរនេះចែង។ ឧទាហរណ៍ ជំនឿដែលថាស្ត្រីគួរតែទៅនៅគ្រួសារខាងស្វាមី និងទំនៀមទម្លាប់ទាំងអស់ដែលគេមាន។ សូមជួយឲ្យពួកគេឃើញពីសារៈសំខាន់នៃការចាប់ផ្តើមគ្រួសារថ្មីមួយ និងការដាក់អាទិភាពដល់គ្នាទៅវិញទៅមកមុនអ្នកដទៃ។ ហើយបន្ទាប់មក ប្តី ប្រពន្ធនឹងត្រូវបន្តគោរព និងផ្តល់កិត្តិយសដល់គ្រួសារទាំងសងខាងជាមួយគ្នា។ សូមបញ្ជាក់ពីចំណុចដែលថា មិនត្រូវព្រងើយកន្តើយចំពោះគ្រួសាររបស់យើងឡើយ ប៉ុន្តែរៀនដាក់អាទិភាពលើប្តីប្រពន្ធរបស់យើងវិញ។ អ្នកប្រហែលជាត្រូវពិភាក្សាពីចំណុចនេះបន្ថែមទៀត ហើយផ្តល់នូវរបៀបក្នុងការដាក់អទិភាពលើប្តី ប្រពន្ធរបស់យើង ដោយមិនព្រងើយកន្តើយចំពោះគ្រួសារទាំងសងខាង។*

<u>**ទស្សនៈប្រពៃណីនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍**</u>

- បន្ទាប់ពីរៀបការរួច តើប្តីប្រពន្ធតែងតែរស់នៅឯណា?
- តើគ្រួសារខាងស្វាមី មានការរំពឹងទុកបែបណាខ្លះពីភរិយា?
- តើមានការរំពឹងទុកអ្វីខ្លះចំពោះស្វាមី ក្នុងការដាក់អាទិភាពគ្រួសាររបស់ខ្លួនសំខាន់ជាងភរិយា?
- តើប្រពៃណីនេះ ខុសគ្នាបែបណាខ្លះពីអ្វីដែលព្រះគម្ពីរចែង?
  - *តាមប្រពៃណី ភរិយាចាកចេញពីគ្រួសាររបស់ខ្លួន ហើយទៅរស់នៅជាមួយគ្រួសារខាងស្វាមី ជាជាងស្វាមីចាកចេញពីគ្រួសាររបស់ខ្លួនដើម្បីចាប់ផ្តើមគ្រួសារថ្មីមួយជាមួយភរិយារបស់ខ្លួន*

   - *តាមប្រពៃណី ស្វាមីនៅតែត្រូវបានរំពឹងទុកឲ្យដាក់អាទិភាពចំពោះក្រុមគ្រួសារដើម សំខាន់ជាងភរិយារបស់ខ្លួន។*
   - *តាមប្រពៃណី គ្រួសារខាងស្វាមីគឺសំខាន់ជាគ្រួសារខាងភរិយា។ ទាំងសាច់ញាតិទាំងសងខាងគួរតែត្រូវបានឲ្យតម្លៃ និងគោរព ប៉ុន្តែមិនមែនសំខាន់ជាងប្ដីប្រពន្ធឡើយ។*

<u>**លោកុប្បត្តិ ២៖២៤ ទស្សនៈអាពាហ៍ពិពាហ៍**</u>

សូមអានលោកុប្បត្តិ ២៖២៤

- តើមានន័យបែបណាក្នុងការដែលស្វាមីចាកចេញពីគ្រួសាររបស់ខ្លួន ទៅរួមរស់ជាមួយភរិយា?
   - *ខាងផ្លូវចិត្ត៖ បង្កើតអាទិភាព និងការយកចិត្តទុកដាក់ថ្មីរបស់ស្វាមី។*
   - *ខាងផ្លូវកាយ៖ បង្កើតជាកន្លែងសម្រាប់គ្រួសារថ្មី*
- តើការនេះអាចនឹងផ្លាស់ប្ដូរប្រពៃណីទំនៀមទម្លាប់ ឬអាទិភាពអ្វីខ្លះ?
- តើការយល់ដឹងនេះនឹងផ្លាស់ប្ដូររបៀបដែលស្វាមីនិងភរិយា អាចដាក់អាទិភាពចំពោះគូស្រកររបស់គេសំខាន់ជាងអ្នកផ្សេងយ៉ាងណាខ្លះ?
   - *ពួកគេនឹងបង្កើតគ្រួសារថ្មីមួយដែលពួកគេនឹងដាក់អាទិភាព និងផ្ដល់ការគោរពខ្លាំងជាងគេ។*
   - *បន្ទាប់មកពួកគេនឹងយកចិត្តទុកដាក់ និងស្ដាប់យោបល់ពីគ្រួសារទាំងសងខាង។*

ដោយសារតែនៅក្នុងអាពាហ៍ពិពាហ៍មនុស្សពីរនាក់នឹងរួមគ្នាតែមួយ យើងត្រូវតែដាក់ប្ដីឬប្រពន្ធរបស់យើងសំខាន់ជាងអ្នកដទៃ។ ទំនាក់ទំនងនេះគឺពិតទំនួលខុសត្រូវដ៏សំខាន់ដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានមកឲ្យយើង។ ការនេះមិនមែនមានន័យថា យើងឈប់ផ្ដល់កិត្តិយសដល់ឪពុកម្ដាយរបស់យើង ឬឈប់ខ្វល់ខ្វាយពីសាច់ញាតិរបស់យើងទេ។ វាមានន័យថា យើងត្រូវតែរៀនដាក់អាទិភាពដល់ប្ដីប្រពន្ធរបស់យើង និងរកវិធីដែលអាចផ្ដល់កិត្តិយសដល់ក្រុមគ្រួសាររបស់យើង។

- នៅក្នុងសាច់រឿងនេះ តើលោកកាលែបបានដាក់អ្នកដទៃសំខាន់ជាងប្រពន្ធរបស់គាត់ដោយរបៀបណាខ្លះ?
   - *គាត់បានទៅលេងមិត្តរបស់គាត់ជំនួសដោយការនៅផ្ទះជាមួយភរិយា*
   - *គាត់អនុញ្ញាតឲ្យមិត្តរបស់គាត់ជាអ្នកសម្រេចចិត្តថា គាត់គួរទៅឬអត់ ជាជាងធ្វើការសម្រេចចិត្តដោយយោងទៅតាមសំណើររបស់ភរិយា។*
   - *គាត់បានចេញទៅក្រៅជាមួយមិត្តរបស់គាត់ ជាជាងនៅផ្ទះហើយជួយមើលកូន។*
- តើមានឧទាហរណ៍អ្វីខ្លះ ពីរបៀបដែលយើងដាក់អ្នកដទៃសំខាន់ជាងប្ដីប្រពន្ធរបស់យើង?

- តើកាលែបអាចដាក់អាទិភាពដល់ប្រពន្ធរបស់គាត់ ហើយនៅតែបង្ហាញការយកចិត្តទុកដាក់ដល់គ្រួសាររបស់គាត់បានដោយរបៀបណា?

មានផ្នែកជាច្រើនដែលយើងត្រូវតែដាក់ប្ដីប្រពន្ធរបស់យើងជាទីមួយនៅក្នុងជីវិតរបស់យើង។ នៅថ្ងៃនេះ យើងនឹងមើលតែពីរផ្នែកប៉ុណ្ណោះ៖

- **ពេលវេលា៖** នេះមិនមែនមានន័យថា យើងចំណាយពេលច្រើនជាមួយគាត់ទេ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលគាត់ត្រូវការជំនួយរបស់យើង នោះយើងនឹងដាក់គាត់សំខាន់ជាងមនុស្សដទៃទៀត។
- **ការសម្រេចចិត្ត៖** នៅពេលដែលយើងរៀបការ យើងធ្វើការសម្រេចចិត្តជាមួយនឹងប្ដីប្រពន្ធរបស់យើង ឬគិតពិចារណាអំពីអ្វីដែលប្ដីប្រពន្ធយើងបាននិយាយ។ ការសម្រេចចិត្តដែលទាក់ទងរវាងប្ដីប្រពន្ធ មិនគួរត្រូវបានធ្វើឡើងដោយអ្នកដទៃនោះទេ។ ភរិយាគួរតែគិតគូរឲ្យបានច្រើននៅក្នុងការសម្រេចចិត្ត ជាងអ្នកដទៃទៀត ហើយស្វាមីគួរតែផ្ដល់កិត្តិយសដល់ភរិយារបស់ខ្លួនក្នុងការសម្រេចចិត្តទាំងអស់។ នេះជារបៀបអនុវត្តមួយដើម្បី «គោរពចុះចូលគ្នាទៅវិញទៅមកដោយកោតខ្លាចព្រះគ្រិស្ត» ដូចដែលគម្ពីរអេភេសូ ៥៖២១ ចែង។ ការសម្រេចចិត្តដ៏ល្អបំផុតគឺត្រូវបានធ្វើឡើងបន្ទាប់ពីមានការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាបានល្អ ការឆ្លុះបញ្ចាំងដោយប្រុងប្រយ័ត្ន និងអធិស្ឋានទាំងពីរនាក់ប្ដីប្រពន្ធ។

សូមអាន ១ពេត្រុស ៣៖៧
«រីឯបងប្អូនដែលជាស្វាមីក៏ដូច្នោះដែរ ម្នាក់ៗត្រូវរួមរស់ជាមួយភរិយារបស់ខ្លួន»

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

សូមចំណាយពេលគិតពីឧទាហរណ៍ណាមួយនៅក្នុងជីវិតរបស់អ្នកចេញពីផ្នែកនីមួយៗដែលអ្នកអាចធ្វើបានល្អប្រសើរជាងមុនក្នុងការដាក់ប្ដីប្រពន្ធរបស់អ្នកសំខាន់ជាងអ្នកដទៃតាមរយៈពេលវេលា និងការសម្រេចចិត្ត។ សម្រាប់ឧទាហរណ៍នីមួយៗ ចូរទូលសុំព្រះជាម្ចាស់ ហើយបន្ទាប់មកគឺប្ដីប្រពន្ធរបស់អ្នកឲ្យលើកលែងទោសឲ្យអ្នក។ សុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យជួយអ្នកក្នុងការផ្លាស់ប្ដូរ និងចាំថាទំនួលខុសត្រូវដំបូងដែលទ្រង់បានប្រទានឲ្យអ្នកនោះគឺប្ដីប្រពន្ធរបស់អ្នក។

- ពេលវេលា៖ តើមានពេលណាដែលអ្នកបានដាក់មិត្តរបស់អ្នក ឬអ្នកដទៃសំខាន់ជាងប្ដីប្រពន្ធរបស់អ្នកដែរឬទេ?
- ការសម្រេចចិត្ត៖ តើមានការសម្រេចចិត្តណាដែលអ្នកបានធ្វើ ដោយមិនពិចារណាលើយោបល់ ឬអារម្មណ៍របស់ប្ដីប្រពន្ធរបស់អ្នកដែរឬទេ?

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

នៅថ្ងៃនេះយើងបានមើលទៅកាន់បីរបៀបដែលយើងអាចពង្រឹងអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់យើង៖

១. ការបង្ហាញពីការពេញចិត្ត

២. ការអធិស្ឋានជាមួយគ្នា

៣. ដាក់ប្តីប្រពន្ធរបស់យើងជាដំបូង

ព្យាយាមអនុវត្តចំណុចទាំងអស់នេះ ដើម្បីឲ្យអាពាហ៍ពិពាហ៍របស់អ្នកនឹងរីកចម្រើនរឹងមាំ។

មេរៀនទី ៦៖
ស្ត្រីជាមនុស្សមានតម្លៃ

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. ស្គាល់ថាទាំងបុរសនិងស្ត្រីមានតម្លៃស្មើគ្នា ដែលត្រូវបានបង្កើតមកដើម្បីជាតំណាងរបស់ព្រះជាម្ចាស់ និងត្រូវបានប្រោះលោះក្នុងព្រះគ្រិស្ត

២. កំណត់ពីរបៀបដែលស្ត្រីមិនត្រូវបានផ្តល់តម្លៃនៅផ្ទះ នៅក្រុមជំនុំ និងនៅក្នុងសហគមន៍

៣. សម្រេចពីរបៀបដែលបញ្ជាក់ពីតម្លៃស្មើរបស់ស្ត្រី និងបញ្ឈប់ការអនុវត្តនានាដែលធ្វើឲ្យស្ត្រីឈឺចាប់

សម្ភារៈ

១. រូបភាពជំនួយការសិក្សា៖

  ក. ៦.១ សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ក្រុមបៃតង (១ច្បាប់)

២. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៏សម្រាប់សិស្ស៖

  ក. ៦.១ សេចក្តីណែនាំសម្រាប់ក្រុមបៃតង (១ច្បាប់)

  ខ. ៦.២ វប្បធម៌ និងរបៀបរបស់ព្រះយេស៊ូ (១ក្រុម ១ច្បាប់)

  គ. ៦.៣ សហគមន៍របស់យើង (១ក្រុម ១ច្បាប់)

៣. កាតពណ៌បៃតង និងពណ៌លឿង (កាតពណ៌លឿងច្រើនជាងពណ៌បៃតង ប៉ុន្តែមានគ្រប់គ្រាន់សម្រាប់មនុស្សម្នាក់ៗនៅក្នុងវគ្គបណ្តុះបណ្តាល កាតម្នាក់មួយ)

៤. ទឹក និងអាហារសម្រន់ដើម្បីបម្រើដល់សកម្មភាពក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីផ្តើម
(ប្រើរូបភាពជំនួយការសិក្សា ៦.១ និងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៏សម្រាប់សិស្ស ៦.១)

សកម្មភាពក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ចែកកាតពណ៌បៃតង និងពណ៌លឿងនៅក្នុងក្រុមដោយច្របូកច្របល់គ្នា។ ព្យាយាមប្រាកដថានឹងមានស្ត្រីមួយចំនួននៅក្នុងក្រុមពណ៌លឿង និងមានខ្លះនៅក្នុងក្រុមពណ៌*

បៃតង។ ចូរឲ្យម្នាក់នៅក្នុងក្រុមពណ៌បៃតងធ្វើតាមការណែនាំក្រុមពណ៌បៃតងនៅក្នុង រូបភាពជំនួយការសិក្សា ៦.១៖

«ចូរចេញទៅខាងក្រោយបន្ទប់ ហើយឈរមើល ស្តាប់ និងយកចិត្តទុកដាក់នឹងមេរៀន ប៉ុន្តែមិននិយាយ។ មុនពេលចាប់ផ្តើមបង្រៀន ឲ្យទឹកនិងអាចជាអាហារសម្រន់ខ្លះ ឬស្ករគ្រាប់ទៅកាន់ក្រុមផ្សេងទៀត។ សូមកុំទាន់បរិភោគទឹក ឬអាហារសម្រន់ ត្រូវចាំរហូតដល់ចប់សកម្មភាពនេះ»។

ថ្ងៃនេះយើងនឹងធ្វើអ្វីមួយរៀងប្លែកបន្តិច។ មនុស្សម្នាក់ៗគួរតែមានកាតម្នាក់មួយ មិនថាកាតពណ៌លឿង ឬពណ៌បៃតង។

អ្នកដែលមានកាតពណ៌បៃតងនឹងទៅខាងក្រោយបន្ទប់ ហើយអានសេចក្តីណែនាំជាក្រុម។ អ្នកដែលមានកាតពណ៌លឿងនៅទីនេះសម្រាប់ការពិភាក្សាបន្ទាប់។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

អាន លោកុប្បត្តិ ១៖២៧-២៨

នៅក្នុងខនេះបង្ហាញយើងថាទាំងស្ត្រី និងបុរសត្រូវបានបង្កើតមកឲ្យមានលក្ខណៈដូចជាព្រះជាម្ចាស់។ ចូរបង្កើតបញ្ជីមួយដែលមានបុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់ស្ត្រី ដែលបង្ហាញយើងអំពីលក្ខណៈរបស់ព្រះជាម្ចាស់។ បន្ទាប់មក ចូរអានឃ្លានីមួយៗនៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៦.១ ហើយពិភាក្សាថា តើអ្នកយល់ស្របឬមិនយល់ស្របពីវា ព្រមទាំងមូលហេតុ។

បន្ទាប់មកអានឃ្លានីមួយៗនៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៦.១ ហើយពិភាក្សាប្រសិនបើអ្នកយល់ស្រប ឬមិនយល់ស្របជាមួយវា ហើយហេតុអ្វី។

១. «មនុស្សគួរតែមើលឃើញពីស្ត្រី តែមិនគួរស្តាប់នាងទេ»

២. «ស្ត្រីគឺជាបន្ទុកនៅក្នុងគ្រួសារ»

៣. «ស្ត្រីមិនគួរមានដីផ្ទាល់ខ្លួន ឬទទួលមរតកឡើយ»។

៤. «វាមិនអីទេ ក្នុងការវាយដំភរិយាដែលមិនស្តាប់បង្គាប់នោះ»។

តើមានទស្សនៈបែបណាខ្លះដែលអ្នកឃើញ ឬធ្លាប់បានឮនៅក្នុងវប្បធម៌របស់អ្នក ដែលបង្ហាញពីការរំពឹងទុកខុសគ្នារវាងបុរស និងស្ត្រី? តើអ្នកយល់ស្របនឹងវាដែរឬទេ?

វាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំឲ្យក្រុមនីមួយៗចែករំលែកអំពីបុគ្គលិកលក្ខណៈដែលពួកគេបានសរសេរ។ បន្ទាប់មកអានឃ្លានីមួយៗ ហើយសួរទៅកាន់ក្រុមថាតើពួកគេយល់ស្រប ឬមិនយល់ស្របជាមួយឃ្លានោះ ព្រមទាំងប្រាប់ពីហេតុផលផង។*

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

នៅក្នុងជំពូកទី១ យើងបានរៀនថាព្រះជាម្ចាស់បង្កើតទាំងបុរស និងស្ត្រីដើម្បីជាតំណាងរបស់ទ្រង់។ ជាអកុសល ច្បាប់ និងការរំពឹងទុកដែលមាននៅក្នុងវប្បធម៌របស់យើង មិនស្របទៅនឹងគុណតម្លៃដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានឲ្យស្ត្រីធ្វើជាតំណាងរបស់ទ្រង់ទេ។

តើមានអ្វីកើតឡើងនៅពេលដែលស្ត្រីមិនបានធ្វើតាមច្បាប់របស់វប្បធម៌ និងការរំពឹងទុកទាំងនោះ?

- តើសមាជិកគ្រួសាររបស់នាងនឹងឆ្លើយតបដោយរបៀបណា (ស្វាមី ឪពុកម្តាយ គ្រួសារសាច់ថ្លៃ)?

សកម្មភាពពិភាក្សាខ្លីៗ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ប្រាប់ក្រុមពណ៌បៃតងឲ្យមកគ្រលប់ចូលជាមួយក្រុមពណ៌លឿង។ សូមធ្វើការពិភាក្សាខ្លីៗដោយសួរសំណួរទៅកាន់ក្រុមនីមួយៗ ហើយទាញយកនូវសេចក្តីសន្និដ្ឋានពីក្រុមនីមួយៗដោយយោងទៅតាមបទពិសោធន៍នេះ។*

នៅក្នុងរយៈពេល ១៥-២០ នាទីចុងក្រោយ ក្រុមពណ៌បៃតងត្រូវបានសុំឲ្យធ្វើតាមសេចក្តីណែនាំដែលមិនឲ្យពួកគេចូលរួមនៅក្នុងការពិភាក្សាក្នុងក្រុមតូច និងក្រុមធំ។

- **ក្រុមពណ៌បៃតង៖**
  - តើអ្នកមានអារម្មណ៍បែបណា ដែលមិនបានចូលរួមនៅក្នុងការពិភាក្សា ហើយថែមទាំងមិនអនុញ្ញាតឲ្យនិយាយទៀត?
  - តើអ្នកចង់ចូលរួម និងចែករំលែកនូវគំនិតរបស់អ្នកដែរឬទេ?
  - អ្នកត្រូវបានសុំឲ្យផ្តល់អាហារ និងទឹក ហើយមិនមានចំណែកសម្រាប់ខ្លួនឯង។ តើអ្នកមានអារម្មណ៍បែបណា?

- **ក្រុមពណ៌លឿង៖**
  - តើអ្នកមានអារម្មណ៍បែបណានៅពេលដែលដកផ្នែកមួយចេញមិនឲ្យចូលរួមនៅក្នុងក្រុមតូច និងការពិភាក្សា?
  - តើអ្នកមានបានកត់ចំណាំថា ក្រុមផ្សេងទៀតមិនបានទទួលទឹក ឬអាហារសម្រន់ដែរឬទេ? តើអ្នកគិតបែបណាអំពីចំណុចនេះ?
  - តើមានអារម្មណ៍សុខស្រួលដែរឬទេ? ហេតុអ្វី?
- **មនុស្សគ្រប់គ្នា**
  - តើមានអ្វីដែលហាក់ដូចជាមិនត្រឹមត្រូវនៅក្នុងនេះ?
  - តើមានឱកាសអ្វីខ្លះដែលត្រូវបានបាត់ដោយសារការមិនរួមបញ្ចូលក្រុមបៃតងនៅក្នុងសកម្មភាពនេះ?

នៅក្នុងមេរៀនេះ យើងនឹងនិយាយអំពីរបៀបដែលយើងគិតចំពោះស្ត្រី និងក្មេងស្រី។ យើងក៏នឹងមើលពីរបៀបមួយចំនួនដែលយើងប្រព្រឹត្តចំពោះពួកគេ ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងថាយើងមិនបានផ្តល់តម្លៃឲ្យពួកគេដែរ។

សេចក្តីពិតអំពីស្ត្រី

ការពិភាក្សាក្នុងក្រុមធំ

ព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតទាំងបុរស និងស្ត្រីជាតំណាងរបស់ទ្រង់ទាំងមានគុណតម្លៃ និងតម្លៃជាបុគ្គល។ អ្នកទាំងពីរតំណាងឲ្យលក្ខណៈនៃព្រះជាម្ចាស់ចំពោះពិភពលោក។ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រាប់ពួកគេទាំងពីរឲ្យបំពេញផែនដីនេះ និងគ្រប់គ្រងលើវាជាដៃគូជាមួយនឹងគ្នា។

សូមអានលោកុប្បត្តិ ៣៖៦

លោកអដាំ និងនាងអេវ៉ាបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបដោយមិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះជាម្ចាស់ និងត្រូវរងទុក្ខជាមួយនឹងលទ្ធផលនៃអំពើបាបរបស់ពួកគេ។ ទំនាក់ទំនងដ៏ល្អឥតខ្ចោះរបស់ពួកគេត្រូវបានបែកបាក់។

- តើមានការផ្លាស់ប្តូរអ្វីខ្លះនៅក្នុងទំនាក់ទំនងរវាងលោកអដាំ និងនាងអេវ៉ាបន្ទាប់ពួកគេបានប្រព្រឹត្តអំពើបាបដោយការមិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះជាម្ចាស់?
  - *ពួកគេស្តីបន្ទោសឲ្យគ្នា*
  - *ភរិយាចង់គ្រប់គ្រងលើស្វាមី ប៉ុន្តែស្វាមីនឹងគ្រប់គ្រងលើភរិយា*
  - *ផែនការរបស់ព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់ការរួបរួមគ្នា និងភាពតែមួយត្រូវបានបំផ្លាញ*
- តើអំពើបាបបានផ្លាស់ប្តូររបៀបដែលមនុស្សមើលឃើញមនុស្សស្រីបែបណាខ្លះ?

សូមអានកាឡាទី ៣៖២៦-២៩

- តើនរណាខ្លះដែលត្រូវបានចាត់ទុកថាជាបុត្ររបស់ព្រះជាម្ចាស់តាមរយៈព្រះគ្រិស្តយេស៊ូ? *(អស់អ្នកដែលមានជំនឿ)*
- នៅក្នុងខនេះចែងថា គ្មានសាសន៍យូដា គ្មានសាសន៍ក្រិកទៀតទេ ហើយក៏គ្មានអ្នកងារ គ្មានអ្នកជា គ្មានបុរស គ្មានស្ត្រីទៀតដែរ។ តើត្រង់ចំណុចនេះមានអត្ថន័យបែបណា? *(យើងទាំងអស់គ្នាមានឱកាសដូចគ្នាក្នុងការក្លាយទៅជាបុត្ររបស់ព្រះជាម្ចាស់)*

តាមរយៈព្រះគ្រិស្ត ទាំងបុរស និងស្ត្រីអាចក្លាយជាបុត្ររបស់ព្រះជាម្ចាស់ ស្នងមរតកនៃជីវិតអស់កល្បជានិច្ច ហើយទាំងបុរស និងស្ត្រីត្រូវបានស្តារឡើងវិញយ៉ាងពេញលេញនៅក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយព្រះជាម្ចាស់។

សូមអានកិច្ចការ ២៖១៧-១៨, ២១ និង ១ពេត្រុស ៤៖១០-១១

- តើខនេះចែងថា នឹងមានអ្វីនឹងកើតឡើងនៅពេលដែលព្រះវិញ្ញាណរបស់ព្រះជាម្ចាស់ត្រូវបានចាក់បង្ហូរមកលើមនុស្សទាំងអស់?
- តើវាធ្វើឲ្យអ្នកភ្ញាក់ផ្អើលដែរឬទេ ដែលកូនស្រី និងស្ត្រីៗត្រូវបានបូករួម ជាអ្នកដែលទទួលយកព្រះអំណោយទាននៃការថ្លែងព្រះបន្ទូលដើម្បីប្រើនៅក្នុងក្រុមជំនុំ?
- នៅពេលដែលមនុស្សគ្រប់គ្នាប្រើប្រាស់ព្រះអំណោយទានដែលព្រះជាម្ចាស់ប្រទានឲ្យគេ តើនឹងមានលទ្ធផលអ្វីកើតឡើង?
- តើនឹងមានអ្វីកើតឡើងនៅពេលដែលស្ត្រី និងកូនស្រីមិនបានប្រើព្រះអំណោយទានដែលព្រះជាម្ចាស់ប្រទានឲ្យពួកគេ?

ព្រះជាម្ចាស់ប្រទានព្រះអំណោយទានដល់ទាំងបុរសនិងស្ត្រីដើម្បីប្រើក្នុងការកសាងព្រះរាជ្យរបស់ព្រះអង្គ និងថ្វាយព្រះកិត្តិយស និងសិរីរុងរឿងទៅទ្រង់។

- តើអ្នកអាចជួយប្រពន្ធរបស់អ្នកឲ្យប្រើប្រាស់ព្រះអំណោយទានទាំងអស់ដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានមកឲ្យនាងដោយរបៀបណា?
- តើអ្នកអាចជួយកូនស្រីរបស់អ្នកឲ្យអភិវឌ្ឍ និងប្រើអំណោយទានដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានមកឲ្យនាងតាមរបៀបណា?
- តើអ្នកអាចលើកទឹកចិត្តស្ត្រីនៅក្នុងក្រុមជំនុំ និងសហគមន៍របស់អ្នកដើម្បីឲ្យប្រើប្រាស់ព្រះអំណោយទានដែលព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានមកឲ្យពួកគេបានដោយរបៀបណា?

វប្បធម៌របស់ព្រះយេស៊ូ និងរបៀបដែលទ្រង់ប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៦.២)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

នៅថ្ងៃនេះយើងនឹងមើលទៅរបៀបដែលស្ត្រីត្រូវបានគេមើលឃើញក្នុងជំនាន់ព្រះយេស៊ូ និងរបៀបដែលព្រះយេស៊ូប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី។ សូមប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៦.២ វប្បធម៌និងរបៀបរបស់ព្រះយេស៊ូ នៅក្នុងក្រុមតូចរបស់អ្នក ហើយពិភាក្សាសំណួរនៅក្នុងទំព័រទីពីរ។

វប្បធម៌របស់ព្រះយេស៊ូ៖

ក្រឹត្យវិន័យ និងប្រពៃណីរបស់សាសន៍យូដា និងរ៉ូម៉ាំងផ្តល់តម្លៃបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះចំពោះស្ត្រី។ ស្ត្រីត្រូវបានមើលឃើញជាអ្នកតូចទាប (វណ្ណៈក្រោម និងមិនសូវសំខាន់) ដូចបុរសឡើយ។

- **ស្ត្រីត្រូវបានចាត់ទុកជាទ្រព្យសម្បត្តិ៖** ពួកគេមិនអាចឯករាជ្យបានទេ។ ពួកគេអាចជាកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារឪពុក ឬជាកម្មសិទ្ធិរបស់គ្រួសារស្វាមីរបស់គេ។ បុរសសាសន៍យូដាត្រូវបានហាមឃាត់សូម្បីតែនិយាយជាមួយស្ត្រីតាមផ្លូវ។ វត្តមានរបស់ពួកគេមិនត្រូវបានកត់សម្គាល់ ឬទទួលស្គាល់នៅក្នុងព្រឹត្តការណ៍សំខាន់ៗឡើយ។
- **ស្ត្រីត្រូវបានរឹតត្បិតនៅក្នុងការថ្វាយបង្គំព្រះជាម្ចាស់៖** ពួកគេត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលទៅក្នុង «ទីលានសម្រាប់ស្ត្រីៗ» នៅក្នុងព្រះវិហារតែប៉ុណ្ណោះ។ ពួកគេមិនអាចអានព្រះបន្ទូល ឬចូលរួមក្នុងការថ្វាយបង្គំនៅក្នុងព្រះវិហារបានឡើយ។
- **ស្ត្រីជាទូទៅមិនត្រូវបានរាប់បញ្ចូលក្នុងការអប់រំទេ៖** ដោយសារតែការអប់រំត្រូវបានផ្តល់នៅក្នុងសាលាប្រជុំរបស់សាសន៍យូដា កុមារីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យចូលរួមរៀននោះទេ។
- **ស្ត្រីគ្មានសិទ្ធិស្របច្បាប់ទេ៖** ពួកគេមិនអាចកាន់កាប់ដីធ្លី ទទួលមរតក ឬសិទ្ធិលែងលះប្តីរបស់ខ្លួនបានឡើយ។ ស្ត្រីមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឲ្យធ្វើជាសាក្សីនៅក្នុងច្បាប់តុលាការទេ ទាល់តែមានបុរសម្នាក់អាចបញ្ជាក់ពីរឿងរបស់ពួកគេ។

ជាទូទៅ នៅក្នុងវប្បធម៌ជំនាន់ព្រះយេស៊ូ ស្ត្រីត្រូវបានមើលឃើញថា ទទួលបានការទុកចិត្តតិចតួច មិនសូវឆ្លាត និងមិនមានភាពចាស់ទុំខាងវិញ្ញាណខ្ពស់ដូចបុរសៗនោះទេ។

របៀបរបស់ព្រះយេស៊ូ

ឥរិយាបថរបស់ព្រះយេស៊ូចំពោះស្ត្រី គឺខុសគ្នាឆ្ងាយពីវប្បធម៌របស់ទ្រង់។ ទ្រង់ប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី និងបុរសដោយការគោរព និងភាពថ្លៃថ្នូរស្មើៗគ្នា។ ស្ត្រីនៅក្នុងជំនាន់ទ្រង់មិនដែលស្គាល់បុរសណាដូចព្រះយេស៊ូឡើយ។

- **ព្រះយេស៊ូបានប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រីដោយការគោរព និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរដែលមិនគួរឲ្យជឿ៖** ទ្រង់បាននិយាយជាមួយស្ត្រីក្នុងទីសាធារណៈ។ ព្រះយេស៊ូបាននិយាយជាមួយស្ត្រីសាសន៍សាម៉ារីដែលជាសាសន៍ដទៃ និង «អ្នកមានបាប» (យ៉ូហាន ៤៖៧)។ ទ្រង់មានបន្ទូលដោយព្រះគុណ សេចក្តីពិត និងចិត្តសប្បុរសទៅកាន់ស្ត្រីដែលត្រូវគេចាប់បានក្នុងពេលប្រព្រឹត្តអំពើផិតក្បត់ (យ៉ូហាន ៨៖១-១១)។
- **ព្រះយេស៊ូបានធ្វើព័ន្ធកិច្ចទៅកាន់ស្ត្រី និងប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រីម្នាក់ៗក្នុងនាមជាមនុស្ស៖** ព្រះយេស៊ូបានឈោងចាប់ទៅកាន់ស្ត្រីក្នុងនាមជាមនុស្សដែលសាកសមនឹងទទួលការប្រោសឲ្យជា និងការសង្គ្រោះដូចជាបុរសដែរ។ ទ្រង់មិនបានអើពើនឹងច្បាប់របស់លោកម៉ូសេដែលចែងថា អ្នកមិនអាចប៉ះពាល់ស្ត្រីដែលធ្លាក់ឈាម (ម៉ាកុស ៥៖២៥-៣៤)។ ទ្រង់បានប្រោសស្ត្រីម្នាក់ដែលត្រូវវិញ្ញាណអាក្រក់ធ្វើឲ្យពិការអស់រយៈពេល១៨ឆ្នាំឲ្យបានជាសះស្បើយ ហើយហៅនាងថាជា «ស្ត្រីពូជពង្សរបស់លោកអប្រាហាំ» (លូកា ១៣៖១០-១៧)។ ព្រះអង្គក៏បានប្រោសកូនស្រីរបស់ស្ត្រីសាសន៍កាណានឲ្យបានជាដែរ (ម៉ាថាយ ១៥៖២២-២៨)។
- **ទ្រង់បានបង្រៀនទៅកាន់ស្ត្រី៖** ព្រះយេស៊ូបានលើកពីសំណួររបស់ពួកគេ ហើយពិភាក្សារកហេតុផលយ៉ាងហ្មត់ចត់។ ព្រះយេស៊ូបានប្រាប់ពីសេចក្តីពិតខាងវិញ្ញាណទៅកាន់ស្ត្រីនិងបុរស។ ព្រះយេស៊ូបានបង្រៀននាងម៉ារី ដែលជាប្អូនស្រីរបស់នាងម៉ាថា (លូកា ១០៖៣៨-៤២)។ ស្ត្រីជាមនុស្សដំបូងដែលបានឃើញព្រះអង្គមានព្រះជន្មរស់ឡើងវិញ ហើយក៏បានប្រាប់ពីដំណឹងដ៏ល្អនេះទៅកាន់ពួកសាវ័ក (យ៉ូហាន ២០៖១-១៨)។ មានស្ត្រីជាច្រើនបានធ្វើដំណើរជាមួយព្រះយេស៊ូ និងគាំទ្រដល់ព័ន្ធកិច្ចរបស់ទ្រង់ (លូកា ៨៖១-៨) ខណៈពេលដែលទ្រង់បង្រៀនសិស្ស និងហ្វូងមនុស្ស។

ការពិភាក្សា

១. តើស្ត្រីត្រូវបានប្រព្រឹត្តដាក់បែបណានៅក្នុងវប្បធម៌សម័យព្រះយេស៊ូ? ចូរពណ៌នា។

២. តើមានភាពខុសគ្នាបែបណាខ្លះរវាងរបៀបដែលព្រះយេស៊ូប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី និងរបៀបដែលវប្បធម៌របស់ទ្រង់ប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី?

៣. តើអ្នកគិតថា ស្ត្រីមានអារម្មណ៍បែបណានៅពេលដែលព្រះយេស៊ូប្រព្រឹត្តចំពោះពួកគេរបៀបនេះ?

៤. តើរបៀបដែលវប្បធម៌របស់អ្នកប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី និងរបៀបដែលវប្បធម៌របស់ព្រះយេស៊ូប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី មានចំណុចណាខ្លះដែលស្រដៀងគ្នា?

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *មើលទៅកាន់សំណួរម្តងទៀត ហើយសុំឲ្យក្រុមនីមួយៗចែករំលែកពីចម្លើយរបស់ពួកគេ។*

យើងអាចនាំការផ្លាស់ប្តូរបាន (ប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៦.៣)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

អាននូវសាច់រឿងខាងក្រោម៖

លោកសូជីបមិនដែលគិតថាស្ត្រី និងបុរសត្រូវបានព្រះជាម្ចាស់បង្កើតឡើងដោយមានតម្លៃស្មើគ្នាទេ។ គាត់មិនដែលគិតពីប្រពន្ធគាត់សោះឡើយ។ ពួកគាត់មានចំណូលបន្តិចបន្តួចប៉ុណ្ណោះ ហើយមិនអាចទិញអាហារឆ្ងាញ់ៗបរិភោគបានទេ។ ជារៀងរាល់ល្ងាច តែងតែមានរឿងដដែលៗកើតឡើង។ លោកសូជីបអង្គុយបរិភោគអាហារនៅលើតុតែម្នាក់ឯង ហើយហូបបាយ និងសម្លការីតាមតែគាត់ចង់។ នៅពេលដែលគាត់បរិភោគរួចរាល់ ហើយក្រោកឡើង ប្រពន្ធរបស់គាត់នឹងបរិភោគអាហារដែលនៅសល់ពីគាត់។ នៅថ្ងៃមួយ សូជីបបានចូលរួមនៅក្នុងការបណ្តុះបណ្តាលមួយអំពីគុណតម្លៃ និងអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលស្របតាមព្រះគម្ពីរ។ នៅពេលដែលគាត់ត្រលប់មកផ្ទះ គាត់បានសម្រេចចិត្តធ្វើអ្វីមួយដើម្បីបង្ហាញថាគាត់ផ្តល់តម្លៃដល់ប្រពន្ធរបស់គាត់។ នៅពេលបរិភោគអាហារពេលល្ងាច គាត់បានប្រាប់ឲ្យប្រពន្ធរបស់គាត់មកអង្គុយរួមតុជាមួយគាត់។ គាត់បានយកបាយដែលនាងដាំ ចែកជាពីរចំណែកស្មើគ្នា មួយចំណែកសម្រាប់គាត់ ហើយមួយចំណែកទៀតសម្រាប់នាង។ គាត់ក៏បានធ្វើដូចគ្នាសម្រាប់សម្លការីដែរ។ ប្រពន្ធរបស់គាត់បានរំជួលចិត្តជាខ្លាំង! ជារៀងរាល់ល្ងាច លោកសូជីបនៅតែបន្តធ្វើដដែល។ គាត់អង្គុយហូបបាយជាមួយប្រពន្ធរបស់គាត់ ហើយចែករំលែកអ្វីៗទាំងអស់ដោយស្មើគ្នា។ បន្ទាប់មកគាត់បានដឹងថាទំនាក់ទំនងរបស់គាត់ និងប្រពន្ធរបស់គាត់កាន់តែប្រសើរឡើង។ ពួកគេចាប់ផ្តើមរួបរួមគ្នា ហើយអ្នកដទៃទៀតនៅក្នុងសហគមន៍ក៏ចាប់ផ្តើមធ្វើតាមគំរូដ៏ល្អនៃអាពាហ៍ពិពាហ៍ដែលមានសុខភាពល្អដែរ។

- តើមានការអនុវត្តប្រចាំថ្ងៃអ្វី ដែលសូជីបសម្រេចចិត្តធ្វើ ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរ និងបង្ហាញថាគាត់ផ្តល់តម្លៃឲ្យប្រពន្ធរបស់គាត់?
- តើប្រពន្ធរបស់គាត់ឆ្លើយតបបែបណាចំពោះការផ្លាស់ប្តូរនេះ?
- តើការនេះបានជះឥទ្ធិពលបែបណាចំពោះអ្នកដទៃ (ប្រពន្ធរបស់គាត់ អ្នកដទៃនៅក្នុងសហគមន៍)?

វប្បធម៌ជាច្រើនសព្វថ្ងៃនេះមិនបានមើលមកកាន់ស្ត្រី និងកុមារីនៅក្នុងរបៀបដែលព្រះជាម្ចាស់បានរៀបចំទុកនោះទេ។ ប្រពៃណីវប្បធម៌របស់យើងគឺខ្លាំង ហើយមានមនុស្សជាច្រើនគិតថាវាអាចទទួលយកបាន។ តែទោះជាយ៉ាងណា ការប្រព្រឹត្តមិនសមរម្យដល់នរណាម្នាក់ដែលត្រូវបានបង្កើតមកជាតំណាងរបស់ព្រះ មិនមែនជារឿងត្រឹមត្រូវឡើយ។ វាធ្វើឲ្យព្រះជាម្ចាស់ព្រួយព្រះហឫទ័យ ហើយយើងគួរតែសុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យជួយយើងផ្លាស់ប្តូររបៀបរបស់យើង។

យើងត្រូវតែពិចារណាពីប្រពៃណី និងការអនុវត្តនានា ហើយស្វែងយល់ឲ្យដឹងថាអ្វីខ្លះដែលមិនត្រឹមត្រូវតាមទស្សនៈរបស់ព្រះជាម្ចាស់។ យើងត្រូវប្រើសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៦.៣ ដើម្បីគិតអំពីផ្នែកមួយចំនួននៅក្នុងសហគមន៍របស់យើង។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *មើលលើបរិបទទាំងបួននៅក្នុងតារាង។ សួរសំណួរ និងឲ្យឧទាហរណ៍សម្រាប់បរិបទនីមួយៗដើម្បីជួយពួកគេឲ្យគិតអំពីឧទាហរណ៍នៅក្នុងសហគមន៍។*

- **គ្រួសារ៖** តើស្ត្រី/កុមារី និងបុរស/កុមារាត្រូវបានប្រព្រឹត្តដាក់ ខុសគ្នាយ៉ាងណាខ្លះនៅក្នុងក្រុមគ្រួសារ? តើមានរបៀបណាខ្លះដែលពួកគេត្រូវបានប្រព្រឹត្តដោយមិនសមរម្យ?
    - ឧទាហរណ៍៖ នៅពេលដែលគ្រូបណ្តុះបណ្តាលសួរក្រុមគ្រូពេទ្យគ្រិស្តបរិស័ទ២០នាក់ថា តើពួកគេធ្លាប់វាយធ្វើបាបប្រពន្ធរបស់ពួកគេដែរឬទេ មាន១៨នាក់បានលើកដៃដើម្បីបង្ហាញថាពួកគេធ្លាប់ប្រព្រឹត្តដូច្នោះមែន។ បន្ទាប់មក គ្រូបណ្តុះបណ្តាលសួរទៀតថា តើមានមនុស្សប៉ុន្មាននាក់ដែលជឿថា វាមិនអីទេក្នុងការវាយប្រពន្ធរបស់អ្នកនៅពេលដែលនាងធ្វើអ្វីមួយដែលបង្កឲ្យមានភាពអាម៉ាស់មកដល់គ្រួសារ មនុស្សគ្រប់គ្នាលើកដៃឡើង។

- **សាលារៀន៖** តើកុមារីត្រូវបានប្រព្រឹត្តដាក់ ខុសពីកុមារានៅក្នុងសាលាដោយរបៀបណាខ្លះ? តើមានឱកាសអ្វីខ្លះដែលកុមារាមាន តែកុមារីបែរជាមិនអាចមាន?
    - ឧទាហរណ៍៖ មានសាលាមួយចំនួនមិនអនុញ្ញាតឲ្យកុមារីរៀនថ្នាក់មួយចំនួន ឬបន្តអាជីពជាវេជ្ជបណ្ឌិត អាកាសយានិក ឬផ្នែកសំណង់។

- **ក្រុមជំនុំ៖** តើស្ត្រី និងកុមារីត្រូវបានប្រព្រឹត្តដាក់ ខុសពីបុរស និងកុមារានៅក្នុងក្រុមជំនុំដោយរបៀបណាខ្លះ? តើមានដែនកំណត់អ្វីខ្លះដែលពួកគេមានដោយសារតែជាមនុស្សស្រី?
    - ឧទាហរណ៍៖ ពីរភាគបីនៃគ្រិស្តបរិស័ទទាំងអស់ជាស្ត្រី តើនឹងមានអ្វីកើតឡើងប្រសិនបើពួកគេមិនត្រូវបានអនុញ្ញាត និងលើកទឹកចិត្តឲ្យស្ត្រីប្រើប្រាស់ព្រះអំណោយទានរបស់ខ្លួន?

- **សហគមន៍៖** តើស្ត្រី និងកុមារីត្រូវបានប្រព្រឹត្តដាក់ ខុសពីបុរស និងកុមារានៅក្នុងសហគមន៍របស់យើងដោយរបៀបណាខ្លះ? តើស្ត្រីនិងកុមារីត្រូវបានប្រព្រឹត្តមិនសមរម្យ នៅក្នុងសហគមន៍របស់យើងដោយរបៀបណាខ្លះ?
    - ឧទាហរណ៍៖ នៅក្នុងប្រទេសអាហ្វ្រិកមួយដែលត្រូវបានបំផ្លាញដោយភ្លើងសង្គ្រាម ស្ទើរតែពាក់កណ្តាលនៃស្ត្រីទាំងអស់ត្រូវបានគេរំលោភ ទោះបីជាប្រទេសនោះត្រូវបានចាត់ទុកថាមានប្រជាជនភាគច្រើនជាគ្រិស្តបរិស័ទក្តី។ នៅក្នុងប្រទេសអាស៊ានមួយទៀត រៀងរាល់៨នាទីម្តង មានកុមារីម្នាក់បាត់ខ្លួន ហើយត្រូវបានលក់ឲ្យធ្វើជាទាសករ។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

ពិភាក្សាជាមួយគ្នាអំពីផ្នែកនីមួយៗ ហើយបំពេញនៅក្នុងតារាងនេះជាមួយនឹងបញ្ហាដែលអ្នកឃើញនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នកពីរបៀបដែលស្ត្រី ហើយកុមារីត្រូវបានប្រព្រឹត្តចំពោះ និងគំនិត១ ២ សម្រាប់ផ្នែកនីមួយៗពីអ្វីដែលអ្នកអាចធ្វើបានដើម្បីប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី និងកុមារាជាមួយនឹងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ការគោរព និងគុណតម្លៃ។

ផ្នែក	ការប្រព្រឹត្តមិនត្រឹមត្រូវ និងភាពមិនស្មើគ្នា	តើយើងអាចធ្វើអ្វីបាន (គំនិត ១-២ សម្រាប់ផ្នែកនីមួយៗ)
ក្រុមគ្រួសារ		
ក្រុមជំនុំ		
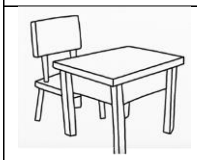 សាលារៀន		
សហគមន៍		

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ពិនិត្យមើលតាមក្រុមដើម្បីប្រាកដថាពួកគេអាចនឹកឃើញនូវឧទាហរណ៍នៅក្នុងតំបន់អំពីបញ្ហា និងរបៀបមួយចំនួនដើម្បីប្រព្រឹត្តចំពោះស្ត្រី និងកុមារីឲ្យបានល្អប្រសើរ។ ផ្តល់ពេលវេលាឲ្យបានច្រើនដើម្បីបំពេញតារាងនេះ។ នៅពេលដែលក្រុមភាគច្រើនរួចរាល់ហើយ សុំឲ្យមានអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីចែករំលែកពីគំនិតរបស់គេសម្រាប់ផ្នែកទាំងមូល។ ត្រូវបានប្រាកដថាពួកគេអាចគិតអំពីរបៀបពីរបីផ្សេងៗពីគ្នា ដើម្បីផ្តល់កិត្តិយសដល់ស្ត្រី និងកុមារី។ ចូរលើកទឹកចិត្តពួកគេឲ្យទូលសួរព្រះជាម្ចាស់សម្រាប់គំនិត និងប្រាជ្ញារបស់ទ្រង់។*

ទាំងបុរស និងស្ត្រី យើងទាំងអស់គ្នាត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីជាតំណាងរបស់ព្រះជាម្ចាស់។ ព្រះជាម្ចាស់ស្រលាញ់មនុស្សលោកខ្លាំងណាស់ ហេតុនេះបានជាទ្រង់បញ្ជូនព្រះបុត្រារបស់ទ្រង់មកដើម្បីសុគតសម្រាប់យើង ដើម្បីឲ្យទាំងបុរស និងស្ត្រីអាចក្លាយជាបុត្ររបស់ទ្រង់។ គ្មានមនុស្សឋានៈទាប ខ្ពស់នៅក្នុងព្រះរាជ្យរបស់ទ្រង់ឡើយ។ ទ្រង់បានបង្កើតយើងជាមនុស្សម្នាក់ៗដោយផ្អែកលើអ្វីដែលទ្រង់ចង់បាន ហើយទ្រង់មានផែនការដ៏អស្ចារ្យសម្រាប់បុរស និងស្ត្រី។

ឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន ឬជាមួយដៃគូ

នៅពេលដែលយើងធ្វើតាមអ្វីដែលយើងបានរៀន នោះដូចជាថ្វាយព្រះកិត្តិយសដល់ព្រះជាម្ចាស់ដែរ។ តើអ្នកអាចប្តេជ្ញានឹងធ្វើអ្វីខ្លះ ជាមួយអ្វីដែលអ្នកបានរៀន?

- សូមប្រាប់ពីចំណុចពីរយ៉ាង ដែលអ្នកអាចធ្វើបានខុសពីមុន នៅក្នុងក្រុមគ្រួសាររបស់អ្នក ដើម្បីផ្តល់កិត្តិយសដល់ភរិយា និងកូនស្រីរបស់អ្នក។
- សូមប្រាប់ពីចំណុចពីរយ៉ាង ដែលអ្នកអាចធ្វើបានខុសពីមុន នៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក ដើម្បីផ្តល់កិត្តិយសដល់ស្ត្រី និងក្មេងស្រីៗនៅក្នុងសហគមន៍របស់អ្នក។

សូមចែករំលែកជាមួយគ្នានូវអ្វីដែលអ្នកប្តេជ្ញាដើម្បីធ្វើ។ ចូរអធិស្ឋានសម្រាប់គ្នាទៅវិញទៅមក ដើម្បីសុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យជួយអ្នកធ្វើកិច្ចការទាំងអស់នេះ។

មេរៀនទី ៧៖
តួនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ

គោលបំណង (នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖)

១. ស្វែងយល់ពីអ្វីដែលព្រះគម្ពីរចែងអំពីតួនាទីរបស់ឪពុកម្តាយ
២. រៀនពីរបៀបដើម្បីជួយកូនៗរបស់ពួកគេឲ្យរីកចម្រើនខាងផ្នែកព្រលឹងវិញ្ញាណ ប្រាជ្ញា សង្គម និងរូបរាងកាយ។
៣. ឆ្លុះបញ្ចាំងពីរបៀបដែលពួកគេជួយកូនរបស់ពួកគេឲ្យរីកចម្រើននៅក្នុងផ្នែកទាំងបួននេះ។

សម្ភារៈ

១. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស
ក. ៧.១ ការជួយកុមារឲ្យរីកចម្រើនឡើង (ម្នាក់១ច្បាប់)

សេចក្តីផ្តើម

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សម្រាប់អស់អ្នកដែលជាឪពុកម្តាយ៖

- តើជីវិតរបស់អ្នកបានផ្លាស់ប្តូរយ៉ាងណាខ្លះចាប់តាំងពីពេលដែលអ្នកបានក្លាយជាឪពុកម្តាយ? តើមានការផ្លាស់ប្តូរអ្វីខ្លះដែលបានកើតឡើងតាមការរំពឹងទុក? និងអ្វីខ្លះដែលមិនបានរំពឹងទុក?
- ចូរពណ៌នាអំពីតួនាទីជាឪពុកម្តាយ?
- តើមានដំបូន្មានអ្វីដែលសាច់ញាតិបានផ្តល់មកឲ្យអ្នកក្នុងការចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូន (ដំបូន្មានល្អ និងដំបូន្មានមិនល្អ)?

វាពិតជាពិបាកណាស់ដើម្បីក្លាយជាឪពុកម្តាយ។ ពុំមានសៀវភៅណែនាំណាដើម្បីជួយយើងឲ្យដឹងពីអ្វីដែលត្រូវធ្វើនោះទេ។ យើងចង់ឲ្យកូនៗរបស់យើងមានសុភមង្គល មានអត្តចរិតល្អ និងរីកចម្រើនឡើងដោយអាចមើលថែរក្សាគ្រួសាររបស់ពួកគេ ហើយក្លាយជាមនុស្សល្អនៅក្នុងសង្គម និងជាគ្រិស្តបរិស័ទដ៏រឹងមាំ។ ប៉ុន្តែតើយើងអាចធ្វើបែបនេះបានដោយរបៀបណា? ជាអកុសល វាមិនមែនជាចម្លើយដែលងាយស្រួលទេ។ នៅថ្ងៃ

នេះយើងនឹងចាប់ផ្ដើមមើលទៅលើតួនាទីជាឪពុកម្ដាយ។ នៅក្នុងមេរៀនបីបន្ទាប់ យើងនឹងមើលលើជំនាញមួយចំនួនក្នុងការដឹកនាំកូនរបស់យើង និងជួយពួកគេឲ្យមានអត្តចរិតល្អ។ ផ្នែកបន្ទាប់នៃមេរៀននេះ យើងនឹងមើលទៅផ្នែកមួយចំនួនដែលនឹងជួយឲ្យកូនរបស់យើងរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ និងប្រាជ្ញា។

តួនាទីរបស់ឪពុកម្ដាយ

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- តើកុមារមានតម្រូវការអ្វីខ្លះ?
- តើអ្នកណាមានទំនួលខុសត្រូវដើម្បីបំពេញតម្រូវការទាំងអស់នោះ?

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សរសេរពីខគម្ពីរទាំង៥នៅលើក្ដាខៀន ឬលើកាតសម្រាប់ក្រុមនីមួយៗ។*

នៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នក សូមមើលខគម្ពីរនៅខាងក្រោម។ តើខគម្ពីរទាំងនេះចែងយ៉ាងណាពីតួនាទីជាឪពុកម្ដាយ?

- សុភាសិត ២២៖៦ - *យើងជាអ្នកដឹកនាំផ្លូវដល់កូនរបស់យើង។*
- អេភេសូ ៦៖៤ - *យើងជាអ្នកអប់រំកូនរបស់យើង។*
- ទុតិយកថា ៦៖៦-៧ - *យើងជាអ្នកដែលជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនឡើងនៅខាងវិញ្ញាណ។*
- សុភាសិត ១៖៨ - *យើងជាអ្នកដែលជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនឡើងខាងបញ្ញាស្មារតី។*
- សុភាសិត ៣១៖១៥, ២១ - *យើងជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់រាល់តម្រូវការខាងផ្នែករូបរាងកាយដល់កូនរបស់យើង។*

រាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សូមសួរទៅកាន់ក្រុមថាតើខគម្ពីរទាំងនេះចែងអំពីអ្វី ពីតួនាទីរបស់ឪពុកម្ដាយ និងសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើគោលគំនិតចម្បងនៅក្នុងអក្សរទ្រេតខាងលើ។*

ក្នុងនាមជាឪពុកម្ដាយ យើងត្រូវបានផ្ដល់តួនាទីដើម្បីបង្រៀន និងដឹកនាំផ្លូវដល់កូនរបស់យើង។ ព្រះជាម្ចាស់បានប្រទានឲ្យយើងនូវទំនួលខុសត្រូវដើម្បីជួយពួកគេឲ្យរីកចម្រើនឡើង ជាបុរសជាស្ត្រីដែលរឹងមាំនៅក្នុង

ព្រះអង្គ។ ទំនួលខុសត្រូវនេះ ត្រូវបានប្រទានទៅឲ្យទាំងស្វាមី និងភរិយាដើម្បីចិញ្ចឹមបីបាច់ថែរក្សាកូនរបស់ពួកគេ។ ទោះបីជាសាច់ញាតិនឹងជួយក៏ដោយ ប៉ុន្តែវាជាទំនួលខុសត្រូវចម្បងសម្រាប់ឪពុកម្ដាយ។

ព្រះគម្ពីរប្រាប់យើងថានេះជាទំនួលខុសត្រូវដ៏សំខាន់។ នៅពេលដែលលោកប៉ូលប្រាប់លោកធីម៉ូថេពីសេចក្ដីណែនាំអំពីរបៀបជ្រើសរើសអ្នកដឹកនាំនៅក្នុងក្រុមជំនុំ គុណសម្បត្តិទីមួយនៅក្នុងនោះគឺពួកគេមានកូនដែលមានអត្តចរិតល្អ (១ធីម៉ូថេ ៣៖៤-៥)។ ក្នុងនាមជាឪពុកម្ដាយ យើងត្រូវតែផ្គត់ផ្គង់ដល់កូនៗរបស់យើងទាំងផ្លូវកាយ និងផ្លូវចិត្ត។ ព្រះគម្ពីរក៏បានប្រាប់យើងដែរថាឪពុកម្ដាយមានទំនួលខុសត្រូវចម្បងក្នុងការបង្រៀនព្រះគម្ពីរដល់កូនៗរបស់ពួកគេ មិនមែនក្រុមជំនុំនោះទេ។ ដូចដែលព្រះយេស៊ូបានរីកចម្រើននៅក្នុងផ្នែកទាំងបួននៃជីវិតរបស់ទ្រង់ យើងក៏ចង់ជួយដល់កូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនក្នុងចំណុចទាំងបួននោះដែរដូចជា ខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ ប្រាជ្ញា រាងកាយ និងសង្គម។

ការរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៧.១)

ការពិភាក្សាក្រុមធំ

- តើមានកិច្ចការអ្វីខ្លះដែលអ្នកអាចធ្វើបាន ដើម្បីជួយដល់កូនរបស់អ្នកឲ្យរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ?
- តើអ្នកគិតថាវាមានសារៈសំខាន់បែបណា ក្នុងការដែលជួយកូនរបស់អ្នកឲ្យរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ?
- តើមានការលំបាកអ្វីខ្លះដែលយើងជួបប្រទះក្នុងការជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ?
- តើយើងអាចយកឈ្នះការលំបាកទាំងនោះដោយរបៀបណា?
- តើមានរបៀបផ្សេងណាខ្លះ ដែលយើងអាចជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ?

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *មើលសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៧.១។ សុំអ្នកស្ម័គ្រចិត្តឲ្យអានចំណុចនីមួយៗ។ អ្នកនឹងត្រូវប្រើទំព័រដូចគ្នាក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស សម្រាប់៤វគ្គទៀត។*

សូមអានទុតិយកថា ៦៖៦-៧

«ត្រូវទុកឲ្យព្រះបន្ទូលដែលខ្ញុំប្រគល់ដល់អ្នកនៅថ្ងៃនេះដក់ជាប់នៅក្នុងចិត្តរបស់អ្នកជានិច្ច។ ចូរបង្រៀនកូនចៅរបស់អ្នកអំពីព្រះបន្ទូលនេះ គឺត្រូវនិយាយឲ្យវាស្ដាប់ ពេលអ្នកនៅផ្ទះ ពេលធ្វើដំណើរ ពេលចូលដំណេក និងពេលក្រោកពីដំណេក។»

របៀបបីយ៉ាងដើម្បីជួយកូនរបស់អ្នកឲ្យរីកចម្រើនខាងព្រលឹងវិញ្ញាណ៖

១. **ការចំណាយជាមួយព្រះជាលក្ខណៈគ្រួសារ ឬការអានព្រះគម្ពីរ៖** ព្យាយាមយកពេលខ្លះជារៀងរាល់ថ្ងៃដើម្បីអានព្រះគម្ពីរ ឬប្រាប់រឿងរ៉ាវនៅក្នុងព្រះគម្ពីរទៅកាន់កូនរបស់អ្នក។ សូមជួយពួកគេឲ្យយល់ពីរឿងទាំងអស់នោះ។ នៅពេលដែលអ្នកអានចប់នូវអត្ថបទគម្ពីរ ឬសាច់រឿងមួយ ចូរសួរសំណួរទៅកាន់ពួកគេដូចជា តើយើងអាចរៀនបានអ្វីខ្លះអំពីព្រះជាម្ចាស់ចេញពីរឿងនេះ? តើយើងអាចរៀនបានអ្វីខ្លះពីរបៀបដែលយើងគួរប្រព្រឹត្ត?

២. **ការអធិស្ឋានជាមួយកូនរបស់យើង៖** យើងត្រូវយកពេលខ្លះដើម្បីអធិស្ឋានជាមួយកូនរបស់យើង។ សូមរើសម៉ោងណាដែលយើងតែងតែទំនេរ។ ត្រូវប្រាកដថាអ្នកយកពេលនោះជាមួយកូនរបស់អ្នកដោយស្ដាប់ពីការខ្វល់ខ្វាយរបស់ពួកគេ និងអធិស្ឋានជាមួយពួកគេ។ នៅពេលដែលពួកគេនៅតូចពួកគេប្រហែលជាប្រាប់អ្នកពីអ្វីដែលត្រូវអធិស្ឋាន ហើយអ្នកអធិស្ឋានខ្លីមួយ។ នៅពេលដែលពួកគេធំឡើង ពួកគេអាចចាប់ផ្ដើមអធិស្ឋានបានល្អ។ សូមជួយពួកគេឲ្យឃើញនៅពេលដែលព្រះជាម្ចាស់ឆ្លើយតបនូវពាក្យអធិស្ឋានរបស់ពួកគេ។

៣. **ការចំណាយពេលាជាមួយគ្នា៖** សូមនិយាយអំពីព្រះជាម្ចាស់គ្រប់ពេល។ នៅពេលដែលអ្នកទៅខាងក្រៅ ហើយឃើញដើមឈើមួយ អ្នកអាចនិយាយថាព្រះជាម្ចាស់ស្រលាញ់យើងជាខ្លាំង បានជាទ្រង់ប្រទានដើមឈើឲ្យយើងដើម្បីធ្វើជាជម្រក មានអុស/ឈើ អាហារ និងធ្វើឲ្យផែនដីមានភាពស្រស់ស្អាត។ សូមនិយាយអំពីផែនដីនេះថាជាកម្មសិទ្ធិរបស់ព្រះ ហើយទ្រង់បានប្រទានតួនាទីដល់យើងដើម្បីឲ្យមើលថែរក្សាវា។ ចូរតែងតែនឹករកវិធីដើម្បីជួយកូនរបស់អ្នកឲ្យមើលឃើញព្រះជាម្ចាស់។

ការរីកចម្រើនខាងបញ្ញាស្មារតី

ការពិភាក្សាក្រុមធំ

យើងក៏ត្រូវជួយដល់កូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនខាងបញ្ញាស្មារតីផងដែរ។

- តើមានរបៀបណាខ្លះដែលយើងអាចជួយដល់កូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនខាងបញ្ញាស្មារតី?
    - នៅពេលដែលពួកគេនៅក្មេង យើងត្រូវតែបង្រៀនពួកគេនៅផ្ទះ។ នៅពេលដែលពួកគេធំឡើង យើងត្រូវតែឲ្យពួកគេចូលរៀន ដើម្បីឲ្យពួកគេអាចរៀនបានបន្ថែមទៀត។
    - ក្មេងតូចៗមានសំណួរច្រើនណាស់។ សូមព្យាយាមឆ្លើយសំណួររបស់គេតាមតែអាចធ្វើបាន។

- តើមានបញ្ហាអ្វីខ្លះដែលយើងជួបប្រទះ ក្នុងការព្យាយាមជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនខាងបញ្ញាស្មារតី?
- តើយើងអាចយកឈ្នះឧបសគ្គទាំងនេះបានដោយរបៀបណា?

ទំនួលខុសត្រូវរបស់យើងគឺជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនឡើងខាងបញ្ញាស្មារតី។ ប្រសិនបើយើងមើលគម្ពីរលូកា ២៖៥២ យើងឃើញថាព្រះយេស៊ូរីកចម្រើនឡើងខាងបញ្ញាស្មារតី។ យើងក៏ចង់ឲ្យកូនរបស់យើងរីកចម្រើនខាងបញ្ញាស្មារតីដែរ។ យ៉ាងណាមិញយើងនឹងអាចពីពីរបៀបដែលយើងអាចធ្វើដូច្នោះបាននៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៏សម្រាប់សិស្ស ៧.១។

១. បង្រៀនក្មេងតូចនៅផ្ទះ

ព្យាយាមពន្យល់អ្វីៗទៅកាន់ពួកគេនៅពេលដែលពួកគេនៅក្មេង និងឆ្ងល់។ បង្រៀនពួកគេពីព្យញ្ជនៈ និងលេខ ពណ៌ ទ្រង់ទ្រាយ (ត្រីកោណ ការ៉េ រង្វង់ -ល-)។ ជាមួយក្មេងតូចៗ សូមអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេមានពីរជម្រើស សម្រាប់ការសម្រេចចិត្តដែលមិនចាំបាច់។ ឧទាហរណ៍ «តើកូនចង់ពាក់អាវពណ៌ក្រហម ឬពណ៌ខៀវនៅថ្ងៃនេះ?»

២. បញ្ជូនក្មេងៗដែលគ្រប់អាយុទៅសាលារៀន

ពេលខ្លះយើងត្រូវតែលះបង់ដើម្បីបញ្ជូនកូនរបស់យើងទៅសាលារៀន ប៉ុន្តែវាក៏សំខាន់ខ្លាំងណាស់ក្នុងផ្នែកជាឪពុកម្ដាយ។ តាមរយៈការអប់រំ យើងអាចផ្ដល់ឲ្យកូនរបស់យើងនូវឱកាសនាពេលអនាគត។ យើងមិនដឹងពីគម្រោងការដែលព្រះជាម្ចាស់មានសម្រាប់កូនរបស់យើងនោះទេ ប៉ុន្តែយើងត្រូវតែប្រាកដថាពួកគេមានឱកាសក្នុងការស្វែងរកនូវជម្រើសរបស់ពួកគេ។ ព្រះជាម្ចាស់ប្រហែលជាអាចរើសយកកូនរបស់យើងដើម្បីនាំការផ្លាស់ប្តូរដ៏ធំនៅក្នុងតំបន់របស់យើង។ ភាគច្រើនពួកគេត្រូវការការអប់រំ និងការបណ្ដុះបណ្ដាលដើម្បីធ្វើដូច្នោះបាន។ ការលះបង់របស់អ្នកនៅពេលនេះ ប្រហែលជាអនុញ្ញាតឲ្យកូនរបស់អ្នកបន្តការសិក្សានៅសាកលវិទ្យាល័យ និងជួយគ្រួសារនាពេលអនាគត។ បន្ថែមនៅក្នុងការអភិវឌ្ឍទំនាក់ទំនងជាមួយព្រះជាម្ចាស់ ការអប់រំគឺជាគន្លឹះដ៏សំខាន់ក្នុងការជួយពួកគេឲ្យមានជីវិតដ៏ល្អប្រសើរ។ ដូច្នេះ អ្នកត្រូវប្រាកដថាអ្នកផ្ដល់ឱកាសដល់កូនរបស់អ្នក។

ការរីកចម្រើនខាងផ្នែកសង្គម

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

យើងក៏ត្រូវតែជួយដល់កូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើននៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេជាមួយអ្នកដទៃដែរ។

- តើមានឧទាហរណ៍អ្វីខ្លះ អំពីទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដទៃដែលកូនយើងអាចមាន?
  - បងប្អូនបង្កើត
  - មិត្តភក្តិ (អ្នកជិតខាង, នៅក្រុមជំនុំ, នៅសាលារៀន)
  - មនុស្សពេញវ័យ (សាច់ញាតិ អ្នកជិតខាង គ្រូបង្រៀន អ្នកដឹកនាំក្នុងសហគមន៍)
  - ឪពុកម្ដាយ
- ហេតុអ្វីបានជាអ្នកគិតថា ជាការសំខាន់ក្នុងការជួយដល់កូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនក្នុងសង្គម ដើម្បីមានទំនាក់ទំនងត្រឹមត្រូវជាមួយអ្នកដទៃ?

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច

សូមប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៧.១ ដោយអានពីរបៀបទាំងបីដើម្បីជួយកូនរបស់អ្នកឲ្យរីកចម្រើនក្នុងសង្គម។

១. បង្រៀនកូនៗពីរបៀបដែលព្រះជាម្ចាស់ចង់ឲ្យពួកគេមានទំនាកទំនងជាមួយអ្នកដទៃ

ចូរអានខគម្ពីរនីមួយៗ។ តើយើងរៀនបានអ្វីខ្លះពីខគម្ពីរទាំងអស់នេះ ដែលពិតជាសំខាន់ក្នុងការបង្រៀនកូនរបស់យើង?

- ភីលីព ២៖៣ - *មិនត្រូវអាត្មានិយម ផ្ដល់តម្លៃឲ្យអ្នកដទៃជាជាងខ្លួនឯង។*
- កូឡូស ៣៖១៣, ១៥ - *លើកលែងទោសឲ្យអ្នកដទៃនៅពេលដែលគេធ្វើឲ្យអ្នកឈឺចាប់ បង្កើតសន្តិភាពជាមួយអ្នកដទៃ និងតែងតែអរព្រះគុណជានិច្ច។*
- ម៉ាថាយ ៥៖៤៤ - *ស្រលាញ់ខ្មាំងសត្រូវរបស់អ្នក និងអធិស្ឋានសម្រាប់អស់អ្នកដែលបៀតបៀនអ្នក។*
- ១កូរិនថូស ១៣៖៤-៥ - *សេចក្ដីស្រលាញ់គឺជាការអត់ធ្មត់ និងសប្បុរស។ សេចក្ដីស្រលាញ់មិនចេះអួតបំប៉ោង និងមានអំនួតនោះឡើយ។ មិនឆាប់ខឹង និងមិនចងគំនុំ។*
- ម៉ាថាយ ៧៖១២ - *ធ្វើតែអ្វីទៅកាន់អ្នកដទៃដូចដែលអ្នកចង់ឲ្យពួកគេធ្វើមកកាន់អ្នក។*

ព្រះគម្ពីរជួយយើងឲ្យយល់ពីសារៈសំខាន់ក្នុងការរស់នៅក្នុងសន្តិភាពជាមួយអ្នកដទៃ ស្រលាញ់មនុស្សគ្រប់គ្នា ចេះអត់ធ្មត់ មានចិត្តសប្បុរស លើកលែងទោស និងប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកដទៃដូចដែលអ្នកចង់ឲ្យគេប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួន។ វាចាំបាច់ណាស់ក្នុងការនិយាយអំពីការនេះ នៅពេលដែលកូនរបស់អ្នកនៅតូច ហើយនៅពេលដែលគេធំឡើង ហើយនឹងផ្លាស់ប្ដូរទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ។

២. ធ្វើជាគំរូ។ ក្មេងៗអាចរៀនផ្នែកសង្គមបានតាមរយៈការមើលអ្នកដទៃ ជាពិសេសឪពុកម្ដាយរបស់ពួកគេ។ របៀបដែលអ្នកទំនាក់ទំនងទៅកាន់អ្នកដទៃជាឧទាហរណ៍ប្រចាំថ្ងៃទៅកាន់កូនរបស់អ្នក។

សូមពិចារណាពីរបៀបដែលអ្នកធ្វើការទំនាក់ទំនងទៅកាន់អ្នកដទៃ និងរបៀបដែលព្រះជាម្ចាស់ចង់ឲ្យអ្នកទាក់ទងទៅកាន់ពួកគេទៅតាមអ្វីដែលបានចែងនៅក្នុងព្រះគម្ពីរ។

- តើអ្នកបានធ្វើជាគំរូដ៏ល្អទៅកាន់កូនៗរបស់អ្នកដោយរបៀបណាខ្លះ?
- តើមានផ្នែកណាខ្លះ ដែលអ្នកចង់ធ្វើជាគំរូប្រសើរជាងមុនទៅកាន់កូនៗរបស់អ្នក (ដោយជំនួយពីព្រះជាម្ចាស់)?

៣. សូមជួយកូនៗរបស់អ្នកដោះស្រាយបញ្ហានៅក្នុងទំនាក់ទំនងរបស់ពួកគេ នៅពេលដែលមានបញ្ហាកើតឡើង។

មានពេលជាច្រើនដែលក្មេងៗមិនដែលប្រាប់អ្នកពីបញ្ហាដែលពួកគេកំពុងជួបប្រទះជាមួយអ្នកដទៃទៀត ប៉ុន្តែពួកគេនឹងចាប់ផ្ដើមប្រព្រឹត្តខុសប្លែកពីធម្មតា។ អ្នកប្រហែលជាអាចកត់សម្គាល់នៅពេលដែលគេមានកំហឹង ហឹង្សា ឬស្ងៀមស្ងាត់ខុសពីធម្មតា និងនៅដាច់ឆ្ងាយពីគេ។ សញ្ញាទាំងនេះបង្ហាញថាពួកគេអាចមានបញ្ហាជាមួយអ្នកដទៃ។ ក្មេងៗត្រូវការការគាំទ្រ និងការលើកទឹកចិត្តដើម្បីនិយាយពីបញ្ហាទាំងអស់នេះ និងរៀនដើម្បីប្រព្រឹត្តល្អទៅកាន់អ្នកដទៃ ទោះបីជាពួកគេឈឺចាប់ មានកំហឹង ឬខ្វះការយកចិត្តទុកដាក់ពីអ្នកដទៃក៏ដោយ។ សូមអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេចែករំលែកពីអ្វីដែលបានកើតឡើង ពីអារម្មណ៍ និងរបៀបដែលពួកគេដោះស្រាយជាមួយវា។ ការសន្ទនាប្រភេទនេះគឺជាឧទាហរណ៍ទៅកាន់កូនរបស់អ្នកពីសេចក្ដីស្រលាញ់ ការទទួលយក និងទំនាក់ទំនងដ៏ល្អ។ នេះពិតជាសំខាន់ណាស់នៅក្នុងវ័យក្មេង ដើម្បីឲ្យពួកគេទុកចិត្តអ្នកឲ្យជួយពួកគេនៅក្នុងស្ថានភាពទាំងនេះ។

តើមានរបៀបណាផ្សេងទៀត ដែលអ្នកអាចជួយកូនរបស់អ្នកឲ្យរៀនគិតពីចំណុចល្អៗរបស់អ្នកដទៃ និងប្រព្រឹត្តចំពោះពួកគេជាមួយសេចក្ដីស្រលាញ់ និងចិត្តសប្បុរស?

ការរាយការណ៍ត្រឡប់មកវិញ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សូមសួរទៅកាន់ក្រុមថា តើខគម្ពីរនីមួយៗចែងយ៉ាងណាខ្លះ ក្នុងការបង្រៀន និងធ្វើជាគំរូនៅក្នុងទំនាក់ទំនងដ៏ត្រឹមត្រូវ។ សូមសង្កត់ធ្ងន់ទៅលើគោលគំនិតចម្បងៗក្នុងអក្សរទ្រេតខាងលើ។*

ទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដទៃគឺពិតជាសំខាន់ណាស់។ ថ្វីបើមនុស្សទូទៅតែងមានចរិតអាត្មានិយម ប៉ុន្តែវាមិនគាប់ព្រះហឫទ័យព្រះជាម្ចាស់ទេ។ យើងចង់បង្រៀនកូនៗរបស់យើងឲ្យគិតបានល្អចំពោះអ្នកដទៃ និងប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកដទៃបានល្អជាងពួកគេចង់ឲ្យអ្នកដទៃប្រព្រឹត្តចំពោះខ្លួនទៅទៀត។ គោលការណ៍នេះត្រូវតែបង្រៀន និងធ្វើជាគំរូដល់កូនរបស់យើង។

ការរីកចម្រើនខាងផ្នែកផ្លូវកាយ

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- តើមានរបៀបអ្វីខ្លះដែលយើងអាចជួយកូនរបស់យើងឲ្យរីកចម្រើនខាងផ្លូវកាយបាន?
  - *អាហារមានជីវជាតិ*
  - *គេង*
  - *ជម្រក សំលៀកបំពាក់ -ល-។*
  - *ការអនុវត្តដែលមានសុខភាពល្អ - ការលាងដៃ ប្រើបង្គន់ ការពារនូវជំងឺផ្សេងៗ*
  - *លំហាត់ប្រាណ (សកម្មភាព និងការលេង)*

ចំណុចទាំងនេះនឹងជួយឲ្យកូនរបស់អ្នកយើងមានរាងកាយដែលមានសុខភាពល្អ។ អ្វីដែលសំខាន់ដែលយើងត្រូវធ្វើនោះ គឺអនុញ្ញាតឲ្យកូនៗរបស់យើងធំឡើង មានសុខភាពល្អ ហើយត្រូវប្រាកដថាពួកគេមានអាហារជីវជាតិជារៀងរាល់ថ្ងៃ។ ដើម្បីឲ្យខួរក្បាលរបស់ពួកគេអភិវឌ្ឍបានល្អ យើងត្រូវប្រាកដថាពួកគេមានរបបអាហារដែលត្រឹមត្រូវ។

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ប្រសិនបើអ្នកធ្លាប់បង្រៀនពីមេរៀនសុខភាពរួចហើយ អ្នកអាចរំលឹកពីច្បាប់ ១+៣ ឬគ្រាន់តែណែនាំពីគំនិតនៃក្រុមអាហារទាំងបី និងពន្យល់ថាពួកគេនឹងរៀមបន្ថែមទៀតក្នុងវគ្គបណ្ដុះបណ្ដាលទាក់ទងនឹងសុខភាព។ វាពណ៌នាបានច្បាស់ជាងនៅក្នុងមេរៀនសុខភាព។*

មេរៀនសុខភាពនិយាយអំពីការប្រើប្រាស់ច្បាប់ ១+៣ ដើម្បីរំលឹកយើងអំពីរបៀបផ្ដល់អាហារដែលមានជីវជាតិជារៀងរាល់ថ្ងៃដល់គ្រួសាររបស់យើង។

ដើម្បីជាការរំលឹក តើអ្វីជាច្បាប់ ១+៣? មានអាហារបីក្រុមដែលយើងចង់បញ្ចូលទៅក្នុងរបបអាហាររបស់យើងជារៀងរាលថ្ងៃ។

- ១ តំណាងឲ្យបាយ ឬអាហារស្បៀងជំនួសដែលស្រដៀងគ្នា។ យើងត្រូវតែបរិភោគបាយឬ អាហារស្បៀងជារៀងរាល់ថ្ងៃជាមួយនឹងអាហារពីក្រុមណាមួយក្នុងចំណោមក្រុមទាំងបី។
- ៣ តំណាងឲ្យអាហារទាំងបីក្រុមដែលយើងព្យាយាមបរិភោគឲ្យបាន ជារៀងរាល់ថ្ងៃ៖
  - ក្រុមទី១ - ប្រូតេអ៊ីន (សាងសង់សារពាង្គកាយ) ដូចជាស៊ុត ទឹកដោះគោ សណ្ដែក ត្រី និងសាច់។
  - ក្រុមទី២ - បន្លែ និងផ្លែឈើ (ពោរពេញដោយវីតាមីន និងសារធាតុចិញ្ចឹម)
  - ក្រុមទី៣ - ប្រេង និងខ្លាញ់ (ត្រូវការតែចំនួនតិចបំផុត)

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

តួនាទីរបស់ឪពុកម្ដាយគឺដើម្បីដឹកនាំផ្លូវដល់កូនរបស់យើង ផ្ដត់ផ្គង់រាល់តម្រូវការរបស់ពួកគេ និងជួយឲ្យពួកគេរីកចម្រើនខាងផ្នែកព្រលឹងវិញ្ញាណ ប្រាជ្ញា និងសារពាង្គកាយ។

សូមចំណាយពេល ២-៣នាទីគិតអំពីកូនរបស់អ្នក (ប្រសិនបើអ្នកមានកូន) និងរបៀបដែលអ្នកអាចជួយពួកគេឲ្យរីកចម្រើនក្នុងចំណុចទាំង៤នេះ។ ក្នុងចំណោមចំណុចទាំងនេះ តើមានចំណុចណាដែលអ្នកគួរតែយកចិត្តទុកទៅលើ? សុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យជួយអ្នកដើម្បីដឹកនាំផ្លូវដល់កូនរបស់អ្នក ផ្ដត់ផ្គង់រាល់តម្រូវការរបស់ពួកគេ និងជួយពួកគេឲ្យរីកចម្រើនក្នុងផ្នែកទាំងអស់ក្នុងជីវិត។

មេរៀនទី ៨៖

ការជួយដល់កុមារ ឲ្យមានអត្តចរិតល្អ

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. ពិភាក្សាអំពីរបៀបទូទៅដែលឪពុកម្តាយឆ្លើយតបទៅកាន់អារម្មណ៍របស់ក្មេងៗ។

២. រៀនពីគោលការណ៍បីក្នុងការស្តាប់កូនឲ្យបានល្អ និងជួយពួកគេឲ្យបង្ហាញអារម្មណ៍របស់ពួកគេ ដើម្បីឲ្យពួកគេអាចដោះស្រាយបញ្ហារបស់ខ្លួន។

៣. សម្តែងរឿងដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបប្រើប្រាស់គោលការណ៍ក្នុងការស្តាប់កូនឲ្យបានល្អ។

សម្ភារៈ

១. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស

ក. ៨.១ ការជួយកុមារឲ្យមានអត្តចរិតល្អ (មួយក្រុមមួយច្បាប់)

ខ. ៨.២ ការសម្តែងពីការស្តាប់យ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះក្មេងៗ (២ច្បាប់ សម្រាប់អ្នកស្ម័គ្រចិត្ត)

គ. ៨.៣ គោលការណ៍ក្នុងការស្តាប់ (មួយក្រុមមួយច្បាប់)

សេចក្តីផ្តើម (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៨.១)

ភាគច្រើនក្មេងៗមិនអាចប្រាប់ពីអារម្មណ៍ពិតរបស់ពួកគេនោះទេ។ ពួកគេមិនយល់ពីខ្លួនឯងបានល្អ ដូចនេះហើយបានជាពួកគេមិនអាចប្រាប់ ឬពន្យល់វាទៅកាន់អ្នកដទៃ។ នៅពេលដែលពួកគេមួរម៉ៅ ពួកគេតែងតែមានអត្តចរិតមិនល្អ ឬនិយាយអ្វីដែលមិនសមរម្យ។ ប្រសិនបើយើងចង់ឲ្យកូនរបស់យើងមានអត្តចរិតល្អ យើងត្រូវតែជួយពួកគេឲ្យបង្ហាញអារម្មណ៍របស់ពួកគេ។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *មើលមួយចំណុចម្តងៗ។ សូមប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៨.១ ដើម្បីបង្ហាញការឆ្លើយតបមួយចំនួនដែលនឹងអាចមាន និងលើកទឹកចិត្តឲ្យក្រុមនីមួយៗគិតពីឧទាហរណ៍បន្ថែមពីរបៀបក្នុងការឆ្លើយតប។*

តើជាទូទៅ ឪពុកម្តាយនឹងឆ្លើយតបយ៉ាងណាចំពោះក្មេងដែលមានអាយុ៦ឆ្នាំ នៅពេលដែលពួកគេនិយាយពាក្យសម្តីដូចខាងក្រោម៖

- ខ្ញុំមិនចូលចិត្តកូនង៉ាដែលទើបនឹងកើតទេ! នាងអាក្រក់ណាស់!
- គ្រូរបស់ខ្ញុំល្ងង់ណាស់!
- វាវាយខ្ញុំ! ខ្ញុំឈប់លេងជាមួយវាទៀតហើយ!

មានរបៀបខុសៗគ្នាមួយចំនួនដែលយើងតែងតែឆ្លើយតប។ ជារឿយៗយើងមិនបានព្យាយាមជួយកូនៗរបស់យើងឲ្យយល់ពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេនោះទេ។ ផ្ទុយទៅវិញ យើងបែរជាធ្វើរឿងដូចក្រោម៖

- **ការបដិសេធ៖** «វាមិនអាក្រក់ពេកដូចកូនឯងគិតទេ។» «កូនមិនគួរនិយាយបែបនេះទេ។»
- **ការឆ្លើយតបដោយមានហេតុផល៖** «កូនឯងមិនអាចធ្វើវាបានទេ កុំរអ៊ូច្រើនពេក។» «កុំល្ងង់ពេក! កូនឯងត្រូវដឹងថា កូនឯងត្រូវទៅរៀន។» «ប្រសិនបើកូនចង់បានការងារល្អ កូនត្រូវទៅរៀន។»
- **ដំបូន្មាន៖** «កូនឯងត្រូវខំប្រឹងដើម្បីរក្សាមិត្តភាពរបស់កូន បើមិនដូច្នោះទេកូនឯងនឹងគ្មានមិត្តភក្តិទេ។» «កូនឯងត្រូវតែរៀនវាយវាវិញ។»
- **ការថ្កោលទោស៖** «មិចបានកូនឯងនិយាយបែបនេះ!» «កូនឯងប្រហែលជាបានធ្វើអ្វីដាក់វាហើយ។»
- **សំណួរ៖** «កូនឯងបានធ្វើអ្វី?» «ហេតុអ្វីបានជាកូនឯងនិយាយអាក្រក់បែបនេះ?»
- **ការពារអ្នកផ្សេង (កាន់ជើងអ្នកផ្សេង)៖** «នាងជាក្មេងស្រីដ៏ល្អ។» «ម៉ាក់/ប៉ា ប្រាកដថាវាគ្មានបំណងធ្វើអញ្ចឹងទេ។»

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

តើអ្នកគិតថាអ្នកនឹងឆ្លើយតបទៅកាន់កូនរបស់អ្នកបែបណា ជាមួយនឹងឧទាហរណ៍ទាំងនេះ? តើអ្នកគិតថា តើនឹងមានការឆ្លើយតបដូចគ្នាដូចដែលយើងបានពិភាក្សានោះដែរឬទេ?

ការស្ដាប់ឲ្យបានល្អ (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៨.២)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ការស្ដាប់ដោយប្រុងប្រយ័ត្នចំពោះក្មេងនឹងជួយពួកគេឲ្យដោះស្រាយជាមួយអារម្មណ៍របស់ពួកគេនៅក្នុងរបៀបដ៏ល្អ ជំនួសដោយការអាកប្បកិរិយាមិនល្អ។ វាជួយឲ្យពួកគេរៀនពីរបៀបដោះស្រាយបញ្ហា និងផ្ដល់ជំនាញឲ្យពួកគេ ដែលពួកគេត្រូវមានភាពចាស់ទុំដូចមនុស្សពេញវ័យ។ វាជួយពួកគេឲ្យមានអារម្មណ៍ប្រសើរឡើងពីខ្លួនឯង និងរៀនពីរបៀបដែលមានអត្តចរិតល្អ។ វាជាជំនាញមួយដ៏សំខាន់ក្នុងការយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយកូនៗ។

សកម្មភាពនៅក្នុងក្រុមធំ - ការសម្ដែង

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំអ្នកស្ម័គ្រចិត្តពីរនាក់ដើម្បីជួយអ្នកក្នុងការសម្ដែងរឿងខាងក្រោម។ ឲ្យអ្នកស្ម័គ្រចិត្តទាំងពីរនូវសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៧.២ - ការសម្ដែងរឿង ការស្ដាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ទៅកាន់ក្មេងៗ។ ឲ្យអ្នកស្ម័គ្រចិត្តត្រៀមខ្លួនជាមុន ដើម្បីឲ្យពួកគេមានទំនុកចិត្ត។*

ឪពុក៖ កំពុងតែអង្គុយអានកាសែត។

កូនប្រុស៖ រត់ទៅក្នុងបន្ទប់ហើយស្រែកថា «ខ្ញុំឈប់លេងជាមួយវាទៀតហើយ! ខ្ញុំស្អប់វាខ្លាំងណាស់!»

ឪពុក៖ ដាក់កាសែតចុះ ងាកទៅកាន់កូនប្រុសហើយនិយាយថា «ប៉ាដឹងថាកូនកំពុងខឹងខ្លាំង។»

កូនប្រុស៖ និយាយ «វាមិនសមនឹងមានមិត្តភក្ដិទេ!»

ឪពុក៖ និយាយ «អីរ?»

កូនប្រុស៖ និយាយ «ខ្ញុំលេងបានល្អណាស់ ហើយស៊ុតបាល់ចូលបាន២គ្រាប់ទៀត។ ហើយចុងបញ្ចប់នៅពេលដែលបានពិន្ទុស្មើគ្នា ខ្ញុំក៏ស៊ុតបាល់ខុស។»

ឪពុក៖ និយាយ «អ្ហឹម...»

កូនប្រុស៖ និយាយ «ហើយបន្ទាប់មកមីកា បាននិយាយនៅមុខមនុស្សគ្រប់គ្នាថា វាជាកំហុសរបស់ខ្ញុំដែលយើងលេងមិនឈ្នះនោះ។ អញ្ចឹងខ្ញុំក៏ស្រែកដាក់វា ហើយខ្ញុំក៏រត់ចេញមក...»

ឪពុក៖ និយាយ «អញ្ចឹងកូនពិតជាខ្មាសគេណាស់ហើយ។»

កូនប្រុស៖ និយាយខ្សឹបៗថា «បាទប៉ា វាពិតជាគួរឲ្យអាម៉ាស់ខ្លាំងណាស់ ប៉ុន្តែខ្ញុំសង្ឃឹមថាខ្ញុំនឹងមិនខឹងមីកាទេ។ ព្រោះវាជាមិត្តជិតស្និទ្ធរបស់កូន។»

ឪពុក៖ និយាយ «ប៉ាយល់។»

កូនប្រុស៖ និយាយ «ខ្ញុំគិតថា ខ្ញុំនឹងត្រលប់ទៅវិញ ហើយមើលថាមីកានៅទីនោះទៀតទេ។ ខ្ញុំដឹងថាវាចង់ឲ្យយើងឈ្នះខ្លាំងណាស់។»

ឪពុក៖ ញញឹម។

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- តើកាលពីដំបូងក្មេងនេះមានអារម្មណ៍បែបណា?
- តើវាផ្លាស់ប្តូរដោយរបៀបណា?
- តើមានកិច្ចការខុសៗគ្នាបែបណាខ្លះ ដែលឳពុកបានធ្វើដើម្បីជួយដល់កូនដោះស្រាយជាមួយនឹងអារម្មណ៍របស់ខ្លួន?
    - *ដាក់ការសៃតចុះ ហើយយកចិត្តទុកដាក់ជាមួយកូនប្រុសរបស់គាត់*
    - *មិនបានកាត់សម្តីកូន*
    - *ទទួលយកនូវអារម្មណ៍របស់វា (ឧ. «អឺរ» «អ្ហឹម...»)*
    - *ជួយកូនប្រុសរបស់គាត់ដឹងពីអារម្មណ៍ដែលខ្លួនមាន (ឧ. «ប៉ាដឹងថាកូនកំពុងខឹងខ្លាំងណាស់» «អញ្ចឹងកូនពិតជាខ្មាសគេណាស់ហើយ។»)*
- តើអ្វីដែលធ្វើឲ្យអ្នកភ្ញាក់ផ្អើលពីលទ្ធផល?

នៅពេលដែលយើងព្យាយាម ហើយលើកទឹកចិត្តក្មេងឲ្យរុញអារម្មណ៍មិនល្អចេញឲ្យឆ្ងាយ ក្មេងនឹងរឹតតែពិបាកចិត្ត។ ក្មេងអាចយកឈ្នះជាមួយអារម្មណ៍ជាច្រើន និងស្វែងរកដំណោះស្រាយផ្ទាល់ខ្លួននៅពេលដែលយើងយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ពួកគេ និងអនុវត្តជាមួយគោលការណ៍ទាំងនេះ។

សូមអានលោកុប្បត្តិ ៣៖៨-១៣ និងយ៉ូណាស ៤៖១-១១

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *អ្នកអាចផ្តោតលើរឿងម្តងមួយ ឬជ្រើសតែមួយរឿងដើម្បីយកមកពិភាក្សា។ សាច់រឿងអដាំ និងអេវ៉ាមានមនុស្សជាច្រើនបានស្គាល់រួចទៅហើយ។ ប្រសិនបើអ្នកប្រើរឿងរបស់លោកយ៉ូណាស ចូរពន្យល់ដោយសង្ខេបថា ព្រះជាម្ចាស់បានចាត់លោកយ៉ូណាសឲ្យទៅក្រុងនីនីវេ ដើម្បីធ្វើការការព្រមានឲ្យប្រជាជនផ្លាស់ប្តូររបៀបរស់នៅរបស់ខ្លួន។ បន្ទាប់មក នៅពេលដែលស្តេចបានឮពីសារនេះ ទ្រង់បានដឹកកនាំប្រជារាស្ត្រឲ្យកែប្រែចិត្តគំនិត ហើយព្រះជាម្ចាស់ក៏បានឆ្លើយតបដោយមិននាំឲ្យមានការបំផ្លិចបំផ្លាញ។ ការនេះធ្វើឲ្យលោកយ៉ូណាសខឹង។ បន្ទាប់មក សូមអានខគម្ពីរនៅក្នុងជំពូក៤។*

- តើលោកអដាំនិងនាងអេវ៉ា ហើយនិងយ៉ូណាសបានធ្វើអ្វីខុសនៅក្នុងឧទាហរណ៍ទាំងនេះ?
    - លោកអដាំ និងនាងអេវ៉ា - *មិនស្តាប់បង្គាប់ព្រះជាម្ចាស់ដោយបរិភោគផ្លែឈើពីដើមឈើដែលព្រះអង្គបានហាមឃាត់។*
    - *លោកយ៉ូណាស - លោកយ៉ូណាសចាប់ផ្តើមខឹងនៅពេលដែលអ្វីៗមិនដូចបំណងរបស់ខ្លួន។*

- តើពួកគេឆ្លើយតបដោយរបៀបណា នៅពេលដែលពួកគេបានធ្វើបែបនេះ?
  - ○ លោកអដាំ និងនាងអេវ៉ា - ពួនព្រះជាម្ចាស់
  - ○ លោកយ៉ូណាស - ខឹង ហើយរត់ចេញ
- តើលោកអដាំនិងនាងអេវ៉ា ហើយនិងលោកយ៉ូណាសមានអារម្មណ៍បែបណា?
  - ○ លោកអដាំ និងនាងអេវ៉ា - ពួកគេភ័យខ្លាច និងអាម៉ាស់
  - ○ លោកយ៉ូណាស - គាត់ខឹង ហើយចង់ស្លាប់
- តើព្រះជាម្ចាស់ឆ្លើយតបទៅលោកអដាំ និងនាងអេវ៉ា ហើយនិងលោកយ៉ូណាសបែបណា នៅពេលដែលទ្រង់កំពុងប្រៀនប្រដៅពួកគេ?
  - ○ លោកអដាំ និងនាងអេវ៉ា - ទ្រង់បានសួរសំណួរទៅកាន់ពួកគេ ហើយបន្ទាប់មកប្រាប់ពីលទ្ធផលផ្សេងៗ
  - ○ លោកយ៉ូណាស - ទ្រង់បានសួរសំណួរទៅកាន់គាត់ ហើយមានបន្ទូលប្រឈមនឹងរបៀបដែលគាត់ប្រព្រឹត្តឥរិយាបថរបស់ខ្លួន
- តើយើងអាចរៀនបានអ្វីខ្លះចេញពីរបៀបដែលទ្រង់បានប្រៀនប្រដៅលោកអដាំនិងនាងអេវ៉ា ហើយនិងលោកយ៉ូណាស?

នៅពេលដែលលោកអដាំនិងនាងអេវ៉ា ហើយនិងលោកយ៉ូណាសបានប្រព្រឹត្តអំពើបាប ព្រះជាម្ចាស់បានសួរសំណួរទៅកាន់ពួកគេ ស្តាប់ពួកគេ និងជួយពួកគេឲ្យមើលឃើញអំពើបាបរបស់ខ្លួន។ ទ្រង់បានប្រៀនប្រដៅ ឬដាក់ពិន័យពួកគេដោយព្រះប្រាជ្ញាញាណ ព្រះទ័យមេត្តា និងសេចក្តីស្រលាញ់ជំនួយដោយការដាក់ទណ្ឌកម្មពួកគេដោយកំហឹង។

គោលការណ៍នៃការស្តាប់អារម្មណ៍របស់ក្មេង (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៨.៣)

ការពិភាក្សាក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សូមអាននៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៨.៣។ ចូរឆ្លើយគ្រប់សំណួរ។*

ស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់ទាំងស្រុង *[ឪពុកបានដាក់កាសែតចុះ]*

- វាងាយស្រួលសម្រាប់ក្មេងនៅពេលដែលអ្នកធ្វើអ្វីមួយដើម្បីបង្ហាញថាអ្នកកំពុងតែយកចិត្តទុកដាក់។ ឧទាហរណ៍៖ ដាក់កាសែតចុះ និងងាកទៅកាន់កូន បែរមុខទៅកាន់កូន ដើរចេញពីចង្ក្រានបាយ និងអង្គុយចុះ។

- វាពិតជាលំបាកណាស់សម្រាប់ក្មេងក្នុងការដោះស្រាយជាមួយអារម្មណ៍ដ៏ខ្លាំងដោយខ្លួនឯង។ ប្រសិនបើគ្មានអ្នកជួយពួកគេទេ នោះអារម្មណ៍ដែលគេមាននឹងកាន់តែខ្លាំងឡើងៗ ហើយតែងតែបង្ហាញចេញជាអាកប្បកិរិយាមិនល្អ។

ស្គាល់អារម្មណ៍របស់ពួកគេ៖

- ប្រើឃ្លា ឬពាក្យ - *«អឺរ» ឬ «អឹម» ឬ «អៅ» ឬ «បាទ/ចាស» ឬ «ប៉ា/ម៉ាក់ដឹង»។*
- ប្រើភាសាកាយវិការ - ងក់ក្បាល មើលទៅចំភ្នែករបស់ក្មេង បង្ហាញទឹកមុខ។
- មិនត្រូវធ្វើឲ្យពួកគេមានអារម្មណ៍ថាខ្លួនខុស ក្នុងការដែលមានអារម្មណ៍បែបនោះ។ ជាមួយក្មេងៗ យើងត្រូវតែទទួលយកអារម្មណ៍របស់ពួកគេ និងជួយពួកគេឲ្យដោះស្រាយជាមួយអារម្មណ៍របស់ខ្លួន ដោយមិនមានអាកប្បកិរិយាមិនល្អ។

ជួយពួកគេឲ្យស្គាល់ពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេ៖ *«អញ្ចឹងកូនពិតជាខ្មាសគេណាស់ហើយ។»*

- ជួយពួកគេដោយប្រើពាក្យបញ្ជាក់ពីអារម្មណ៍ ដើម្បីបង្ហាញពីអ្វីដែលអ្នកឃើញពីឥរិយាបថរបស់គេ។
- ក្មេងៗភាគច្រើនមិនអាចប្រាប់អ្នកពីអារម្មណ៍របស់គេទេ។ ប្រសិនបើអ្នកធ្វើបែបនេះចំពោះពួកគេ នោះពួកគេនឹងមានអារម្មណ៍ថាអ្នកយល់ និងទទួលយកពួកគេ។ ពួកគេនឹងតែងតែមានអារម្មណ៍ងាយស្រួល និងចាប់ផ្តើមបន្ធូរអារម្មណ៍។ សូមកុំបារម្ភនៅពេលដែលអ្នកនិយាយអារម្មណ៍របស់គេខុស។ កូនរបស់អ្នកនឹងប្រាប់អ្នកពីអ្វីដែលអ្នកយល់ខុស។

សកម្មភាពនៅក្នុងក្រុមតូច (**២-៣នាក់**)

បង្កើតការសម្តែងពីរ។ ទីមួយ បង្ហាញពីអ្វីដែលតែងតែកើតឡើង នៅពេលដែលក្មេងមិនសប្បាយចិត្ត និងរបៀបដែលឪពុកម្តាយឆ្លើយតប។ ការសម្តែងទីពីរ បង្ហាញពីជំនាញក្នុងការស្តាប់ និងគោលការណ៍ដែលអ្នកបានរៀនថ្ងៃនេះ។ អ្នកអាចប្រើស្ថានភាពមួយចំនួនដែលបានលើកឡើងមុននេះ ឬគិតពីស្ថានការណ៍ជាទូទៅផ្សេងមួយទៀត។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ឲ្យក្រុមនីមួយៗមានរយៈពេល១០នាទីដើម្បីរៀបចំការសម្តែងរបស់ពួកគេ និងសុំអ្នកដែលចង់បង្ហាញការសម្តែងរបស់ពួកគេនៅខាងមុខក្រុមធំ។ បន្ទាប់ពីការសម្តែងនីមួយៗ ប្រើជំនាញការស្តាប់ សូមសួរទៅកាន់ក្រុមនៅសល់ថា តើគោលការណ៍ណាខ្លះដែលបានប្រើនៅក្នុងការសម្តែងនេះ។ ប្រសិនបើមានគោលការណ៍ណាមួយដែលមិនបានលើកយកមកបង្ហាញនោះ សូមមើលថាតើមាននរណាម្នាក់អាចធ្វើការសម្តែងខ្លីដោយប្រើជំនាញទាំងអស់នោះដែរឬទេ។*

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ដើម្បីជួយទៅដល់កូនរបស់យើងឲ្យមានអត្តចរិតល្អ យើងត្រូវតែជួយពួកគេឲ្យដោះស្រាយជាមួយអារម្មណ៍របស់ពួកគេ។ ដើម្បីធ្វើបែបនេះ យើងត្រូវតែស្តាប់ពួកគេយ៉ាងយកចិត្តទុកដាក់។ ដើម្បីយកចិត្តទុកដាក់ស្តាប់ យើងត្រូវតែធ្វើបីចំណុចនេះ៖

១. ស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់
២. ស្គាល់ពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេ
៣. ជួយពួកគេឲ្យស្គាល់ពីអារម្មណ៍របស់ពួកគេ

ការអនុវត្តផ្ទាល់ខ្លួន

សូមគិតអំពីរបៀបដែលអ្នកអាចអនុវត្តមេរៀននេះ នៅក្នុងសប្តាហ៍នេះជាមួយកូនរបស់អ្នក ឬជាមួយក្មេងៗដទៃទៀតដែលអ្នកមានទំនាក់ទំនងជាមួយដូចជា អ្នកជិតខាង ឬសាច់ញាតិ -ល-។

មេរៀនទី ៩៖
សារៈសំខាន់នៃពាក្យសម្ដីរបស់យើង

គោលបំណង (នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖)

១. ឆ្លុះបញ្ចាំងពីពាក្យសម្ដីដែលត្រូវបាននិយាយទៅកាន់ក្មេងៗ។
២. ពិនិត្យពីរបៀបដែលពួកគេនិយាយទៅកាន់កូនរបស់គេ និងរៀនពីគោលការណ៍ប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមាន។
៣. ធ្វើបញ្ជីពីរបៀបប្រាំយ៉ាង ដើម្បីលើកទឹកចិត្តកូនៗរបស់ពួកគេ ឬក្មេងៗដែលពួកគេស្គាល់ច្បាស់។

សម្ភារៈ

១. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស
ក. ៩.១ ការប្រាស្រ័យទាក់ទងវិជ្ជមាន (មួយក្រុមមួយច្បាប់)

សេចក្ដីផ្ដើម

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

ព្រះគម្ពីរចែងយ៉ាងច្រើនអំពីពាក្យសម្ដីរបស់យើង និងរបៀបដែលយើងប្រើអណ្ដាតរបស់យើង។ ខគម្ពីរខាងក្រោមនេះត្រូវបានសំដៅទៅលើឪពុក ដោយសារតែពួកគេជាមេគ្រួសារ ប៉ុន្តែសេចក្ដីដែលខគម្ពីរនេះចែងក៏សមស្របសម្រាប់មនុស្សគ្រប់គ្នាដែលមើលថែទាំកុមារដែរ។

សូមអានកូឡូស ៣៖២១ និងអេភេសូ ៦៖៤

- តើឥរិយាបថ និងសកម្មភាពបែបណាខ្លះដែលធ្វើឲ្យក្មេងបាក់ទឹកចិត្ត (ខ២១)?
- តើឥរិយាបថ និងសកម្មភាពបែបណាខ្លះដែលធ្វើឲ្យក្មេងមានចិត្តជូរចត់ និងធ្លាក់ទឹកចិត្ត?

របៀបមួយដែលធ្វើឲ្យកូនរបស់យើងបាក់ទឹកចិត្តគឺតាមរយៈការមិនស្ដាប់ពួកគេឲ្យបានល្អ នៅពេលដែលយើងបានពិភាក្សានៅក្នុងវគ្គមុន។ របៀបមួយទៀតគឺតាមរយៈពាក្យសម្ដីដែលយើងប្រើប្រាស់។ នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលពីរបៀបដែលយើងអាចប្រើពាក្យសម្ដីរបស់យើងដើម្បីធ្វើឲ្យកូនរបស់យើងរីកចម្រើនឡើង ឬក៏ធ្វើឲ្យពួកគេឈឺចាប់។

សូមអានសុភាសិត ១២៖១៨

នៅក្នុងខនេះ យើងត្រូវបានរំលឹកថាពាក្យសម្ដីរបស់យើងអាចចាក់ទម្លុះដូចជាដាវ ឬក៏នាំការព្យាបាល។

- តើពាក្យសម្ដីប្រភេទណាខ្លះដែលអាចចាក់ទម្លុះដូចជាដាវ?
- តើពាក្យសម្ដីប្រភេទណាខ្លះដែលអាចនាំការព្យាបាល?
- តើអ្នកមានចាំអ្វីដែលត្រូវបាននិយាយមកកាន់អ្នកកាលពីកុមារភាពដែរឬទេ? តើវាធ្វើឲ្យមានការឈឺចាប់ ឬការព្យាបាល? វាប្រហែលជាមកពីឪពុកម្ដាយ បងប្អូន ឬគ្រូបង្រៀនរបស់អ្នក -ល-។
- តើវាជះឥទ្ធិពលអ្វីខ្លះមកកាន់ជីវិតរបស់អ្នក?

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សូមឲ្យក្រុមនីមួយៗមានពេលវេលាគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីគិតពិចារណាដោយប្រុងប្រយ័ត្នពីឥទ្ធិពលនៃពាក្យសម្ដីរបស់យើង។ ជួយពួកគេឲ្យមើលឃើញពាក្យសម្ដីមួយចំនួនដែលត្រូវបាននិយាយទៅកាន់ពួកគេកាលពីកុមារភាព ហើយពួកគេនៅតែចាំពីវា។ ពាក្យសម្ដីបានជះឥទ្ធិពល ហើយវានៅតែបន្តជះឥទ្ធិពលមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះផងដែរ។ ចូរអធិស្ឋានខ្លីៗសម្រាប់អស់អ្នកដែលនៅចាំពីអ្វីដែលអវិជ្ជមាន ដែលត្រូវបាននិយាយមកកាន់ពួកគេ។*

ចូរអធិស្ឋានទៅកាន់ព្រះជាម្ចាស់ដើម្បីឲ្យទ្រង់ប្រោសយើងឲ្យជាសះស្បើយយើងពីការចងចាំនូវពាក្យសម្ដីអវិជ្ជមានដែលអ្នកដទៃបាននិយាយអំពីយើង ហើយជួយយើងឲ្យលើកលែងទោសដល់ពួកគេសម្រាប់ពាក្យសម្ដីទាំងនោះ។ យើងក៏នឹងសុំព្រះជាម្ចាស់ឲ្យរំលឹកយើងពីអ្វីដែលវិជ្ជមាន ដែលមនុស្សនិយាយអំពីយើង ហើយអ្វីដែលសំខាន់ជាងគេនោះគឺអ្វីដែលព្រះជាម្ចាស់មានបន្ទូលអំពីយើង។

ពាក្យបញ្ឈឺចិត្ត (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៩.១)

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ៖ *ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៩.១ ដើម្បីមើលលើសម្ភារៈសម្រាប់វគ្គចុងក្រោយនៅក្នុងមេរៀននេះ។*

ពាក្យបញ្ឈឺចិត្តជាអ្វីដែលយើងនិយាយឲ្យធ្វើឲ្យនរណាម្នាក់ឈឺចាប់។ ភាគច្រើនយើងមិនមានចេតនាដើម្បីធ្វើឲ្យនរណាម្នាក់ឈឺចាប់នោះទេ។ តាមពិត ពាក្យទាំងនេះត្រូវបាននិយាយដើម្បីលើកទឹកចិត្តក្មេងៗឲ្យផ្លាស់ប្ដូរ ប៉ុន្តែជាលទ្ធផលវាធ្វើឲ្យក្មេងឈឺចាប់។ ជំនួសដោយការផ្លាស់ប្ដូរ ក្មេងជឿថាអ្វីដែលពួកគេឮ ធ្វើឲ្យបាក់ទឹកចិត្ត ហើយឈប់ព្យាយាមធ្វើឲ្យប្រសើរឡើង។

ពាក្យដែលធ្វើឲ្យឈឺចាប់បំផុតនោះ ស្ថិតនៅក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ខាងក្រោម៖

- **ពាក្យសម្ដីនិយាយដោយកំហឹង និងការមួរម៉ៅ**
  ភាគច្រើនយើងមិនមែនមានន័យដូចអ្វីដែលយើងនិយាយនោះទេ (ឧ. «បើឯងមិនកើតមក គឺល្អជាង»)
- **ស្លាកសញ្ញាដែលយើងដាក់ឲ្យក្មេង**
  នៅពេលដែលក្មេងធ្វើអ្វីមួយដែលយើងមិនចូលចិត្ត យើងតែងតែនិយាយអ្វីពីក្មេងនោះជំនួសដោយកាយវិការ (ឧ. «ឯងជាមនុស្សដែលបរាជ័យ» ឬ «ឯងជាមនុស្សល្ងង់»។)
- **ការប្រៀបធៀប**
  វាងាយស្រួលក្នុងការប្រៀបធៀបក្មេងម្នាក់ ជាមួយនឹងបងប្អូនប្រុសស្រីរបស់គេ (ឧ. «ម៉ែសង្ឃឹមថាឯងនឹងបានដូចបងប្រុសរបស់ឯង» ឬ «វាមិនឆ្លាតដូចបងស្រីវាទេ»)
- **ការទស្សន៍ទាយ**
  ពេលខ្លះយើងប្រាប់ពួកគេពីអ្វីដែលនឹងកើតឡើងនាពេលអនាគត (ឧ. «ឯងនឹងមិនមានការងារធ្វើទេ» ឬ «ឯងដូចពូរបស់ឯងណាស់។ ឯងនឹងកាន់តែដូចពូរបស់ឯង»)
- **និយាយអវិជ្ជមានទៅកាន់អ្នកដទៃ**
  ពេលខ្លះយើងនិយាយអវិជ្ជមានអំពីកូនរបស់យើងទៅកាន់អ្នកដទៃ នៅពេលដែលពួកគេឮយើងនិយាយ។ (ឧ. កូនប្រុសរបស់ខ្ញុំប្រលងធ្លាក់ទៀតហើយ។ វាមិនខំប្រឹងបន្តិចសោះ» ឬ «នេះជាកូនរបស់ខ្ញុំ។ នាងឆ្នាស់ណាស់!»)។

ភាគច្រើនពាក្យបញ្ឈឺចិត្តសម្រេចបានផ្ទុយពីអ្វីដែលយើងចង់បានពីកូនរបស់យើង។ ឧទាហរណ៍ យើងចង់ឃើញកូនរបស់យើងខិតខំប្រឹងប្រែង ប៉ុន្តែការឮពាក្យសម្ដីទាំងអស់នេះនឹងធ្វើឲ្យពួកគេជឿថា ពួកគេមិនអាចធ្វើអ្វីបានល្អនោះទេ ដូច្នេះបានជាពួកគេឈប់ប្រឹងប្រែង។ ពាក្យបញ្ឈឺចិត្តអាចបញ្ឈប់ក្មេងពីការក្លាយទៅជាអ្វីដែលព្រះជាម្ចាស់បានបង្កើតពួកគេមក។

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន ឬជាមួយដៃគូ

សូមគិតពីពីរសំណួរខាងក្រោម ហើយបន្ទាប់មកអធិស្ឋានដោយស្ងាត់ៗឲ្យព្រះជាម្ចាស់នឹងជួយអ្នកឲ្យរៀនពីរបៀបដ៏ប្រសើរក្នុងការនិយាយទៅកាន់កូនៗរបស់អ្នក។

- តើមានពាក្យបញ្ឈឺចិត្តអ្វីខ្លះដែលអ្នកនិយាយទៅកាន់កូនរបស់អ្នក?
- តើនៅក្នុងស្ថានភាពណា ដែលអ្នកនិយាយពាក្យទាំងអស់នោះ?

ការប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមាន

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

យើងអាចប្រាស្រ័យទាក់ទងទៅកាន់ក្មេងៗឲ្យបានល្អបាន។

សូមអានសុភាសិត ១៥៖១

«ចម្លើយទន់ភ្លន់រមែនបន្ថយកំហឹង រីឯសម្ដីគំរោះគំរើយតែងតែធ្វើឲ្យច្រឡោតខឹង។»

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *សុំអ្នកស្ម័គ្រចិត្តដើម្បីឲ្យអានចំណុចនីមួយៗនៅក្នុងសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ៨.១ ក្នុង «ការប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមាន» ។ ឲ្យក្រុមផ្សេងៗយកចិត្តទុកដាក់ស្ដាប់ ហើយគិតពីរបៀបដែលពួកគេអាចអនុវត្តចំណុចទាំងអស់នេះនៅក្នុងគ្រួសាររបស់ពួកគេ។ ចូរសុំឲ្យមនុស្សចែករំលែកពីគំនិតរបស់ពួកគេ ពីរបៀបដែលពួកគេអាចប្រើប្រាស់គោលការណ៍ទាំងអស់នេះ។*

<u>គោលការណ៍សម្រាប់ការប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមាន</u>

១. **ពន្យល់ទៅកាន់ក្មេងពីអ្វីដែលមានចង់មានន័យឲ្យបានលឿនតាមតែអាចធ្វើបាន ប្រសិនបើអ្នកនិយាយអ្វីដែលមិនពិត។** ការនេះជួយឲ្យជៀសវាងការយល់ច្រឡំរយៈពេលវែង។

២. **សុំអភ័យទោស និងប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមានបន្ទាប់ពីបានប្រើប្រាស់ពាក្យបញ្ឈឺចិត្តដោយកំហឹង។** ការនេះនឹងធ្វើជាគំរូនៃការសុំអភ័យទោសដល់កូនរបស់អ្នក ហើយគេអាចធ្វើតាមបាន។ វាក៏ផ្ដល់ឲ្យគេនូវឱកាសដើម្បីសុំអភ័យទោសសម្រាប់អ្វីដែលបានធ្វើឲ្យអ្នកខឹងដែរ។ ក្មេងនឹងកាន់តែគោរពអ្នក ប្រសិនបើអ្នកសុំអភ័យទោស នៅពេលដែលអ្នកធ្វើខុស ហើយវានឹងចំរុញទឹកចិត្តគេដើម្បីធ្វើឲ្យអ្នកពេញចិត្ត។

៣. **ពណ៌នាពីឥរិយាបថដែលធ្វើឲ្យអ្នកខកចិត្ត ឬខឹង ជំនួសដោយការដាក់ស្លាកសញ្ញាដល់កូន។** ការដែលនិយាយថា «ធ្វើបែបនេះ ជាទង្វើឆោតល្ងង់ណាស់!» មានប្រសិទ្ធភាពជាង និងមិនសូវឈឺចាប់ដូចការនិយាយថា «ឯងល្ងង់ណាស់!»។

៤. **មិនត្រូវប្រៀបធៀបកូនរបស់អ្នកជាមួយអ្នកដទៃ។** ការប្រៀបធៀបធ្វើឲ្យក្មេងៗមានអារម្មណ៍មិនល្អពីខ្លួនគេ និងធ្វើឲ្យមានការអាក់អន់ចិត្ត។ វាធ្វើឲ្យមានការលំបាកដល់កូនរបស់អ្នកក្នុងការចុះសម្រុងជាមួយគ្នា។

៥. **និយាយតែអ្វីវិជ្ជមានអំពីកូនរបស់អ្នកនៅពេលដែលគេអាចស្ដាប់ឮពីអ្នក។**

៦. **មិនត្រូវណែនាំបុគ្គលិកលក្ខណៈអវិជ្ជមានដល់កូនរបស់អ្នកទេ។**

សកម្មភាពក្នុងក្រុមតូច (២-៣នាក់)

នៅក្នុងក្រុមរបស់អ្នក ចូរជ្រើសរើសគោលការណ៍មួយ ហើយបង្កើតជាសាច់រឿងដើម្បីបង្ហាញពីរបៀបដែលអ្នកនឹងប្រើប្រាស់វានៅក្នុងគ្រួសាររបស់អ្នក។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ឲ្យក្រុមនីមួយៗមានរយៈពេល៥នាទីដើម្បីរៀបចំការសម្តែងរបស់ពួកគេ និងសួរកអ្នកដែលចង់បង្ហាញពីការសម្តែងរបស់ពួកគេនៅក្នុងក្រុមធំ។ បន្ទាប់ពីការសម្តែងនីមួយៗចប់ សូមសួរក្រុមដែលនៅសល់ថាមានគោលការណ៍ណាខ្លះដែលត្រូវបានប្រើក្នុងការសម្តែងនេះ។*

ពាក្យលើកទឹកចិត្ត

ការឆ្លុះបញ្ចាំងផ្ទាល់ខ្លួន

ជំនួសដោយការប្រើពាក្យបញ្ឈឺចិត្ត យើងត្រូវតែរកឱកាសក្នុងការលើកទឹកចិត្តកូនរបស់យើង។

សូមចំណាយពេល៥នាទីដើម្បីគិតពីចំណុចប្រាំយ៉ាង ដែលអ្នកនឹងនិយាយដើម្បីលើកទឹកចិត្តកូនរបស់អ្នក។ កាន់តែក្បោះក្បាយ នោះអ្នកនឹងកាន់តែល្អប្រសើរ។ សម្រាប់អ្នកមិនទាន់មានកូន សូមគិតពីរបៀបដើម្បីលើកទឹកចិត្តទៅក្មេងៗដែលមានអ្នកទំនាក់ទំនងជាមួយ ឬសមាជិកគ្រួសាររបស់អ្នក។

ឧទាហរណ៍ «ម៉ែពេញចិត្តណាស់ ដែលកូនតែងតែមកជួយធ្វើម្ហូបម៉ែ នៅពេលដែលកូនចេញពីសាលារៀន។ វាពិតជាល្អណាស់ក្នុងការចំណាយពេលជាមួយកូន ហើយកូនក៏បានជួយបន្ទុកការងាររបស់ម៉ែដែរ» ល្អជាងការដែលត្រឹមតែនិយាយថា «កូនជាក្មេងស្រីដែលល្អ»។

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *ត្រូវប្រាកដថាមនុស្សគ្រប់គ្នាមានពេលវេលាច្រើនដើម្បីគិតពីចំណុចទាំងអស់នោះ ដែលពួកគេពេញចិត្តពីកូនរបស់ពួកគេ ហើយប្រសិនបើអាច សូមលើកទឹកចិត្តឲ្យពួកគេឲ្យកត់ត្រាពីវា។*

ជាមួយដៃគូ

ចែករំលែកជាមួយមនុស្សម្នាក់ទៀតពីរបៀបដែលអ្នកនឹងប្រើដើម្បីលើកទឹកចិត្តកូនរបស់អ្នក និងកុមារដែលអ្នកមានទំនាក់ទំនងជាមួយ។

សេចក្ដីសន្និដ្ឋាន

ការពិភាក្សាក្នុងក្រុមធំ

ពាក្យសម្ដីរបស់យើងអាចត្រូវបានប្រើដើម្បីលើកទឹកចិត្ត ឬបញ្ឈឺកូនរបស់យើង។ ទោះបីជាយើងមិនចង់ឲ្យពួកគេឈឺចាប់ជាមួយពាក្យសម្ដីរបស់យើងក៏ដោយ ក៏ពាក្យបញ្ឈឺចិត្តរបស់យើងអាចបញ្ឈប់កូនរបស់យើងក្នុងការដែលក្លាយជាអ្វីតាមដែលទ្រង់មានបំណងចង់ឲ្យពួកគេក្លាយទៅជា។ យើងអាចរៀនប្រើប្រាស់ជំនាញក្នុងការប្រាស្រ័យទាក់ទងបែបវិជ្ជមានបានជាមួយកូនរបស់យើង។ វាត្រូវការការអនុវត្តដើម្បីផ្លាស់ប្ដូរទម្លាប់របស់យើង និងរបៀបដែលយើងនិយាយទៅកាន់កូនរបស់យើង ប៉ុន្តែព្រះគម្ពីរប្រាប់យើងថា វាពិតជាសំខាន់ក្នុងប្រើប្រាស់អណ្ដាតរបស់យើងដើម្បីលើកទឹកចិត្ត និងកសាងអ្នកដទៃឡើង។

ចូរព្យាយាមស្វែងរកឱកាសឲ្យបានច្រើនដើម្បីលើកទឹកចិត្តកូនរបស់អ្នកនៅសប្ដាហ៍ក្រោយ។ សូមជៀសវាងការនិយាយពាក្យបញ្ឈឺចិត្ត និងប្រសិនបើនិយាយអ្វីដែលធ្វើឲ្យមានការឈឺចាប់នោះ ចូរប្រញាប់សុំអភ័យទោស និងពន្យល់ពីអត្ថន័យរបស់អ្នកភ្លាម។

មេរៀនទី១០៖
សេចក្តីស្រលាញ់ និង ការដាក់វិន័យដែលមានប្រសិទ្ធភាព

គោលបំណង (**នៅចុងបញ្ចប់នៃមេរៀនេះ អ្នកចូលរួមនឹង៖**)

១. ពិភាក្សាពីរបៀបដាក់វិន័យក្មេងដែលសមរម្យដោយសេចក្តីស្រលាញ់។
២. បង្ហាញពីរបៀបផ្សេងៗដើម្បីដាក់វិន័យក្មេង ជាជាងការដាក់ទណ្ឌកម្ម។
៣. អធិស្ឋានសុំជំនួយមកពីព្រះជាម្ចាស់ក្នុងការប្រើវិធីសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ទាំងអស់នេះជាមួយកូនៗរបស់ពួកគេ។

សម្ភារៈ

១. សៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស
ក. ១០.១ ការដាក់វិន័យក្មេង (ម្នាក់មួយច្បាប់ និងមួយច្បាប់ទៀតដើម្បីកាត់ចែកគ្នានៅក្នុងក្រុម)

សេចក្តីផ្តើម

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

អានសុភាសិត ២៩៖១៧ និង ១៣៖២៤

- តើវាមានសារៈសំខាន់ខ្លាំងប៉ុនណា នៅពេលដែលយើងដាក់វិន័យលើកូនរបស់យើង?
- ប្រសិនបើយើងស្រលាញ់កូនរបស់យើង តើយើងគួរតែដាក់វិន័យលើកូនរបស់យើងដែរឬទេ?
- តើការដាក់វិន័យសមរម្យ ជាការល្អ ឬក៏អាក្រក់ចំពោះក្មេង?

ការដាក់វិន័យគឺជាការដឹកនាំផ្លូវ និងកែតម្រូវក្មេងឲ្យរៀនមានឥរិយាបទតាមមាគ៌ារបស់ព្រះជាម្ចាស់។ មានរបៀបជាច្រើនផ្សេងៗគ្នាដើម្បីដាក់វិន័យដល់កុមារ។ ការដាក់វិន័យគឺល្អនៅពេលដែលវាត្រូវបានធ្វើឡើងនៅក្នុងសេចក្តីស្រលាញ់ និងបន្តធ្វើវាទៀត។ ប្រសិនបើយើងអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេធ្វើអ្វីមួយតែម្តង ហើយបន្ទាប់មកដាក់ទណ្ឌកម្មនៅលើកក្រោយ នោះក្មេងៗនឹងភាន់ច្រឡំ ហើយមិនប្រាកដអំពីអ្វីដែលពួកគេអាចធ្វើបាន និងមិន

អាចធ្វើបាន។ ពួកគេនឹងបន្តភ័យខ្លាចថាពួកគេនឹងធ្វើអ្វីមួយដោយខុសឆ្គងដោយអចេតនា។ ប្រសិនបើយើងនៅតែបន្តធ្វើដូច្នោះ នោះក្មេងនឹងរៀនពីអ្វីដែលត្រឹមត្រូវ និងអ្វីដែលខុសឆ្គង។ ពួកគេមានអារម្មណ៍សុវត្ថិភាពដោយសារតែពួកគេដឹងថា ឪពុកម្តាយរបស់ពួកគេកំពុងតែមើលពួកគេ។

អានសាច់រឿងទាំងពីរខាងក្រោម៖

សេតមានបងប្រុស បងស្រីទាំងអស់៦នាក់។ នៅថ្ងៃមួយ បងស្រីៗរបស់វាបានលេងសើចជាមួយវា ហើយធ្វើឲ្យវាឆ្អែតចិត្ត។ វាខឹងខ្លាំងណាស់ ហើយវាក៏យកធុងទឹកធំជះដាក់បងស្រីរបស់វា។ ធុងទឹកនោះប៉ះបងស្រីរបស់វាពីរនាក់ ហើយពួកគេក៏ចាប់ផ្តើមយំ។ មីងរបស់វាឃើញហើយអ្វីដែលវាបានធ្វើ រួចក៏ហៅឪពុករបស់វា។ ឪពុករបស់វាក៏មកដល់ ហើយស្រែកដាក់សេតភ្លាមៗ។ មនុស្សគ្រប់គ្នាភ័យខ្លាចសូម្បីតែជិតខាងឈរមើលក៏ភ័យដែរ។ គាត់វាយសេតនឹងខ្សែក្រវ៉ាត់៤-៥ដង ហើយប្រាប់វាថា យកល្អឯងមិនត្រូវធ្វើបែបនេះទៀតទេ ឬក៏ឯងនឹងមិនអាចដើរបានទៀតនៅថ្ងៃក្រោយ។ សេតខឹងបងស្រីៗរបស់វាខ្លាំងណាស់។ នៅថ្ងៃបន្ទាប់ បងស្រីរបស់វាក៏ចាប់ផ្តើមលេចសើចជាមួយវាទៀត។ មនុស្សគ្រប់គ្នាបានសើចក្អាកក្អាយ។ សេតបានទះបងស្រីរបស់វា។ នៅលើកនេះឪពុករបស់វាក៏សើចជាមួយមនុស្សគ្រប់គ្នាដែរ។

ឌីណាចូលចិត្តគូររូបណាស់។ នាងមិនចូលចិត្តធ្វើកិច្ចការងារផ្ទះទេ។ ម្តាយរបស់នាងរំលឹកនាងជារៀងរាល់ថ្ងៃឲ្យធ្វើកិច្ចការងារផ្ទះរបស់នាង។ ថ្ងៃនេះគាត់បានប្រាប់ឌីណាថា ប្រសិនបើនាងមិនធ្វើការងារផ្ទះរបស់នាងទេ នាងនឹងមិនអាចចំណាយពេលគូររូបនៅសប្តាហ៍ក្រោយឡើយ។ បន្ទាប់ពីចេញពីសាលារៀន នាងមកដល់ផ្ទះហើយចាប់ផ្តើមគូររូប។ នាងក៏ភ្លេចពីការងារផ្ទះដែលនាងត្រូវធ្វើ។ បន្ទាប់ពីអាហារពេលល្ងាច ម្តាយរបស់នាងក៏បានសួរនាងពីការងារផ្ទះ។ ឌីណាទើបតែដឹងថានាងភ្លេចធ្វើកិច្ចការទាំងអស់នោះ។ ម្តាយរបស់នាងបានសួរនាងពីអ្វីដែលគាត់បាននិយាយកាលពីព្រឹកមិញ។ គាត់បានសួរនាងថាតើនាងមានបានចាំពីលទ្ធផលនៃការមិនធ្វើកិច្ចការងារផ្ទះដែរឬទេ។ ឌីណាចាំបាន។ គាត់បានប្រាប់ឌីណាឲ្យយកសម្ភារៈគូររូបទាំងអស់មក។ បន្ទាប់មកម្តាយរបស់នាងនិយាយថា ប្រសិនបើនាងធ្វើកិច្ចការងារផ្ទះនៅក្នុងសប្តាហ៍នេះ នាងនឹងអាចយកវាបាននៅសប្តាហ៍ក្រោយ។ តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយជារៀងរាល់ថ្ងៃនាងតែងតែភ្លេចធ្វើការងារផ្ទះរបស់នាង ហើយនៅពេលដែលនាងភ្លេចធ្វើការងារផ្ទះមួយថ្ងៃ នាងនឹងមិនអាចគូររូបបានមួយថ្ងៃនៅសប្តាហ៍ក្រោយដែរ។

១. តើឪពុកម្តាយក្នុងសាច់រឿងទាំងពីរ ដាក់វិន័យចំពោះកូនរបស់ពួកគាត់ដោយរបៀបខុសៗពីគ្នាយ៉ាងណាខ្លះ? *(ឪពុករបស់សេតវាយកូនប្រុសរបស់គាត់ ហើយម្តាយរបស់ឌីណាយកសម្ភារៈគូររូបរបស់នាង)*

២. សូមសម្រេចថា តើឧទាហរណ៍មួយណាដែលបង្ហាញនូវគំរូដ៏ល្អក្នុងការដាក់វិន័យ? ចូរពន្យល់ពីមូលហេតុ។ *(ម្តាយរបស់ឌីណាដាក់វិន័យជាមួយនឹងសេចក្តីស្រលាញ់ ហើយប្រាកដថាឌីណាយល់ពីអ្វីនាងបានធ្វើខុស និងអ្វីដែលជាលទ្ធផល ហើយគាត់នៅតែបន្តធ្វើដូច្នោះ)។*

- តើមានឧទាហរណ៍ណាខ្លះដែលជារបៀបដ៏ល្អក្នុងការដឹកនាំ និងដាក់វិន័យក្មេង?
    - *យកចេញនូវអាទិភាព - ឧទាហរណ៍៖ យកសម្ភារៈក្មេងលេងចេញពីពួកគេមួយរយៈពេល ឬមិនអនុញ្ញាតឲ្យពួកគេមើលទូរទស្សន៍មួយរយៈពេល។ រយៈពេលគួរតែស៊ីគ្នាជាមួយនឹងកម្រិតនៃសកម្មភាពដែលនឹងត្រូវផ្លាស់ប្តូរ។*
    - *ដាក់ក្មេងឲ្យនៅដាច់ពីអ្នកដទៃ - ឧទាហរណ៍៖ ឲ្យក្មេងអង្គុយនៅលើកៅអីមួយ ក្នុងបន្ទប់ ឬកន្លែងមួយតែឯង ដែលគេអាចពិចារណានូវអ្វី និងមូលហេតុដែលខ្លួនខុស។ ហើយបន្ទាប់មកចំណាយពេល ២-៣ នាទីនិយាយជាមួយក្មេង ដើម្បីប្រាកដថាគេយល់ពីអ្វីដែលគេបានធ្វើ មូលហេតុដែលខ្លួនខុស និងជម្រើសផ្សេងទៀតដែលគេអាចធ្វើបាននៅថ្ងៃអនាគត។ ចំណុចនេះអាចធ្វើបានជាមួយចំនួននាទី និងឲ្យត្រូវជាមួយអាយុរបស់ក្មេង។ ឧទាហរណ៍៖ ក្មេងអាយុ ៦ឆ្នាំ នឹងត្រូវអង្គុយទៅជ្រុងតែឯង ៦ នាទី។*
    - *ជួនកាលការទះគូថក្មេងតូចជាការសមរម្យ។ ការទះគូថគឺខុសគ្នាពីការវាយក្មេង។ នៅពេលដែលអ្នកទះគូថក្មេង ត្រូវចាំរហូតដល់អ្នកបន្ធូរអារម្មណ៍សិន ហើយយកគេទៅកន្លែងដែលដាច់ឡែកពីគេ ដោយពន្យល់ពីមូលហេតុដែលអ្នកទះគូថពួកគេ បន្ទាប់មកទះគូថពួកគេ។ បន្ទាប់ពីទះគូថរួចហើយ អ្នកគួរតែឱបគេ និងដើម្បីបង្ហាញពីសេចក្តីស្រលាញ់របស់អ្នក។ ការទះគូថត្រូវបានឡើងដោយការដាក់វិន័យ និងត្រូវតែ**ធ្វើឡើងចេញពីសេចក្តីស្រលាញ់** ដើម្បីផ្លាស់ប្តូរឥរិយាបថរបស់គេនៅពេលអនាគត។ វាមិនគួរបង្កស្លាកស្នាមដល់រាងកាយក្មេង ឬធ្វើឡើងដោយចេញពីកំហឹងនោះឡើយ។ ប្រសិនបើយើងប្រើវាដោយមានប្រាជ្ញា វាអាចជារបៀបដែលមានប្រសិទ្ធភាពក្នុងការបង្ការមិនឲ្យក្មេងប្រព្រឹត្តឥរិយាបថអវិជ្ជមាន និងនាំឲ្យមានការគោរព និងអារម្មណ៍សុវត្ថិភាពផ្លូវចិត្ត។ ប្រសិនបើអ្នកទះគូថក្មេងជាញឹកញាប់ពេក នឹងធ្វើឲ្យគេកាន់តែរឹងរូស។*
    - *ការដាក់វិន័យលើកុមារមិនមែនមានន័យថាគ្រាន់តែវាយពួកគេទេ។*

នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងពិនិត្យមើលលើវិធីសាស្ត្រមួយចំនួនក្នុងការជួយក្មេងៗឲ្យសហការ ដើម្បីកុំឲ្យយើងត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មដល់ពួកគេ។ ប្រសិនបើយើងអនុវត្តចំណុចទាំងនេះ បូករួមទាំងវិធីសាស្ត្រផ្សេងទៀតដែលយើងបានរៀននោះ នោះយើងនឹងមិនចាំបាច់ត្រូវដាក់ទណ្ឌកម្មដល់កូនរបស់យើងជាញឹកញាប់នោះទេ។

- តើយើងអាចធានាបានដោយរបៀបណា ថាកុមារដឹងថាយើងស្រលាញ់ពួកគេទោះបីជាយើងដាក់ទណ្ឌកម្មដល់ពួកគេក៏ដោយ?
    - *អ្នកមិនគួរដាក់វិន័យកូនរបស់អ្នកនៅពេលដែលអ្នកខឹងនោះទេ។ ការនេះនឹងបង្រៀនក្មេងឲ្យវាយដំ ឬស្រែកនៅពេលដែលខឹង។ ប្រសិនបើអ្នកមានអារម្មណ៍ខឹង ត្រូវព្យាយាមបន្ធូរកំហឹងជាមុនសិន ឬប្រសិនបើអាចនោះ ប្រើការដាក់ទណ្ឌកម្មដូចជាការប្រាប់ឲ្យកូនរបស់អ្នកអង្គុយតែឯង។*
    - *ត្រូវប្រាកដថា អ្នកពន្យល់ពីការដាក់ទណ្ឌកម្មជាមុន និងមូលហេតុដែលគេទទួលទណ្ឌកម្ម។ **មិនត្រូវ**ទះគូថក្មេងដោយមិនបាននិយាយគ្នាជាមុននោះទេ ហើយនិងនិយាយជាមួយពួកគេពីអ្វីដែលពួកគេធ្វើខុស។*

យើងដាក់វិន័យកូនរបស់យើងដោយសារតែយើងស្រលាញ់ពួកគេ ហើយយើងចង់ឲ្យពួកគេរៀនពីរបៀបរស់នៅដោយគោរពកោតខ្លាចព្រះជាម្ចាស់ ធ្វើជម្រើសល្អៗ និងប្រព្រឹត្តល្អចំពោះអ្នកដទៃ។ នៅក្នុងមេរៀននេះ យើងនឹងមើលពីរបៀបដឹកនាំកូនរបស់យើង។

ជម្រើសជំនួសក្នុងការដាក់ទណ្ឌកម្ម (ប្រើមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១០.១)

សកម្មភាពនៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ *កាត់ការសម្តែងនីមួយៗចេញពីសៀវភៅមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១០.១ ការដាក់វិន័យលើកុមារ - ហើយឲ្យការសម្តែងនីមួយៗទៅកាន់ក្រុមផ្សេងៗគ្នា។ ចែកមេរៀនទាំងមូលទៅកាន់មនុស្សគ្រប់គ្នា <u>បន្ទាប់</u>ពីការសម្តែងទាំងអស់ត្រូវបានបញ្ចប់។*

ក្រុមនីមួយៗនឹងទទួលបានការសម្តែងរឿង ដើម្បីសម្តែងនៅក្នុងថ្នាក់៖

រឿងទី១ - *ផ្តល់ឲ្យភារកិច្ចដែលមានប្រយោជន៍*

កូន កំពុងតែគោះចាននៅលើតុ ហើយទាមទារចង់បានអាហារ។

ម្តាយស្រែក៖ «ឈប់គោះចានទៀត។ កូនអាចជួយដោយយកទឹកទៅរៀបកន្លែងញ៉ាំបាយ។»

រឿងទី២ - ***ការមិនពេញចិត្តជាខ្លាំង និងការរំពឹងទុកច្បាស់លាស់***

កូន កំពុងតែដកគំរបប៊ិចចេញ ហើយបោះប៊ិចនោះចុះឡើង។

ម្តាយនិយាយថា៖ «កូនមិនត្រូវយកប៊ិចបងស្រីរបស់កូនមកធ្វើអញ្ចឹងនោះទេ។ ប្រសិនបើកូនខ្ចីរបស់អ្វីមួយ ម៉ែរំពឹងថាកូននឹងថែរក្សាវា។ ដាក់គំរបប៊ិចវិញភ្លាម ហើយយកវាដាក់ក្នុងប្រអប់វិញ។»

រឿងទី៣ - ***បង្ហាញពីរបៀបដែលគេអាចកែប្រែបាន***

កូន នៅក្នុងហាងហើយបានធ្វើបែករបស់ដោយអចេតនា។

ម្តាយនិយាយដោយស្ងាត់ៗថា៖ «កូនរើសកម្ទេចកំទីនោះឡើង ហើយយើងនឹងទៅសុំទោសម្ចាស់ហាង។ ហើយម៉ែនឹងសងថ្លៃគេ។

រឿងទី៤ - ***ផ្តល់ជម្រើស ទទួលយកលទ្ធផល ហើយអនុញ្ញាតឲ្យក្មេងទទួលយកនូវលទ្ធផល***

ម្តាយ កំពុងរៀបចំទៅផ្សា។

កូនសួរ៖ «ម៉ែ ខ្ញុំសុំទៅដែរ?»

ម្តាយនិយាយ៖ «កាលពីលើកមុន កូនមិនស្តាប់បង្គាប់ ហើយស្រែកចង់បានកូនឡានថ្មីពេលដែលដើរកាត់តូបលក់ប្រដាប់ក្មេងលេង។ កូនអាចមកបានពេលនេះ តែកូនត្រូវធ្វើរឿងមួយ។ ត្រូវស្តាប់បង្គាប់ ហើយមិនស្រែកយំនោះទេ បើមិនអញ្ចឹងទេកូនត្រូវនៅផ្ទះពេលលើកក្រោយហើយ។ កូនយល់ទេ?»

កូនស្រែក ចង់បានកូនឡានថ្មីនៅតូបលក់ប្រដាក់ក្មេងលេងនៅតាមផ្លូវទៅផ្សារ។ **ម្តាយ**ក៏យកគេទៅផ្ទះវិញដោយរំងាប់អារម្មណ៍។

នៅថ្ងៃបន្ទាប់ **ម្តាយ**ក៏រៀបចំខ្លួនទៅផ្សារទៀត។

កូនក៏រត់មកកាន់គាត់ ហើយនិយាយថា «ម៉ែកូនសុំទៅដែរ?»

ម្តាយនិយាយថា៖ «អត់ទេ កាលពីម្សិលមិញកូនមានជម្រើសមួយ គឺត្រូវស្តាប់បង្គាប់ បើមិនអញ្ចឹងទេកូននឹងត្រូវនៅផ្ទះ។ កូនមិនស្តាប់បង្គាប់ទេកាលពីម្សិលមិញ អញ្ចឹងកូនត្រូវនៅផ្ទះជាមួយយាយនៅថ្ងៃនេះ។ កូនអាចមកបាននៅថ្ងៃក្រោយ ប្រសិនបើកូនស្តាប់បង្គាប់។»

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

- តើមានជម្រើសជំនួសការដាក់ទណ្ឌកម្មណាខ្លះ ដែលអ្នកបានឃើញនៅក្នុងការសម្តែង?

សូមអានគំនិតចម្បងៗក្នុងមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សិស្ស ១០.១ - ការដាក់វិន័យលើកុមារ។ នៅពេលដែលយើងអាននៅក្នុងចំណុចនីមួយៗ សូមគិតអំពីសាច់រឿងដែលបង្ហាញពីគំនិតចម្បងនីមួយៗ។

ការដាក់ទណ្ឌកម្មខាងរាង្គកាយមិនមែនមានន័យសម្រាប់តែការដាក់វិន័យលើកុមារនោះទេ។ ទាំងនេះជាជម្រើសជំនួសការដាក់ទណ្ឌកម្មលើរាង្គកាយ ដែលកាន់តែធ្វើឲ្យមានប្រសិទ្ធភាព៖

ទម្រង់នៃជម្រើសជំនួសនៃការដាក់វិន័យជាជាងការដាក់ទណ្ឌកម្ម៖

១. ផ្តល់ឲ្យក្មេងនូវភារកិច្ចដែលមានប្រយោជន៍ ជាជាងបង្ហាញអត្តចរិតដែលមិនអាចទទួលយកបាន *[រឿងទី១]*

២. បង្ហាញ**ការមិនពេញចិត្តជាខ្លាំង** (ដោយមិនវាយប្រហារលើឥរិយាបថរបស់ក្មេង)*[រឿងទី២]*

៣. បង្ហាញក្មេងពីរបៀបដែលគេអាចកែប្រែបាន *[រឿងទី៣]*

៤. **ផ្តល់ជម្រើស** - ឥរិយាបថដែលអាចទទួលយកបាន ឬលទ្ធផល / ដាក់ព្រំដែន *[រឿងទី៤]*

៥. អនុវត្តនូវលទ្ធផល *[រឿងទី៤]*

៦. អនុញ្ញាតឲ្យក្មេង**ទទួលរងនូវលទ្ធផល**នៃឥរិយាបថរបស់ពួកគេ *[រឿងទី៤]*

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមតូច ឬជាមួយដៃគូ

១. សូមគិតអំពីស្ថានភាពដែលក្មេងតែងតែងមិនស្តាប់បង្គាប់ ឬមានអត្តចរិតមិនល្អ

២. ប្រើគំនិតដែលយើងទើបតែពិភាក្សារួច ព្យាយាមគិតអំពីរបៀបដែលអាចប្រើជម្រើសជំនួសការដាក់ទណ្ឌកម្ម។ រៀបចំសម្តែងរឿងដោយប្រើវិធីសាស្រ្តថ្មី។ ក្រុមនីមួយៗគួរតែរៀបចំសាច់រឿងពីរ។

៣. ឡើងសម្តែងរឿងឲ្យក្រុមទាំងមូលមើល។ សួរទៅកាន់អ្នកដែលមើលដែលវិធីសាស្រ្តណាមួយដែលត្រូវបានបង្ហាញនៅក្នុងការសម្តែងនេះ។

៤. អធិស្ឋានសម្រាប់ក្រុមទាំងមូល ថាព្រះជាម្ចាស់នឹងជួយពួកគេឲ្យដឹកនាំកូនរបស់គេ ហើយជួយពួកគេឲ្យអនុវត្តមេរៀននៅថ្ងៃនេះ។

រំលឹកមេរៀន

ការពិភាក្សានៅក្នុងក្រុមធំ

សេចក្ដីណែនាំសម្រាប់អ្នកសម្របសម្រួល៖ ចំណាយពេលមើលពីគោលគំនិតនៅក្នុងមេរៀននេះ ដែលពួកគេចងចាំ និងមានរបៀបដែលពួកគេមានគម្រោងដើម្បីប្រើអ្វីដែលពួកគេបានរៀន។ ប្រហែលជាមានប្រធានបទមួយចំនួន ដែលអ្នកត្រូវតែរំលឹកម្ដងទៀត។

កាលពី ពីរបីសប្ដាហ៍មុន យើងបានពិភាក្សាអំពីវិធីសាស្ត្រ និងគោលការណ៍ខុសគ្នាៗជាច្រើន។

- តើវិធីសាស្ត្រ ឬគោលការណ៍ណាខ្លះដែលអ្នកចងចាំ?
- តើចំណុចមួយណាដែលមានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នក?
- តើអ្វីដែលអ្នកចង់ព្យាយាមធ្វើបន្ថែមទៀត?
- តើអ្នកអាចនឹងឃើញកូនរបស់អ្នកមានការផ្លាស់ប្ដូរបែបណាខ្លះ នៅពេលដែលអ្នកប្រើវិធីសាស្ត្រទាំងនេះ?
- តើអ្វីដែលនឹងជួយអ្នក ឲ្យពឹងផ្អែកលើព្រះជាម្ចាស់ដើម្បីប្រើវិធីសាស្ត្រទាំងអស់នេះ និងជួយបង្កើតឲ្យមានការផ្លាស់ប្ដូរវិជ្ជមាននៅក្នុងកូនរបស់អ្នក?